

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMI VE ÖĞRETİMİ BİLİM DALI

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN KİŞİLER ARASI ÖZYETERLİK
İNANÇLARI İLE KAYNAŞTIRMAYA YÖNELİK
TUTUMLARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN
İNCELENMESİ

Fahri SEÇER

Yüksek Lisans Tezi

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Nadir ÇELİKÖZ

Konya-2011

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa No</u>
İçindekiler	i
Bilimsel Etik Sayfası	xii
Tez Kabul Formu	xiii
Önsöz / Teşekkür	xiv
Özet	xv
Summary	xvii
Tablolar Listesi	xix
BİRİNCİ BÖLÜM – Giriş	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Amaç	30
1.3. Alt amaçlar	30
1.4. Araştırmanın Önemi	36
1.5. Sınırlılıklar	37
1.6. Tanımlar	37
İKİNCİ BÖLÜM – Yöntem	39
2.1. Araştırma Modeli	39
2.2. Evren ve Örneklem	39
2.3. Veri Toplama Aracı	41
2.4. Verilerin Toplanması.....	41
2.5. Verilerin Analizi.....	43

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM – Bulgular ve Yorum	44
3.1. Sınıf Öğretmenlerinin Kişilerarası Öz Yeterlik İnançları	44
3.1.1. Sınıf Öğretmenlerinin Genel Olarak Öz Yeterlilik İnançları	44
3.1.2. Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminde Algılanan Öz Yeterlilik İnançları	45
3.1.3. Sınıf Öğretmenlerinin İdarecilerden Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz Yeterlik İnançları.....	46
3.1.4. Sınıf Öğretmenlerinin Meslektaşlardan Elde Edilen Desteğe ilişkin Algılanan Öz Yeterlik İnançları	47
3.2. Aylık Gelirinden Memnun Olma Durumuna Göre Kişilerarası Öz yeterlik İnançları	48
3.2.1. Aylık Gelirinden Memnun Olma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Genel Öz yeterlik inançları	49
3.2.2. Aylık Gelirinden Memnun Olma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminde Algılanan Öz Yeterlik İnançları	49
3.2.3. Aylık Gelirinden Memnun Olma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin İdarecilerden Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz yeterlik İnançları	50
3.2.4. Aylık Gelirinden Memnun Olma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Meslektaşlardan Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz yeterlik İnançları.....	51

3.3.Cinsiyete Göre Kişilerarası Öz yeterlik İnançları.....	52
3.3.1. Cinsiyete Göre Sınıf Öğretmenlerinin Genel Öz yeterlik İnançları.....	53
3.3.2. Cinsiyete Göre Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminde Algılanan Öz Yeterlik İnançları	53
3.3.3. Cinsiyete Göre Sınıf Öğretmenlerinin İdarecilerden Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz yeterlik İnançları	54
3.3.4. Cinsiyete Göre Sınıf Öğretmenlerinin Meslektaşlardan Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz yeterlik İnançları	55
3.4.Hizmet içi Eğitim Alma Durumuna Göre Kişilerarası Öz yeterlik İnançları.....	56
3.4.1. Hizmet içi Eğitim Alma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Genel Öz yeterlik İnançları	57
3.4.2. Hizmet içi Eğitim Alma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminde Algılanan Öz yeterlik İnançları	57
3.4.3. Hizmet içi Eğitim Alma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin İdarecilerden Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz yeterlik İnançları....	58
3.4.4. Hizmet içi Eğitim Alma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Meslektaşlardan Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz yeterlik İnançları	59
3.5. Mesleki Kıdeme Göre Kişilerarası Öz yeterlik inançları	60
3.5.1. Mesleki Kıdeme Göre Sınıf Öğretmenlerinin Genel	

Öz yeterlik İnançları.....	61
3.5.2. Mesleki Kıdeme Göre Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminde	
Algılanan Öz yeterlik İnançları	61
3.5.3. Mesleki Kıdeme Göre Sınıf Öğretmenlerinin İdarecilerden Elde	
Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz yeterlik İnançları	62
3.5.4. Mesleki Kıdeme Göre Sınıf Öğretmenlerinin Meslektaşlardan	
Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz yeterlik İnançları	63
3.6. Sınıf Düzeyine Göre Kişilerarası Öz-yeterlik inançları	64
3.6.1. Sınıf Düzeyine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Genel	
Öz yeterlik İnançları	65
3.6.2. Sınıf Düzeyine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminde	
Algılanan Öz yeterlik İnançları	65
3.6.3. Sınıf Düzeyine Göre Sınıf Öğretmenlerinin İdarecilerden Elde	
Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz yeterlik İnançları	66
3.6.4. Sınıf Düzeyine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Meslektaşlardan Elde	
Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz yeterlik İnançları	67
3.7. Okulunda Rehber Öğretmen Bulunma Durumuna Göre	
Kişilerarası Öz-yeterlik inançları	68
3.7.1. Okulunda Rehber Öğretmen Bulunma Durumuna Göre Sınıf	
Öğretmenlerinin Genel Öz yeterlik İnançları	69
3.7.2. Okulunda Rehber Öğretmen Bulunma Durumuna Göre Sınıf	

Öğretmenlerinin Yönetiminde Algılanan Öz yeterlik İnançları	69
3.7.3. Okulunda Rehber Öğretmen Bulunma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin İdarecilerden Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz yeterlik İnançları	70
3.7.4. Okulunda Rehber Öğretmen Bulunma Durumuna Göre Sınıf Edilen Desteğe Öğretmenlerinin Meslektaşlardan Elde İlişkin Algılanan Öz yeterlik İnançları	71
3.8. Sınıf Mevcuduna Göre Kişilerarası Öz yeterlik inançları	72
3.8.1. Sınıf Mevcuduna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Genel Öz Yeterlik İnançları	73
3.8.2. Sınıf Mevcuduna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminde Algılanan Öz yeterlik İnançları	73
3.8.3. Sınıf Mevcuduna Göre Sınıf Öğretmenlerinin İdarecilerden Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz yeterlik İnançları	74
3.8.4. Sınıf Mevcuduna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Meslektaşlardan Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz yeterlik İnançları	75
3.9. Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya İlişkin Tutumları.....	76
3.9.1.Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimine Yönelik Genel Tutumları	76
3.9.2 Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimine Karşı Olma ve Kaynaştırma Sınıfının Kontrolüne İlişkin tutumları	77

3.9.3. Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya İlişkin Kendi Yeterliliğine	
Yönelik Tutumları	78
3.9.4. Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Yararlarına Yönelik	
Tutumları.....	79
3.9.5. Sınıf Öğretmenlerinin Engelli Öğrencinin Yeterliği ve	
Kaynaştırmanın Faydasına Yönelik Tutumları	80
3.9.6. Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Olumsuz Etkilerine	
Yönelik Tutumları	81
3.10. Aylık Gelirinden Memnun Olma Durumuna Göre Sınıf	
Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya Yönelik Tutumları	82
3.10.1. Aylık Gelirinden Memnun Olma Durumuna Göre Sınıf	
Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya İlişkin Genel Tutumları	83
3.10.2. Aylık Gelirinden Memnun Olma Durumuna Göre Sınıf	
Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimine Karşı Olma ve Kaynaştırma	
Sınıfının Kontrolüne İlişkin tutumları.....	83
3.10.3. Aylık Gelirinden Memnun Olma Durumuna Göre Sınıf	
Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya İlişkin Öğretmenin	
Yeterliği İle İlgili Tutumları	84
3.10.4. Aylık Gelirinden Memnun Olma Durumuna Göre Sınıf	
Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Yararlarına Yönelik Tutumları.....	85
3.10.5. Aylık Gelirinden Memnun Olma Durumlarına Göre Sınıf	

Öğretmenlerinin Engelli Öğrencinin Yeterliği ve	
Kaynaştırmanın Faydasına Yönelik Tutumları	86
3.10.6. Aylık Gelirinden Memnun Olma Durumlarına Göre Sınıf	
Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Olumsuz Etkilerine Yönelik Tutumları.....	87
3.11. Cinsiyetine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya İlişkin	
Tutumları.....	87
3.11.1. Cinsiyetine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya İlişkin	
Genel Tutumları	88
3.11.2. Cinsiyetine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimine	
Karşı Olma ve Kaynaştırma Sınıfının Kontrolüne İlişkin tutumları.....	88
3.11.3. Cinsiyetlerine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmadaki	
Yeterliliklerine Yönelik Tutumları	89
3.11.4. Cinsiyetine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın	
Yararları İle İlgili Tutumları	90
3.11.5. Cinsiyetine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Engelli Öğrencinin	
Yeterliği ve Kaynaştırmanın Faydası İle İlgili Tutumları	90
3.11.6. Cinsiyetine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın	
Olumsuz Etkileri İle İlgili Tutumları	91
3.12. Hizmet içi Eğitim Alma Durumuna Göre Sınıf	
Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya İlişkin Tutumları	92
3.12.1. Hizmet içi Eğitim Alma Durumuna Göre Sınıf	

Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya İlişkin Genel Tutumları	92
3.12.2. Hizmet içi Eğitim Alma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırma eğitimine karşı olma ve kaynaştırma sınıfının kontrolüne ilişkin Tutumları.....	93
3.12.3. Hizmet içi Eğitim Alma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Öğretmenin Yeterliği İle İlgili Tutumları	94
3.12.4 Hizmet içi Eğitim Alma Durumlarına Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Yararları İle İlgili Tutumları	95
3.12.5. Hizmet içi Eğitim Alma Durumlarına Göre Sınıf Öğretmenlerinin Engelli Öğrencinin Yeterliği ve Kaynaştırmanın Faydası İle İlgili Tutumları	96
3.12.6. Hizmet içi Eğitim Alma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Olumsuz Etkileri İle İlgili Tutumları	97
3.13. Mesleki Kıdemine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya İlişkin Tutumları	97
3.13.1. Mesleki Kıdemine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya İlişkin Genel Tutumları	98
3.13.2. Mesleki Kıdemine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimine Karşı Olma Ve Kaynaştırma Sınıfının Kontrolüne İlişkin Tutumları	98
3.13.3. Mesleki Kıdemine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Öğretmenin	

Yeterliği İle İlgili Tutumları	99
3.13.4. Mesleki Kıdemine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın	
Yararları İle İlgili Tutumları	100
3.13.5. Mesleki Kıdemine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Engelli	
Öğrencinin Yeterliği ve Kaynaştırmanın Faydası İle İlgili Tutumları	101
3.13.6. Mesleki Kıdemine Göre Sınıf Öğretmenlerinin	
Kaynaştırmanın Olumsuz Etkileri İle İlgili Tutumları	102
3.14. Sınıf Düzeyine Göre Sınıf Öğretmenlerinin	
Kaynaştırmaya İlişkin Tutumları	102
3.14.1. Sınıf Düzeyine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya	
İlişkin Genel Tutumları	103
3.14.2. Sınıf Düzeyine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırma	
Eğitimine Karşı Olma Ve Kaynaştırma Sınıfının	
Kontrolüne İlişkin Tutumları.....	104
3.14.3. Sınıf Düzeyine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Öğretmenin	
Yeterliği İle İlgili Tutumları	105
3.14.4. Sınıf Düzeyine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın	
Yararları İle İlgili Tutumları	106
3.14.5. Sınıf Düzeyine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Engelli Öğrencinin	
Yeterliği ve Kaynaştırmanın Faydası İle İlgili Tutumları	107
3.14.6. Sınıf Düzeyine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın	

Olumsuz Etkileri İle İlgili Tutumları	108
3.15. Okulunda Rehber Öğretmen Bulunma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya İlişkin Tutumları	109
3.15.1. Okulunda Rehber Öğretmen Bulunma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya İlişkin Genel Tutumları	109
3.15.2. Okulunda Rehber Öğretmen Bulunma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimine Karşı Olma ve Kaynaştırma Sınıfının Kontrolüne İlişkin Tutumları.....	110
3.15.3. Okulunda Rehber Öğretmen Bulunma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Öğretmenin Yeterliği İle İlgili Tutumları	110
3.15.4. Okulunda Rehber Öğretmen Bulunma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Yararları İle İlgili Tutumları	111
3.15.5. Okulunda Rehber Öğretmen Bulunma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Engelli Öğrencinin Yeterliği ve Kaynaştırmanın Faydası İle İlgili Tutumları	112
3.15.6. Okulunda Rehber Öğretmen Bulunma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Olumsuz Etkileri İle İlgili Tutumları	113
3.16. Sınıf Mevcuduna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya İlişkin Tutumları	113
3.16.1. Sınıf Mevcuduna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya İlişkin Genel Tutumları	114

3.16.2. Sınıf Mevcuduna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimine Karşı Olma Ve Kaynaştırma Sınıfının Kontrolüne İlişkin Tutumları.....	114
3.16.3. Sınıf Mevcuduna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Öğretmenin Yeterliği İle İlgili Tutumları	115
3.16.4. Sınıf Mevcuduna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Yararları İle İlgili Tutumları	116
3.16.5. Sınıf Mevcuduna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Engelli Öğrencinin Yeterliği ve Kaynaştırmanın Faydası İle İlgili Tutumları	117
3.16.6. Sınıf Mevcuduna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Olumsuz Etkileri İle İlgili Tutumları	117
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM – Tartışma ve Yorum	119
4.1.Sınıf Öğretmenlerinin Öz-yeterlik İnançları	119
4.2. Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimine Yönelik Tutumları.....	124
BEŞİNCİ BÖLÜM - Sonuç ve Öneriler	129
SONUÇLAR	129
ÖNERİLER	132
KAYNAKÇA	133
EKLER	144
Ek 1 Ölçme Araçları	145
Ek 2 Özgeçmiş	148

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	Fahri SEÇER		
	Numarası	085216021010		
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Programı Ve Öğretimi Bilim Dalı		
	Programı	Tezli Yüksek Lisans	x	Doktora
	Tezin Adı	Sınıf Öğretmenlerinin Kişiler Arası Öz yeterlik İnançları İle Kaynaştırmaya Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi		

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Bu tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

 Öğrencinin imzası

(İmza)

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Adı Soyadı	Fahri SEÇER
Numarası	085216021010
Ana Bilim / Bilim Dalı	Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Programı Ve Öğretimi Bilim Dalı
Programı	Tezli Yüksek Lisans
Tez Danışmanı	Yrd.Doç.Dr.Nadir ÇELİKÖZ
Tezin Adı	Sınıf Öğretmenlerinin Kişiler Arası Öz yeterlik İnançları İle Kaynaştırmaya Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi

YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU

Yukarıda adı geçen öğrenci tarafından hazırlanan Sınıf Öğretmenlerinin Kişiler Arası Öz yeterlik İnançları İle Kaynaştırmaya Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi başlıklı bu çalışma 10/06/2011 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği ile başarılı bulunarak, jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Ünvanı, Adı Soyadı	Danışman ve Üyeler	İmza
Yrd.Doç.Dr.Nadir ÇELİKÖZ	Danışman	<i>Nadir Çeliköz</i>
Yrd.Doç.Dr.Ali İhsan TURCAN	Üye	<i>Ali İhsan Turcan</i>
Doç.Dr.Mehmet Fudai KAYA	Üye	<i>Mehmet Fudai Kaya</i>

ÖNSÖZ

Araştırmanın her aşamasında görüş ve önerilerinden faydalandığım ihtiyaç duyduğum her zaman desteğini ve zamanını esirgemeyen değerli danışmanım Yrd. Doç. Dr. Nadir ÇELİKÖZ'e teşekkürü bir borç bilirim.

Yüksek lisans öğrenimimde emeği bulunan, eğitim fakültesindeki tüm hocalarıma, ayrıca yüksek lisans çalışmamın veri toplama kısmında yardımcı olan sonrada manevi destek olan tüm öğretmen arkadaşlarıma sonsuz teşekkürlerimi iletiyorum.

Tüm bu süreç boyunca, öncesinde ve sonrasında her zaman yanımda olan aileme, tezimin her aşamasında maddi manevi yanımda olan değerli eşim Yrd. Doç. Dr. Zariye SEÇER, çok sevgili oğlum Hüseyin Ahmet SEÇER ve kızım Emine Ecem SEÇER'e sevgilerimi sunarım.

Fahri SEÇER

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	Fahri SEÇER		
	Numarası	085216021010		
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Programı Ve Öğretimi Bilim Dalı		
	Programı	Tezli Yüksek Lisans	X	Doktora ☐
	Tez Danışmanı	Yrd.Doç.Dr.Nadir ÇELİKÖZ		
Tezin Adı	Sınıf Öğretmenlerinin Kişiler Arası Öz yeterlik İnançları İle Kaynaştırmaya Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi			

ÖZET

Bu araştırmada sınıf öğretmenlerinin kişiler arası öz yeterlik inançları ile kaynaştırmaya yönelik tutumlarının öğretmenlerin aylık gelirinden memnun olma durumu, cinsiyeti, hizmet içi eğitim alma durumu, mesleki kıdemi, okutmakta oldukları sınıf düzeyi, çalışmakta olduğu okulda rehber öğretmen bulunma durumu ve sınıfındaki öğrenci sayısına göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlenmeye çalışılmıştır.

Araştırmanın çalışma evrenini 2008–2009 eğitim öğretim yılında Konya İli Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı merkezdeki resmi İlköğretim Okullarında görev yapan tüm sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Örneklem ise çalışma evreni içerisinde tesadüfî örnekleme yöntemi kullanılarak seçilen 204 öğretmenden oluşmaktadır.

Araştırmada ölçme aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu, Brouwers ve Tomic (2002) tarafından geliştirilen ve Çapri ve Kan (2006) tarafından Türkçeye uyarlama, geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılan “ Öğretmen Kişilerarası Öz-yeterlik Ölçeği ve Antonak ve Larrivee (1995) tarafından geliştirilen, Türkçeye uyarlama ve geçerlik ve güvenirlik çalışması Kırcaali-İftar (1997) tarafından yapılan özel gereksinimli öğrencilerin normal eğitim ortamlarına kaynaştırılmasına ilişkin öğretmen görüş ve tutumlarını değerlendiren “Kaynaştırmaya İlişkin Görüşler Ölçeği” kullanılmıştır.

Veriler, SPSS 13.0 for Windows paket programı kullanılarak bilgisayar ortamında analiz edilmiştir. Sınıf öğretmenlerinin Öğretmen Kişilerarası Öz-yeterlik Ölçeği ve Kaynaştırmaya İlişkin Görüşler Ölçeğinden elde ettikleri puanların değişkenlere göre analizinde t testi ve F testi kullanılmıştır.

Araştırma sonucunda sınıf öğretmenlerinin Öğretmen Kişilerarası Öz-yeterlik Ölçeği ve Kaynaştırmaya İlişkin Görüşler Ölçeğinden elde ettikleri puanların bazı değişkenler açısından farklılaştığı görülmüştür. Diğer bir deyişle öğretmenlerin kişilerarası öz-yeterlik inançlarının; *aylık gelirinden memnun olma ve hizmet içi eğitim alma durumlarına* göre puan ortalamaları farklılaşırken cinsiyet, mesleki kıdem, okutmakta oldukları sınıf ve öğrenci sayısına göre farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Ayrıca öğretmenlerin kaynaştırmaya ilişkin görüşler ölçeğinden elde ettikleri puanların ise *aylık gelirinden memnun olma durumu, mesleki kıdemi ve okulunda rehber öğretmen bulunma durumuna* göre farklılaştığı bunun yanında cinsiyet, okutmakta oldukları sınıf ve öğrenci sayısına göre farklılaşmadığı belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Öz yeterlik inancı, kaynaştırmaya yönelik görüşler, sınıf öğretmeni,

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	Fahri SEÇER		
	Numarası	085216021010		
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Programı Ve Öğretimi Bilim Dalı		
	Programı	Tezli Yüksek Lisans	X	Doktora ☐
	Tez Danışmanı	Assoc. Prof. Dr. Nadir ÇELİKÖZ		
Tezin İngilizce Adı	Examination of Class Teachers' Interpersonal Self-Efficacy Beliefs and their Attitudes towards Inclusion Education in Terms of Various Variables			

SUMMARY

This study aims to determine whether class teachers' interpersonal self-efficacy beliefs and their attitudes towards inclusion vary according to their level of satisfaction with monthly income, gender, whether they received in-service training, length of service, the grade they teach, the existence of guidance counselor and the number of students in their class.

The universe of the study are all class teachers working in 2008-2009 education year in state Primary Schools affiliated with Konya Provincial Directorate for National Education. The sample is composed of 204 teachers chosen among the study universe with random sampling method.

In the study, Personal Information Form, “Teacher Interpersonal Self-Efficacy Scale” which was developed by Brouwers and Tomic (2002) and adopted to Turkish and whose validation study was done by Çapri and Kan (2006), “Views About Inclusion Education Scale” developed by Antonak and Larrivee (1995) and adopted to Turkish and validated by Kırcaali-İftar (1997) which measures teachers’ views and attitudes about the inclusion of students with special educational needs.

Data was analyzed using SPSS 13.0 for Windows program on computer. In the analysis of class teachers’ scores on Teacher Interpersonal Self-efficacy Scale and on Views about Inclusion Education in terms of variables t-test and F test were used.

As a result of the study, it was found that class teachers’ Teacher Interpersonal Self-Efficacy Scale and Views about Inclusion Scale varied in terms of some variables. In other words, it was found that while teachers’ interpersonal self-efficacy beliefs mean scores varied in terms of *satisfaction with monthly income and in-service training*, their scores did not vary in terms of gender, length of service, grade they teach and the number of students in class. Besides, teachers’ scores on views about inclusion scale varied in terms of *satisfaction with monthly income, length of service and the existence of counselor at school*, but it did not vary in terms of gender, grade they teach and the number of students in class.

Key Words: Self-efficacy belief, views about inclusion, class teacher

TABLOLAR LİSTESİ

	<u>Sayfa No</u>
Tablo 2.1. Çalışma Evreninde Yer Alan Sınıf Öğretmenlerinin Bazı Kişisel Özelliklerine İlişkin Betimsel İstatistik Sonuçları	40
Tablo 3.1.1. Sınıf Öğretmenlerinin Genel Olarak Kişilerarası Öz Yeterlik İnançları	45
Tablo 3.1.2. Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Açısından Kişilerarası Öz Yeterlik İnançları	46
Tablo 3.1.3. Sınıf Öğretmenlerinin İdarecilerden Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz Yeterlik İnançları	47
Tablo 3.1.4. Sınıf Öğretmenlerinin Meslektaşlardan Elde Edilen Destek Açısından Kişilerarası Öz Yeterlik İnançları	48
Tablo 3.2.1. Aylık Gelirinden Memnun Olma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Genel Kişilerarası Öz Yeterlik İnançlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t-Testi Sonuçları	49
Tablo 3.2.2. Aylık Gelirinden Memnun Olma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminde Algılanan Öz Yeterlik İnançlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t-Testi Sonuçları	50
Tablo 3.2.3. Aylık Gelirinden Memnun Olma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin İdarecilerden Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz Yeterlik İnançlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t-Testi Sonuçları.....	51

Tablo 3.2.4. Aylık Gelirinden Memnun Olma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Meslektaşlardan Elde Edilen Öz Yeterlik İnançlarının Karşılaştırılmasına Desteğe İlişkin Algılanan İlişkin t-Testi Sonuçları.....	52
Tablo 3.3.1. Cinsiyete Göre Sınıf Öğretmenlerinin Genel Kişilerarası Öz Yeterlik İnançlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t-Testi Sonuçları	53
Tablo 3.3.2. Cinsiyete Göre Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminde Algılanan Öz Yeterlik İnançlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t-Testi Sonuçları	54
Tablo 3.3.3. Cinsiyete Göre Sınıf Öğretmenlerinin İdarecilerden Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz Yeterlik İnançlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t-Testi Sonuçları	55
Tablo 3.3.4. Cinsiyete Göre Sınıf Öğretmenlerinin Meslektaşlardan Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz Yeterlik İnançlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t-Testi Sonuçları	56
Tablo 3.4.1. Hizmet İçi Eğitim Alma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Genel Kişilerarası Öz Yeterlik İnançlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t-Testi Sonuçları	57
Tablo 3.4.2. Hizmet İçi Eğitim Alma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminde Algılanan Öz Yeterlik İnançlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t-Testi Sonuçları	58
Tablo 3.4.3. Hizmet İçi Eğitim Alma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin	

İdarecilerden Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz Yeterlik İnançlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t-Testi Sonuçları	59
Tablo 3.4.4. Hizmet içi Eğitim Alma Durumuna Göre Meslektaşlardan Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz Yeterlik İnançlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t-Testi Sonuçları	60
Tablo 3.5.1. Mesleki Kıdeme Göre Sınıf Öğretmenlerinin Genel Kişilerarası Öz Yeterlik İnançlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t-Testi Sonuçları.....	61
Tablo 3.5.2. Mesleki Kıdeme Göre Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminde Algılanan Öz Yeterlik İnançlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t-Testi Sonuçları	62
Tablo 3.5.3. Mesleki Kıdeme Göre Sınıf Öğretmenlerinin İdarecilerden Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz Yeterlik İnançlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t-Testi Sonuçları	63
Tablo 3.5.4. Mesleki Kıdeme Göre Sınıf Öğretmenlerinin Meslektaşlardan Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz Yeterlik Alt Boyutu Puanlarına Ait t-Testi Sonuçları	64
Tablo 3.6.1. Sınıf Düzeyine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Genel Kişilerarası Öz Yeterlik İnançlarının Karşılaştırılmasına ilişkin F -Testi Sonuçları	65
Tablo 3.6.2. Sınıf Düzeyine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminde Algılanan Öz Yeterlik İnançlarının Karşılaştırılmasına İlişkin F-Testi Sonuçları	66

Tablo 3.6.3. Sınıf Düzeyine Göre Sınıf Öğretmenlerinin İdarecilerden Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz Yeterlik İnançlarının Karşılaştırılmasına İlişkin F-Testi Sonuçları	67
Tablo 3.6.4. Sınıf Düzeyine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Öz yeterlik İnançları Ölçeği Meslektaşlardan Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz Yeterlik Alt Boyutu Puanlarına Ait F- testi Sonuçları	68
Tablo 3.7.1. Okulunda Rehber Öğretmen Bulunma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Genel Kişilerarası Öz Yeterlik İnançlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t-Testi Sonuçları	69
Tablo 3.7.2. Okulunda Rehber Öğretmen Bulunma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminde Algılanan Öz Yeterlik İnançlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t-Testi Sonuçları	70
Tablo 3.7.3. Okulunda Rehber Öğretmen Bulunma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin İdarecilerden Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz Yeterlik İnançlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t-Testi Sonuçları	71
Tablo 3.7.4. Okulunda Rehber Öğretmen Bulunma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Meslektaşlardan Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz Yeterlik İnançlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t- testi sonuçları	72
Tablo 3.8.1. Sınıf Mevcuduna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Genel Kişilerarası Öz Yeterlik İnançlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t-Testi Sonuçları.....	73
Tablo 3.8.2. Sınıf Mevcuduna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminde	

Algılanan Öz Yeterlik İnançlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t-Testi Sonuçları	74
Tablo 3.8.3. Sınıf Mevcuduna Göre Sınıf Öğretmenlerinin İdarecilerden Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz Yeterlik İnançlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t-Testi Sonuçları	75
Tablo 3.8.4. Sınıf Mevcuduna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Meslektaşlardan Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz Yeterlik İnançlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t-Testi Sonuçları	75
Tablo 3.9.1. Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya İlişkin Genel Olarak Tutumları	77
Tablo 3.9.2. Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimine Karşı Olma ve Kaynaştırma Sınıfının Kontrolüne İlişkin Tutumları	78
Tablo 3.9.3. Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya İlişkin Öğretmenin Yeterliği İle İlgili Tutumları	79
Tablo 3.9.4. Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Yararlarına Yönelik Tutumları	80
Tablo 3.9.5. Sınıf Öğretmenlerinin Engelli Öğrencinin Yeterliği ve Kaynaştırmanın Faydasına Yönelik Tutumları	81
Tablo 3.9.6. Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Olumsuz Etkilerine Yönelik Tutumları	82
Tablo 3.10.1. Aylık Gelirinden Memnun Olma Durumuna Göre Sınıf	

Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya İlişkin Genel Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t-Testi Sonuçları	83
Tablo 3.10.2. Aylık Gelirinden Memnun Olma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimine Karşı Olma ve Kaynaştırma Sınıfının Kontrolüne İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t-Testi Sonuçları	84
Tablo 3.10.3. Aylık Gelirinden Memnun Olma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya İlişkin Öğretmenin Yeterliği İle İlgili Tutumlarının Karşılaştırılması t-Testi Sonuçları	85
Tablo 3.10.4. Aylık Gelirinden Memnun Olma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Yararları İle İlgili Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t- Testi Sonuçları	85
Tablo 3.10.5. Aylık Gelirinden Memnun Olma Durumlarına Göre Sınıf Öğretmenlerinin Engelli Öğrencinin Yeterliği ve Kaynaştırmanın Faydası İle İlgili Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t- Testi Sonuçları..	86
Tablo 3.10.6. Aylık Gelirinden Memnun Olma Durumlarına Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Olumsuz Etkileri İle İlgili Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t-Testi Sonuçları	87
Tablo 3.11.1. Cinsiyetine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya İlişkin Genel Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t-Testi Sonuçları.....	88
Tablo 3.11.2. Cinsiyetine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırma	

Eğitimine Karşı Olma Ve Kaynaştırma Sınıfının Kontrolüne İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t-Testi Sonuçları	89
Tablo 3.11.3. Cinsiyetine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Öğretmenin Yeterliği İle İlgili Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t-Testi Sonuçları.....	89
Tablo 3.11.4. Cinsiyetine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Yararları İle İlgili Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t- Testi Sonuçları	90
Tablo 3.11.5. Cinsiyetine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Engelli Öğrencinin Yeterliği ve Kaynaştırmanın Faydası İle İlgili Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t- Testi Sonuçları.....	91
Tablo 3.11.6. Cinsiyetine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Olumsuz Etkileri İle İlgili Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t-Testi Sonuçları	91
Tablo 3.12.1. Hizmet İçi Eğitim Alma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya İlişkin Genel Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t-Testi Sonuçları	93
Tablo 3.12.2. Hizmet İçi Eğitim Alma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimine Karşı Olma Ve Kaynaştırma Sınıfının Kontrolüne İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t-Testi Sonuçları	94
Tablo 3.12.3. Hizmet İçi Eğitim Alma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin	

Öğretmenin Yeterliği İle İlgili Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t-Testi Sonuçları	95
Tablo 3.12.4. Hizmet İçi Eğitim Alma Durumlarına Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Yararları İle İlgili Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t- Testi Sonuçları	95
Tablo 3.12.5. Hizmet İçi Eğitim Alma Durumlarına Göre Sınıf Öğretmenlerinin Engelli Öğrencinin Yeterliği ve Kaynaştırmanın Faydası İle İlgili Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t- Testi Sonuçları...	96
Tablo 3.12.6. Hizmet İçi Eğitim Alma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Olumsuz Etkileri İle İlgili Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t-Testi Sonuçları	97
Tablo 3.13.1. Mesleki Kıdemine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya İlişkin Genel Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t-Testi Sonuçları.....	98
Tablo 3.13.2. Mesleki Kıdemine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimine Karşı Olma Ve Kaynaştırma Sınıfının Kontrolüne İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t-Testi Sonuçları	99
Tablo 3.13.3. Mesleki Kıdemine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Öğretmenin Yeterliği İle İlgili Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t-Testi Sonuçları	100
Tablo 3.13.4. Mesleki Kıdemine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Yararları İle İlgili Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin	

t- Testi Sonuçları	100
Tablo 3.13.5. Mesleki Kıdemine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Engelli Öğrencinin Yeterliği ve Kaynaştırmanın Faydası İle İlgili Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t- Testi Sonuçları	101
Tablo 3.13.6. Mesleki Kıdemine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Olumsuz Etkileri İle İlgili Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t-Testi Sonuçları	102
Tablo 3.14.1. Sınıf Düzeyine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya İlişkin Genel Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin F-Testi Sonuçları.....	103
Tablo 3.14.2. Sınıf Düzeyine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimine Karşı Olma Ve Kaynaştırma Sınıfının Kontrolüne İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin F- Testi Sonuçları	104
Tablo 3.14.3. Sınıf Düzeyine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Öğretmenin Yeterliği İle İlgili Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin F- Testi Sonuçları.....	105
Tablo 3.14.4. Sınıf Düzeyine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Yararları İle İlgili Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin F-Testi Sonuçları	106
Tablo 3.14.5. Sınıf Düzeyine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Engelli Öğrencinin Yeterliği ve Kaynaştırmanın Faydası İle İlgili Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin F- Testi Sonuçları	107
Tablo 3.14.6. Sınıf Düzeyine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın	

Olumsuz Etkileri İle İlgili Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin	
F- Testi Sonuçları	108
Tablo 3.15.1. Okulunda Rehber Öğretmen Bulunma Durumuna Göre	
Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya İlişkin Genel Tutumlarının	
Karşılaştırılmasına İlişkin t-Testi Sonuçları	109
Tablo 3.15.2. Okulunda Rehber Öğretmen Bulunma Durumuna Göre Sınıf	
Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimine Karşı Olma ve Kaynaştırma	
Sınıfının Kontrolüne İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılmasına	
İlişkin t-Testi Sonuçları	110
Tablo 3.15.3. Okulunda Rehber Öğretmen Bulunma Durumuna Göre Sınıf	
Öğretmenlerinin Öğretmenin Yeterliği İle İlgili Tutumlarının	
Karşılaştırılmasına İlişkin t-Testi Sonuçları	111
Tablo 3.15.4. Okulunda Rehber Öğretmen Bulunma Durumuna Göre	
Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Yararları İle İlgili	
Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t- Testi Sonuçları	111
Tablo 3.15.5. Okulunda Rehber Öğretmen Bulunma Durumuna Göre Sınıf	
Öğretmenlerinin Engelli Öğrencinin Yeterliği ve Kaynaştırmanın	
Faydası İle İlgili Tutumlarının Karşılaştırılmasına	
İlişkin t- Testi Sonuçları	112
Tablo 3.15.6. Okulunda Rehber Öğretmen Bulunma Durumuna Göre	
Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Olumsuz Etkileri İle İlgili	

Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t-Testi Sonuçları	113
Tablo 3.16.1. Sınıf Mevcuduna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya	
İlişkin Genel Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t-Testi Sonuçları.....	114
Tablo 3.16.2. Sınıf Mevcuduna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırma	
Eğitimine Karşı Olma Ve Kaynaştırma Sınıfının Kontrolüne	
İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t-Testi Sonuçları	115
Tablo 3.16.3. Sınıf Mevcuduna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Öğretmenin	
Yeterliği İle İlgili Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin	
t-Testi Sonuçları	115
Tablo 3.16.4. Sınıf Mevcuduna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın	
Yararları İle İlgili Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin	
t- Testi Sonuçları.....	116
Tablo 3.16.5. Sınıf Mevcuduna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Engelli	
Öğrencinin Yeterliği ve Kaynaştırmanın Faydası İle İlgili	
Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t- Testi Sonuçları	117
Tablo 3.16.6. Sınıf Mevcuduna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın	
Olumsuz Etkileri İle İlgili Tutumlarının Karşılaştırılmasına	
İlişkin t-Testi Sonuçları	118

BÖLÜM 1

GİRİŞ

Problem Durumu

Bandura (1977, 1986) tarafından öne sürülen öz-yeterlik, sosyal öğrenme kuramından üretilen bir kavramdır. Bandura öz yeterliği bireyin beklenen bir sonuca ulaşmak için gerekli olan davranışları başarılı bir şekilde gösterebilme yeteneğine olan inancı olarak tanımlamaktadır (Akt: Sarı, Çeliköz ve Seçer, 2009: 30).

Öz yeterliğin üç boyutu vardır. Bunlar Büyüklük, güç ve genelleme. Bu boyutlar organizasyonlarda kişilerin performansı için öneme sahiptir. Büyüklük: Kişinin yapabileceği yeteneğine inandığı işin zorluk derecesi ile ilgilidir. Güç: Büyüklük hakkındaki yargının güçlü (teyit edilmeyen deneyimlere rağmen baş etme çabalarındaki azim) veya zayıf (zorluklarla karşılaşıldığında kolaylıkla sorgulanan) olup olmaması ile ilgilidir. Genelleme: Bazı deneyimler belli bir göreve has yetkinlik düşünceleri yaratabilir. Diğer deneyimler ise nüfuz alanına bağlı iş ve/veya düzeyleri potansiyel olarak kapsayan daha genelleştirilebilir öz-yeterlik inançlarını etkileyebilir (Bandura, 1993: Akt., Umaz, 2010: 11).

Bandura, öz-yeterlik algısının bireyin etkinlik seçimini, güçlükler karşısındaki sebatını, çaba düzeyini ve performansını etkilediğini ileri sürmektedir. Bandura'ya göre bir durumla ilgili öz-yeterlik algısı yüksek olan bireyler, bir işi başarmak için büyük çaba göstermekte, olumsuzluklarla karşılaştıklarında kolayca geri dönmemekte, ısrarlı ve sabırlı davranmaktadırlar (Akt., Sarı, Çeliköz ve Seçer, 2009: 30).

Öz-yeterlik inancı, birbiri ile etkileşim hâlinde olan başlıca dört bilgi kaynağına dayandırılmaktadır (Yavuzer ve Koç, 2002: Akt., Umaz, 2010: 9-10). Bunlar:

1. Performans Başarıları (Yapılan İşler ve Erişilen Hedefler): Bireyin giriştiği işlerde gösterdiği başarı onun daha sonra benzer işlerde başarılı olacağına

göstergesidir. Dolayısıyla yaşanan başarı ödül etkisi yapmakta ve bireyi gelecekte de benzer davranışlara güdülemektedir.

2. Dolaylı Yaşantılar (Başkalarının Deneyimleri): Pek çok beklenti diğer kişilerin deneyimlerinden kaynaklanır. Başka kişilerin başarılarını gözlemek, kişinin başarılı olabileceği beklentisine girmesini sağlayabilir.

3. Sözel İkna: Bir davranışın başarıyla yapılabileceğine ilişkin teşvik ve öğütlerle bireyin cesaretlendirilmesi, Öz-yeterlik beklentilerinin değişmesine neden olabilir.

4. Duygusal Durum: Bireyin davranışa girişeceği sırada bedensel ve duygusal olarak iyi durumda olması girişimde bulunma olasılığını artırır.

Öz-yeterlik bireyin becerilerinin bir fonksiyonu değildir. Bireyin becerilerini kullanarak yapabildiklerine ilişkin yargılarının bir ürünüdür. Öz-yeterlik, yaşantılar aracılığıyla gelişir. Kişi kendi eylemlerinin etkililiğini değerlendirir, bu eylemleri başka kişilerin eylemleri ile kıyaslar. Bu bireyin çevresindeki insanlar tarafından bireye, davranışlarının belli standartları ne ölçüde karşıladığı söylenir. Yetenekli olduğuna inanan bir birey (yetenekli olmasa bile) pozitif bir öz-yeterlik duygusu geliştirir. Zıt olarak, öz-yeterlik duygusu zayıf olduğunda bu bireyler daha etkisiz davranışlar sergileme eğilimindedirler (Bjorklund, 1995: Akt., Kahyaoğlu ve Yangın, 2007: 75).

Milli Eğitim Temel Kanununda öğretmenlik mesleği; genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyonla sağlanan özel bir ihtisas mesleği olarak tanımlanmıştır. Bu ihtisas alanında görev yapan öğretmenlerin öğretme yeterliklerine haiz olması çok önemlidir (Akengin ve diğerleri, 2010: 80–81). Konunun uzmanları tarafından psikoloji ve eğitim literatüründe öğretmen öz-yeterliği kavramı ile ilgili çeşitli tanımlar yapılmaktadır (Tschannen-Moran ve Woolfolk-Hoy, 2001: 78–805). öğretmenlerin öğrencilerinin arzu edilen öğrenme sonuçlarını oluşturma kapasitesine veya yeteneğine ilişkin inancı olarak tanımlandığı görülmektedir. Ashton (1984) öğretmenin “öğrencilerinin performanslarını etkileme kapasitelerine olan inançları”, Guskey ve Passaro (1994) “öğretmenlerin, öğrencilerine etkili bir eğitim-öğretim

verme konusundaki kendilerine güven duymalarına ilişkin inançları” olarak tanımlanmaktadır (Akt., Akengin ve diğerleri, 2010: 81).

Milli Eğitim Bakanlığı ise (MEB ÖGYM, 2009:7) öğretmen yeterliğini “öğretmenlik mesleğini etkili ve verimli biçimde yerine getirebilmek için sahip olunması gereken genel bilgi, beceri ve tutumlar” olarak tanımlamaktadır.

Öğretmenlerin, öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği yeterlikleri yerine getirmeleri, onların eğitimlerinin iyi olması ve bunun yanında, görevlerini yaparken bu mesuliyet ve sorumluluklarını yerine getirebileceklerine olan inançları yani öz-yeterlikle de yakından ilgilidir (Yılmaz ve diğerleri, 2004: 805).

Öğretmenin fikri içyapısı, duygularını gösterme biçimi, çeşitli alışkanlıkları öğrenciyi etkilemektedir. Çoğu zaman öğrenci öğretmenin anlattığı konudan çok, konuya yaklaşımına dikkat etmekte ve olayları yorumlama biçiminden etkilenmektedir (Varış, 1996: 50).

Öğretmen davranışlarını inceleyen araştırmalar, öğretmenlerin, öğrencilerinin motivasyonu ve başarısını etkileyen öğretim yeterlilikleri hakkındaki beklenti ve inançlara vurgu yapmaktadır (Eshach, 2003; Wenner, 2001: Akt., Yaman ve diğerleri, 2004, 357).

Öz-yeterlik birçok disiplinde ve ortamda test edilmiş, değişik alanlardan bulgularla desteklenmiştir. Örneğin; öz-yeterlik fobiler; depresyon, girişkenlik, sigara içme davranışı, sağlık ve atletik performans gibi birçok klinik problemin odak noktasıdır. Son on yıl içinde öz-yeterlik inançları eğitim araştırmalarında ve özellikle akademik güdü alanında da artan bir ilgi görmüştür. Bireyin inançlarının onun bilişsel, duyuşsal ve psiko-motor gelişiminde önemli etkileri vardır. Yapılan birçok araştırmada öz-yeterlik inançlarının başarıyı ve edimi diğer beklenti inançlarından daha iyi yordadığının tespiti bu inancın önemini artırmıştır (Britner ve Pajares, 2001: Akt., Umaz, 2010: 12).

Öğretmenlerin eğitim öğretim yeterlikleri arasında belli bir özel alana ilişkin bilgi, beceri, alışkanlık, tutum ve davranışları öğrencilere kazandırma veya bunların

öğrenilmesi için uygun fırsat ve imkânları yaratma durumu yer almaktadır. Öğretmen yeterlikleri arasında öğretmenlerin öğrencileri tanıma yeterliklerinden, öğrencilere rehberlik yapması, öğretim ve öğrenme etkinliklerini yönetmesi ve okul çevre ilişkilerini geliştirme yeterliklerine kadar geniş bir yelpazeyi içeren konular yer almaktadır (Akengin ve diğerleri, 2010: 80–81).

Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen Yetiştirme Genel Müdürlüğü (MEB ÖGYM, 2009) yeterlik alanlarını; kişisel ve mesleki değerler, mesleki gelişim, öğrenciyi tanıma, öğretmen ve öğrenme süreci, öğrenmeyi, gelişimi izleme ve değerlendirme, okul, aile ve toplum ilişkileri, program ve içerik bilgisi olarak belirlemiştir.

Araştırmacılar öğretmen öz-yeterlik inançlarının pek çok alanda etkiye sahip olduğunu öne sürmektedir. Yüksek öz-yeterlik inancına sahip olan öğretmenlerin; öğretim konusunda, öğrencinin başarısını arttıracak yöntemleri denemede, gereksinimlere cevap vermede, sıcak bir öğrenme ortamı oluşturmada, öğrenme konusundaki güdülenmeleri arttırmada, yüksek düzeyde benlik algısı oluşturmada, bireysel yönetim becerileri geliştirmede etkili olduğu belirtilmektedir (Akt., Bıkmaz, 2004: 2).

Yine araştırmalar, güçlü öz-yeterlik inancı olan öğretmenlerin uygun teknikler kullandıklarında ve biraz da ilave çaba gösterdiklerinde en güç öğrencilerin bile öğrenebildiklerini; sınıfta akademik etkinliklere daha çok zaman ayırdıklarını; günlük yaşayan öğrencilerin başarılı olabilmelerini sağlayacak destekleri sağladıklarını ve onların akademik gelişimlerini ödüllendirdiklerini; daha iyi ders planları hazırlayıp uyguladıklarını, öğrencilerini tartışmaya katmada daha becerili olduklarını göstermektedir (Bandura, 1994, 1997; Ghait ve Yaghi, 1997; Gibson ve Dembo, 1984; Glickman ve Tamashiro, 1982; Guskey, 1984, 1988; Milner ve Hoy, 2002a, 2002b, 2003: Akt., Kaner, 2010: 198–199). Yine bu öğretmenler sınıfı kontrol etmede daha insancıl yönetime sahiptirler; problem davranışlarla başa çıkmada daha olumlu yollar kullanmaktadırlar; öğrencilerini öğrenmeye ve bağımsız olmaya daha çok teşvik etmektedirler; onların bilişsel gelişimlerini hızlandırabilmektedirler; öğretimsel yenilikleri daha çok izleyip gelişmiş öğretim tekniklerini daha çok kullanmaktadırlar; ailelerin gönüllülüğünü daha çok sağlamaktadırlar ve öğretmenlik mesleğinde daha

uzun zaman kalmaktadırlar (Bandura, 1994, 1997; Ghait ve Yaghi, 1997; Gibson ve Dembo, 1984; Glickman ve Tamashiro, 1982; Guskey, 1984, 1988; Milner ve Hoy, 2002a, 2002b, 2003: Akt., Kaner, 2010: 198–199). Tabii ki tüm bu özelliklerin hepsinin bir kişide toplanması beklenemez. Ancak, bir öğretmen bu özelliklerin ne kadar çoğunu kendinde barındırırsa kendisini o kadar çok yetkin hissedecektir. Düşük yeterlik inancı olan öğretmenler ise öğrencilerinin çalışmalarını sağlamak için olumsuz tedbirlere daha çok başvurmaktadırlar; sınıf yönetimi becerilerine güvenmemektedirler; öğrencilerin davranışları onları kızdırmakta ve stres yaratmaktadır; sınırlandırıcı ve cezalandırıcı disiplin yöntemlerini kullanmaktadırlar; öğrencinin gelişiminden daha çok anlatacakları konulara odaklanmaktadırlar; yeniden seçmek durumunda kalsalar/kaldıklarında öğretmenlik mesleğini seçmeyeceklerini ifade etmektedirler, öğrencilerin yeteneksizliklerinin öğrenmelerini engellediğine inanmaktadırlar (Bandura, 1994, 1997; Gibson ve Dembo, 1984; Saklofske, Michayluk ve Randhawa, 1988: , Hoy, 2000: Akt., Kaner, 2010: 198–199). Her ne kadar yüksek akademik yetkinliğe sahip olmak, gerekli bilgi ve becerilere sahip olmadıkları takdirde etkili öğretimin garantisi olmasa da, düşük akademik yeterlik algısı da öğretmenin sınıftaki belirsizliklerle ve sorunlarla başa çıkabilmesini olumsuz olarak etkileyerek etkili öğretimi önlemektedir (Bandura, 1997; Raudenbush ve diğ. 1992: Akt., Kaner, 2010: 198–199).

Erişen ve Çeliköz (2003) tarafından yapılan bir araştırmada öğretmen adaylarının genel öğretmenlik davranışları açısından kendilerini yeterli görme dereceleri üniversite, bölüm ve cinsiyet değişkenleri açısından incelenmiştir. Araştırmaya Gazi, Marmara ve Fırat Üniversitelerinden 309 öğretmen adayı dâhil edilmiştir. Genel tarama modelinde yürütülen araştırmada veri toplama aracı olarak, öğretmen adayı yeterlilik ölçeği kullanılmıştır. Ölçek 5 boyut ve 43 maddeden oluşan 5'li likert tipi bir ölçektir. Ölçekte; öğretmen adaylarının genel öğretmenlik davranışları; (1) öğretilen alan, (2) öğretimi tasarlama, plânlama, uygulama ve yönetme, (3) öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirme, (4) öğretim amacıyla ilgililerle iş birliği yapma ve (5) meslekî gelişim olmak üzere beş boyut açısından incelenmektedir. Araştırmada kullanılan ölçeğin 5 faktöre yönelik toplam varyansı açıklama oranı. 62 ve Cronbach Alfa Güvenirlik Katsayısı. 97'dir. Araştırmadan elde

edilen sonuçlar; öğretmen adaylarının genel öğretmenlik davranışları açısından kendilerini kısmen yeterli bulduklarını ve yeterlilik algılarının üniversite, bölüm ve cinsiyet değişkenleri açısından anlamlı farklılık oluşturmadığını göstermiştir. Öğretmen yetiştirme sisteminin, bir bütün olarak ve araştırmalarla desteklenerek yeniden yapılandırılması önerilmiştir.

Taşdemir (2006), sınıf öğretmenlerinin planlama yeterliklerini algılama düzeylerini araştırmıştır. Araştırma örneklemini, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı devlet okullarında görevli random yoluyla seçilmiş 219 sınıf öğretmeninden oluşmaktadır. Araştırma verileri araştırmacı tarafından geliştirilen ölçek ile elde edilmiştir. Ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısı 0,82 olarak hesaplanmıştır. Araştırma bulgularına göre, sınıf öğretmenleri, “Üniteleştirilmiş Yıllık Plan” uygulamasının uygunluğu konusunda tam bir görüş birliğinde değildirler. Deney, gezi, gözlem, inceleme ve günlük öğretim etkinliklerine ilişkin planlamayı eğitim anlayışlarına uygun olarak ayrıntılı bir şekilde kendileri hazırlamakta, değişik öğretim etkinlikleri sürecinde yakın çevre unsurlarından kısmen yararlanmakta ve okullarındaki eğitim-öğretim politikalarının belirlenmesinde en belirleyici faktörler olarak; ilköğretim programının hedef ve içeriği ile okulun bulunduğu çevre faktörleri olduğu görüşündedirler. Öğretim sürecinde, ölçme değerlendirme etkinliklerine ve dersler arası bağ kurma ilkesine yüksek düzeyde yer vermektedirler. Öğretim hedeflerinin belirlenmesinde; program, çevre, meslektaşlar, kendi eğitim anlayışları ve öğretmen-öğrenci etkileşimini yüksek düzeyde etkileyen faktörler olarak yer alırken, buna karşılık Millî Eğitim Bakanlığınca hazırlanmış planlar, değişik kişi ve yayınevlerince, elektronik ortamlarda paylaşımına sunulmuş plan materyalleri, aynı sınıfın farklı derslerinin öğretiminden sorumlu diğer öğretmenlerle etkileşim ise düşük düzeyde etkileyen faktörler olarak görülmektedir.

Çapri ve Kan (2006) öğretmenlerin kişilerarası Öz-yeterlik inançlarını ölçmek amacıyla Brouwers ve Tomic (2002) tarafından geliştirilmiş olan “Kişilerarası Öz-yeterlik Ölçeği”nin (KÖYÖ) Türkçe uyarlama, geçerlik ve güvenilirlik çalışmasını yapmıştır. Araştırmanın çalışma grubu, Mersin Büyükşehir Belediyesi sınırları içindeki çeşitli yerleşim birimlerinde görev yapan 784 ilköğretim, ortaöğretim, özel

okul ve dersane öğretmenlerinden oluşmaktadır. Elde edilen veriler üzerinde ölçeğin geçerliğine ilişkin bilgi elde edebilmek için döndürülmüş temel bileşenler faktör analizi kullanılmıştır. Analiz sonucunda, orijinal ölçekteki gibi 3 alt faktörlü bir yapıya ulaşılmıştır. Ayrıca, ölçeğin yapı geçerliğine kanıt sağlamak için toplam ölçek ile alt ölçeklerden alınan puanların hizmet yılına göre değişip değişmediğini belirlemek üzere yapılan analiz sonucunda kurama dayalı açıklamaları destekleyen anlamlı sonuçlara ulaşılmıştır. Madde geçerliğine kanıt olarak madde toplam test korelasyonları hesaplanmıştır. Madde test korelasyonlarının 0,36 ile 0,77 arasında değiştiği saptanmıştır. Ölçeğin güvenilirliğini belirlemek için hesaplanan Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı toplam ölçek için. 93, alt ölçekler için sırasıyla 0.91, 0.91, 0.89 olarak bulunmuştur. Tüm ölçek için test tekrar test güvenilirlik katsayısı 0.80 olarak bulunmuş ve bulgular ilgili literatür ışığında tartışılmıştır.

Küçükylmaz ve Duban (2006) yaptıkları araştırmada Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği 4. sınıf öğrencilerinin fen öğretimine yönelik yeterlikleri ile ilgili düşüncelerini belirlemekte, öz-yeterlik inançlarının artırılabilmesi için neler yapılabileceğine ilişkin görüşleri ortaya koymaktadır. Nitel araştırma yönteminin kullanıldığı bu araştırmada veriler görüşme tekniği ile toplanmış, araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı-yapılandırılmış görüşme formu ile biçimlendirilmiştir. Görüşmelerde ses kayıt cihazı kullanılmış, elde edilen verilerin çözümlenmesinde betimsel analiz tekniğinden yararlanılmıştır. Araştırmada sınıf öğretmeni adaylarının; alan bilgisi, öğretimi öğrenci düzeyine indirgeme, deney yapma ve yaptırma, özel öğretim yöntemlerini ve teknolojiyi işe koşma gibi konularda genelde kendilerine inandıkları bulgusuna ulaşılmıştır. Öğretmen adayları ayrıca, bu konuda kendilerine olan inançlarının artırılabilmesi için yapılması gerekenlere ilişkin olarak laboratuvar, fen öğretimi, alan bilgisi ve öğretmenlik uygulaması dersleriyle, liseden mezun olunan alanla ve kendi üzerlerine düşen görevlerle ilgili görüşler öne sürmüşlerdir.

Gürsoy ve Ersoy (2007) sınıf öğretmenliği son sınıf öğrencilerinin fen öğretiminde yeterlilik düzeyi algılarını araştırmışlardır. Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalında öğrenim gören son sınıf öğrencilerinin

fen öğretiminde yeterlilik düzeyi algılarını belirlemek amacıyla betimsel bir çalışma gerçekleştirilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen ölçek kullanılmıştır. Araştırma, Çanakkale On sekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği lisans programının 4. sınıfına devam eden 146 son sınıf öğrencisi üzerinde gerçekleştirilmiştir. Veriler, amaçlara uygun olarak; frekans (f), yüzde (%), aritmetik ortalama (\bar{x}), standart sapma (SS), t-testi ve F testi uygulanarak analiz edilmiştir. Bulgulara dayalı olarak; sınıf öğretmenliği son sınıf öğrencilerinin fen öğretiminde yeterlilik düzeyi algılarını yeterli ve iyi arasında ifade ettikleri, sınıf öğretmenliği son sınıf öğrencilerinin fen öğretiminde yeterlilik düzeyi algılarının cinsiyet, öğretim devresi ve not ortalamalarına göre değişmediği gözlenmiştir.

Çapri ve Çelikkaleli (2008) öğretmen adaylarının öğretmenliğe ilişkin tutum ve mesleki yeterlik inançlarını cinsiyet, program ve fakültelerine göre incelemiştir. Araştırma grubu, Eğitim Fakültesi ve Teknik Eğitim Fakültesi son sınıfta okuyan ve mezun olabilecek durumda olan 158'i erkek (%63,2), 92'si ise bayan (%36,8) olmak üzere toplam 250 öğretmen adayından oluşmaktadır. Öğretmen adaylarına, "Öğretmenliğe İlişkin Tutum Ölçeği (ÖİTÖ)", "Aday Öğretmenin Kendine İlişkin Yeterlik Algısı Ölçeği (AÖKİYAÖ)" ve araştırmacılar tarafından geliştirilen "Kişisel Bilgi Formu" uygulanmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular sonucunda; öğretmen adaylarının öğretmenliğe ilişkin tutumları üzerinde cinsiyetin önemli bir etkisinin olduğu, program ve fakülte değişkenlerinin ise anlamlı bir etkisinin olmadığı bulunmuştur. Öğretmen adaylarının yeterlik inançları üzerinde ise, cinsiyet, program ve fakülte değişkenlerinin anlamlı bir etkisinin bulunduğu görülmüştür.

Yılmaz ve Bökeoğlu (2008) ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin yeterlik inançlarını belirlemeye çalışmışlardır. Tarama modelindeki araştırmada, veri toplama aracı olarak "Öğretmen Yeterliği Ölçeği" kullanılmıştır. Woolfolk ve Hoy (1990) tarafından geliştirilen ölçek, araştırmacılar tarafından Türkçe'ye uyarlanmıştır. Ölçekte, öğretmenlerin yeterlik inançlarını belirlemeye dönük likert tipi 22 madde bulunmaktadır. Araştırma kapsamında, Ankara il merkezinde görev yapan 250 öğretmene ulaşılmıştır. Araştırmada, yüzde, frekans, aritmetik ortalama, t testi ve

varyans analizi kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre, öğretmenlerin öğretim yeterliği faktörü ile ilgili görüşleri “çok katılıyorum”, kişisel yeterlik faktöründeki görüşleri ise “orta derecede katılıyorum” a karşılık gelmektedir. Öğretmenlerin, öğretim yeterliği faktöründeki görüşleri arasında cinsiyet, branş, eğitim durumu, kıdem, yaş ve öğretmen başına düşen öğrenci sayısına göre anlamlı fark yoktur. “Kişisel Yeterlik” faktöründe ise cinsiyet, branş, kıdem ve yaşa göre anlamlı fark bulunmazken, eğitim durumu ve öğretmen başına düşen öğrenci sayısına göre fark anlamlıdır.

Saracaloğlu ve Yenice (2009) ilköğretim okullarında görev yapan fen bilgisi ve sınıf öğretmenlerinin fen öğretimine yönelik Öz-yeterlik inanç düzeylerinin branş, cinsiyet, mesleki kıdem, haftalık ders yükü, hizmet içi eğitim alma durumu, mesleğinden memnun olma durumu, görev yaptıkları okulun sosyo-ekonomik düzeyi ve görev yaptıkları okulun çalışma ortamından memnun olma durumu açısından nasıl değiştiğini belirlemeye çalışmışlardır. İlişkisel tarama modelinin kullanıldığı araştırmada, Riggs ve Enochs (1990) tarafından geliştirilen ve Hazır-Bıkmaz (2004) tarafından geçerlik-güvenirlik çalışması yapılan Fen Öğretiminde Öz-yeterlik inancı Ölçeği ile 12 sorudan oluşan Kişisel Bilgi Formu Aydın ili ilköğretim okullarında görev yapan fen bilgisi ve sınıf öğretmenlerine uygulanmıştır. Çalışma, fen bilgisi (N=58) ve sınıf (N=74) öğretmeni olmak üzere 132 kişi üzerinde yürütülmüştür. Araştırmaya katılan öğretmenlerin %54,5'i kadın, %45,5'i erkektir. Araştırmadan elde edilen veriler SPSS 11.5 paket programında değerlendirilmiş, yüzde ve frekans dökümleri alınmış ve tek yönlü varyans analizi, t ve scheffe testleri uygulanmıştır. Araştırma bulgularına göre, öğretmenlerin fen öğretimi Öz-yeterlik algısı; cinsiyet, kıdem, ders yükü, hizmet içi eğitim alma ve çalışma ortamından memnun olma durumlarına göre farklılaşmazken, branş ve mesleğinden memnun olma durumlarına göre farklılık göstermiştir. Ayrıca haftalık ders yükü ile fen Öz-yeterlik inancı ($r = -.178$) ve fen öğretiminde sonuç beklentisi ($r = -.177$) arasında negatif ve düşük düzeyde ilişki olduğu saptanmıştır. Bu bağlamda, öğretmenlerin ders yükü arttıkça, fen Öz-yeterlik inançlarının düştüğü ifade edilmektedir.

İpek ve Bayraktar (2009) tarafından yapılan araştırmada, sınıf öğretmeni adaylarının beden eğitimi dersine yönelik öz-yeterlik algıları belirlenmiştir. Araştırma; Artvin, Rize ve Giresun Eğitim Fakülteleri ile Fatih Eğitim Fakültesinin Sınıf Öğretmenliği programlarındaki aday sınıf öğretmenleri üzerinde yürütülmüştür. Teorik bilgi, uygulama becerisi ve formasyon becerisi olmak üzere üç boyutlu olarak hazırlanan veri toplama aracı, sözü edilen programlarda beden eğitimi öğretimi dersini tamamlamış olan öğrencilere uygulanmıştır. Araştırma sonucunda, erkek sınıf öğretmeni adaylarının beden eğitimi dersine yönelik öz- yeterlik algılarının, teorik bilgi ve uygulama becerisi boyutları açısından kız adayların öz-yeterlik algılarından daha yüksek bulunmuştur. Ayrıca fakültede bu dersleri spor salonunda işleyen sınıf öğretmeni adaylarının bu derse ilişkin öz-yeterlik algıları her üç boyutta da bu dersleri spor salonunda işlemeyen adayların öz-yeterlik algılarından daha yüksek çıkmıştır.

Çiftçi ve Taşkaya (2010) ise, sınıf öğretmenliği adaylarının öz yeterlilik inançları ile iletişim becerilerini incelemiştir. Araştırmada tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini sınıf öğretmenliği 4. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Örnekleme ise, Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalı'nda 4. sınıfta okumakta olan 240 öğrenci oluşturmaktadır. Veriler, Schwarzer tarafından geliştirilen ve Sünbül ve Arslan tarafından Türkçe'ye uyarlanan "Öğretmen Öz Yeterlilik Ölçeği" ve Korkut tarafından geliştirilen "İletişim Becerileri Ölçeği" ile toplanmıştır. Verilerin analizinde SPSS paket programı kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde "Pearson Momentler Çarpım Korelasyonu" ve "t testi" kullanılmıştır. Yapılan analiz sonucunda sınıf öğretmeni adaylarının iletişim becerileri ve öz yeterlilikleri arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu, iletişim becerileri ve öz yeterlilik algılarının ise cinsiyet değişkenine göre farklılaşmadığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Sınıf öğretmeni adaylarının öz-yeterliliklerinin ve iletişim becerilerinin geliştirilmesi için yeterli düzeyde eğitim verilmesi önerilmektedir.

Sonuç olarak araştırmacılara göre eğitimde, öz-yeterlilik inancı belirleme çalışmalarının yapılması ile öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının öz-yeterlilik inançlarıyla ilgili önemli veriler elde edilebilir. Elde edilen bu veriler, sonraki

uygulamalarla gerek hizmet içi ve gerekse hizmet öncesi meslek eğitimlerinde kullanılabilir. Böylelikle, eğitim programlarının ve sistemlerin, kişilerin öz-yeterlik inançlarını sağlama ve geliştirmeye yönelik düzenlemeleri de içerecek şekilde gözden geçirilmesi sağlanabilir. Bu araştırmaların, öğretmenlik mesleği yeterliklerini taşıyan ve sürdüren öğretmenlerin varlığı ve öğretmen kalitesinin artırılmasına önemli katkılarının olacağı beklenebilir (Yılmaz ve diğerleri, 2004: 5).

Sınıf öğretmenlerinin kişilerarası öz-yeterlik inancının dışında bu araştırmada incelenen konulardan bir diğeri de kaynaştırma eğitime yönelik öğretmenlerin tutumlarıdır. Öğretmenlerin öz-yeterlik inançlarının kaynaştırma eğitime yönelik tutumlarını etkileyen değişkenlerden biri olduğu düşünüldüğünde araştırılması gereken konulardan birinin de kaynaştırma eğitimi ve bu eğitime yönelik öğretmen tutumlarının olduğu söylenebilir. Bu nedenle aşağıda kaynaştırma eğitimi ile ilgili literatür ve araştırma sonuçlarına yer verilmektedir.

Kaynaştırma Eğitiminin Tanımı

Kaynaştırma eğitiminin pek çok tanımının yapıldığı görülmektedir. İlgili literatürde kaynaştırma eğitimi (Kırcaali-İftar,1992: 45; Batu ve Uysal, 2009: 114; Nizamoglu, 2006: 5) özel gereksinimli öğrencilerin okul öncesi dönemden itibaren örgün ve yaygın eğitim kurumları içerisinde, normal gelişim gösteren akranlarıyla birlikte, gerektiğinde kendisine ve sınıf öğretmenine destek hizmetler sağlamak suretiyle engel tür ve özelliklerine uygun olarak eğitim görmesi ve sosyalleşmelerini gerçekleştirip topluma uyumunu kolaylaştıracak bir uygulama olarak tanımlanmaktadır. Buna ilaveten 2006/2585 sayılı özel eğitim hizmetleri yönetmeliğinin 23. maddesinde ise kaynaştırma eğitimi, özel eğitim gerektiren bireylerin yetersizliği olmayan akranları ile birlikte eğitim ve öğretimlerini resmi ve özel okulöncesi, ilköğretim, ortaöğretim ve yaygın eğitim kurumlarında sürdürmeleri esasına dayanan destek eğitim hizmetlerinin sağlandığı özel eğitim uygulamaları olarak tanımlanmaktadır.

1970’li yıllarda İskandinav ülkelerinde herkese eşit eğitim fırsatı sağlaması düşüncesiyle ortaya çıkan kaynaştırma eğitimi daha sonra, Avrupa ve Amerika’da yayılmıştır (Diler, 1998: Akt., Gözün ve Yıkmış, 2004: 67).

Türkiye’de ise kaynaştırma 1983 yılında yürürlüğe giren 2916 sayılı Özel Eğitime Muhtaç Çocuklar Kanunu ile yasal olarak benimsenmiştir. Özel Eğitime Muhtaç Çocuklar Kanunu’nun 4. Maddesinde “Durumları ve özellikleri uygun olan yetersizliği olan çocukların normal gelişim gösteren çocukların eğitimleri için açılmış olan okul ve eğitim kurumlarında normal gelişim gösteren akranları arasında eğitilmeleri için gerekli tedbirler alınır” hükmü ile kaynaştırmanın vurgulandığı görülmektedir (Eripek, 1997: Akt., Yigen, 2008: 8).

Kaynaştırma eğitimi ilgili temel ilkelerin yer aldığı 6 Haziran 1997 tarih ve 23011 sayı ile Resmi Gazetenin Mükerrer sayısında yürürlüğe giren 573 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile kaynaştırma eğitimi ile ilgili çalışmaların devam ettiği görülmektedir.

Kaynaştırma eğitimi ile ilgili çabaların 18 Ocak 2000 tarihli ve mükerrer 23937 sayılı resmî gazete’de yayımlanan özel eğitim hizmetleri yönetmeliğinde de öne çıktığı görülmektedir. Bu yönetmeliğin madde 62, 63, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73’de kaynaştırma eğitimi ile ilgili detaylı açıklamaların yer aldığı görülmektedir (MEB, 2000).

Son olarak kaynaştırma eğitimi ile ilgili 31.05.2006 tarih ve 26184 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan özel eğitim hizmetleri yönetmeliğinde kaynaştırma uygulamaları sırasında dikkate alınması gereken hususlara değinilmiştir.

Madde 23. Kaynaştırma yoluyla eğitim; özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin eğitimlerini, destek eğitim hizmetleri de sağlanarak yetersizliği olmayan akranları ile birlikte resmî ve özel; okul öncesi, ilköğretim, orta öğretim ve yaygın eğitim kurumlarında sürdürmeleri esasına dayanan özel eğitim uygulamalarıdır.

Madde 24. Kaynaştırma yoluyla eğitimlerine devam eden öğrencilerin başarılarının değerlendirilmesinde ilgili mevzuat dikkate alınır.

Madde 25. (1) Özel eğitime ihtiyacı olan ve ayrı bir sınıfta eğitim almaları uygun bulunan bireylerin, yetersizliği olmayan akranları ile bir arada eğitim görmeleri amacıyla her tür ve kademedeki resmî ve özel okul ve kurumlarda, özel eğitim hizmetleri kurulunun önerisi doğrultusunda millî eğitim müdürlükleri tarafından özel eğitim sınıfları açılabilir.

(2) Bu okul ve kurumlarda, uygulanacak eğitim programı temel alınarak iki tür özel eğitim sınıfı oluşturulur.

Madde 26. Zorunlu öğrenim çağındaki bireylerden ilköğretim programları veya bu programa denkliği kabul edilen bir özel eğitim programını takip edebilecek durumda olan bireyler için açılan özel eğitim sınıflarında, eğitim-öğretim hizmetlerinin yürütülür.

Madde 27. Zorunlu öğrenim çağındaki bireylerden ilköğretim programları veya bu programlara denkliği kabul edilen bir özel eğitim programını takip edemeyecek durumda olan bireyler için açılan özel eğitim sınıflarında eğitim-öğretim hizmetlerinin yürütülmesinde, aynı yetersizliği olan bireyler için açılan özel eğitim okul ve kurumlarının mevzuat hükümleri uygulanır.

Madde 28. Okul ve kurumlarda, yetersizliği olmayan akranlarıyla birlikte aynı sınıfta eğitimlerine devam eden özel eğitime ihtiyacı olan öğrenciler ile üstün yetenekli öğrenciler için özel araç-gereçler ile eğitim materyalleri sağlanarak özel eğitim desteği verilmesi amacıyla destek eğitim odası açılır (MEB, 2006).

Yönetmeliklerde kapsamlı bir şekilde yer alan kaynaştırma eğitiminin hem özel gereksinimli çocuk ve ailesi hem normal gelişim gösteren çocuk ve ailesi üzerinde olumlu etkilerinin olduğu yapılan araştırma sonuçları ile ortaya koyulmaktadır. İlgili literatürde (Kırcaali-iftar, 1998: 18–19; Sucuoğlu ve Kargın, 2006: 57–60) kaynaştırma eğitiminin, özel gereksinimli öğrencilere, normal gelişim gösteren öğrencilere, sınıf öğretmenlerine, özel gereksinimli çocuğu olan ve olmayan anne babalara yararları olduğu belirtilmektedir.

Kaynaştırma Eğitiminin Özel Gereksinimli Öğrencilere Yararları

Konu ile ilgili yapılan araştırmalarda (Kırcaali-İftar, 1998: 18–19; Sucuoğlu ve Kargın, 2006; Damarcan ve diğerleri, 2010: 6) kaynaştırma eğitiminin özel gereksinimli öğrencileri olumlu yönde etkilediği ileri sürülmektedir. Kaynaştırma eğitimi özel gereksinimli öğrencilerin, toplumla bütünleşmesini, normal gelişim gösteren öğrencilerin davranışlarını model almasını, bağımsız yaşamın gereklerini yerine getirebilmesini, katılımcı olmasını, ekonomik yeterliliğe sahip olmasını, topluma uyum sağlamasını, normal gelişim gösteren öğrencilerle iletişim kurmasını sağlamaktadır.

Kaynaştırma Eğitiminin Normal Gelişim Gösteren Öğrencilere Yararları

Konunun uzmanları (Kırcaali-İftar, 1998: 18–19; Sucuoğlu ve Kargın, 2006: 57–60; Eripek, 1986: 34) kaynaştırma eğitiminin normal gelişim gösteren öğrencileri olumlu yönde etkilediğini ileri sürmektedirler. Kaynaştırma eğitimi normal gelişim gösteren öğrencilerin, bireyler arası farklılıklara daha kolay kabul etmesine ve hoşgörülü olmasına, işbirliği becerilerini geliştirmesine, yardımlaşma becerilerini arttırmasına, özel gereksinimli bireyler hakkında daha gerçekçi bir bakış açısı kazanmasına, özel gereksinimli öğrencileri daha yakından tanınmasına, özel gereksinimli öğrencilerle ilgili ön yargılarını değiştirme fırsatına sahip olmasına, lider olma, sorumluluk alma duygusunun gelişmesine neden olmaktadır.

Kaynaştırma Eğitiminin Sınıf Öğretmenlerine Yararları

Konu ile ilgili yapılan araştırmalar (Kırcaali-İftar, 1998: 19; Çevik ve Göksu, 2004; Akt., Nizamoğlu, 2006: 30–31) incelendiğinde kaynaştırma eğitiminin sınıf öğretmenini olumlu yönde etkilediği görülmektedir. Kaynaştırma eğitimi sınıf öğretmenlerinin, diğer personelle iletişim kurmasına, diğer personelle işbirliğine girmesine, farklı özellikler gösteren çocuklarla çalışma şansına sahip olmasına, bireysel özelliklere saygı duymasına, BEP hazırlama gibi öğretmenlikle ilgili bilgi ve becerilerini geliştirmesine, disiplinle ilgili değerlendirme ölçütü geliştirmesine katkıda bulunduğu belirtilmektedir.

Kaynaştırma Eğitiminin Özel Gereksinimli Çocuğu Olan ve Olmayan Anne Babalara Yararları

İlgili literatür incelendiğinde (Sucuoğlu ve Kargın, 2006: 57–60) kaynaştırma eğitiminin hem özel gereksinimli çocuğu olan anne babaya hem de normal gelişim gösteren çocuğu olan anne babaya olumlu katkısı olduğu gözlenmektedir. Kaynaştırma eğitimi normal gelişim gösteren çocuğa sahip olan anne babanın; özel gereksinimli çocukların anne babaları ile etkileşime girerek onlara yarar sağlamalarına, çocuklarına bireysel farklılıkları ve farklılıklara saygı duymayı öğretmelerine neden olmaktadır.

Kaynaştırma eğitiminin özel gereksinimli çocuğa sahip olan anne babanın; özel gereksinimli çocuklarının normal eğitim ortamına devam ediyor olması, anne babaların moral sağlamasına, özel gereksinimli çocukları için çaba göstermesine, kendilerini toplumdaki daha az soyutlanmış hissetmesine, anne-babaların çocuklarının özelliklerini bilip onları olduğu gibi kabullenmelerine, anne-babaların diğer engelli aileleriyle iletişim kurmasına, işbirliği ve ortak hareket etmelerine, anne-babaların çocuklarının eğitim yaşantısına katılımına, ana-babanın diğer çocuklar içinde kendi çocuklarının başarılı yanlarını görmelerine, sınırlı olan yanlarının daha gerçekçi olarak değerlendirilmelerine ve buna göre tavır alınmalarına, ailelerin kaynaştırma programlarına aktif katılımlarına, çocuklarının eğitiminde daha etkin olmalarına neden olmaktadır (Kırcaali-İftar, 1998: 19; Metin, 1999; Türkoğlu, 2007).

Kaynaştırma eğitiminin yasa ve yönetmeliklerde kapsamlı bir şekilde ele alınması ve araştırmacılar tarafından sağladığı yararlarının ortaya konmasına rağmen bu eğitimin başarılı bir şekilde yürütülmesini etkileyen pek çok faktör olduğu belirtilmektedir. Bunlar; normal gelişim gösteren öğrenciler, özel gereksinimli öğrenciler, okul yönetimi, fiziksel ortam, aileler, BEP, uygun personel ve destek servislerinin olması ve öğretmenlerdir (Diken ve Sucuoğlu, 1999: 26; Batu ve Kırcaali-İftar, 2007: 23–41).

Aşağıda kaynaştırma eğitiminin başarılı olmasında etkili olan faktörler detaylı bir şekilde açıklanmaktadır.

Normal Gelişim Gösteren Öğrenciler

Kaynaştırma eğitiminin başarılı olmasında normal gelişim gösteren öğrencilerin kaynaştırma eğitimi için ön hazırlığı önem taşımaktadır. Normal gelişim gösteren öğrencilerin özel gereksinimli çocukları kabullenmeleri sağlamak hazırlık çalışmalarından biridir. Bu nokta da sınıf öğretmene büyük görevler düşmektedir. Sınıf öğretmeni öncelikle kaynaştırma eğitiminin özel gereksinimli öğrenciye normal gelişim gösteren akranları ile etkileşim kurma ve onlar tarafından sosyal kabul görme fırsatı sağladığını düşünerek normal gelişim gösteren öğrencileri bu konuda duyarlı kılması gerekmektedir (Batu ve Kırcaali- İftar, 2007: 27; Öncül, 2003: 6).

Özel Gereksinimli Öğrenciler

Kaynaştırma eğitiminin başarısını etkileyen diğer unsurlardan bir diğeri de özel gereksinimli öğrencinin kaynaştırma eğitimi için hazırlanmasıdır. Özel eğitim ortamından normal eğitim ortamına geçişin sağlıklı bir şekilde gerçekleştirilmesi için normal eğitim ortamının gerektirdiği temel becerilerin özel gereksinimli çocuğa kazandırılması önem taşımaktadır. Örneğin, not alma, sosyal becerilerin öğretimi gibi (Batu ve Kırcaali-İftar, 2007: 35; Öncül, 2003: 7).

Okul Yönetimi

Okul yönetimi kaynaştırma eğitiminin başarılı olmasında en önemli unsurlardan biridir. Okul yönetiminin kaynaştırmanın gereğine ve önemine inanması, kaynaştırma uygulaması içinde yer alan her bir unsurun işini kolaylaştıracaktır. Okul yönetiminin kaynaştırma eğitimine önem vermesi, öğretmenlerin konuyla ilgili hizmet içi eğitim çalışmalarında, kaynaştırma eğitimi uygulanan sınıfa verilecek öğrenci sayısında, fiziki ortamın hazırlanmasında, araç-gerecin sağlanmasında ve okul içinde bir özel eğitim öğretmenin görevlendirilmesinde duyarlı davranmasına neden olabilecektir (Batu ve Kırcaali-İftar, 2007: 39; Öncül, 2003: 8). Okul yönetimi kaynaştırma uygulamalarının gerekliliği ve başarısına inanarak öğretmenlere akademik ve sosyal desteği vermeli, kaynaştırma öğrencisinin eğitimi için gerekli özel eğitim

malzemelerini zamanında öğretmene tahsis etmeli, kurum, personel ve ailelerin işbirliğini sağlamakta aktif olmalıdır (Çankaya, 2010: 34).

Fiziksel Ortam

Fiziksel koşullar kaynaştırma eğitiminin başarısında önemli faktörler arasındadır. Konunun uzmanları (Batu, 2000; Yigen, 2008: 17) kaynaştırma eğitimi uygulanan sınıflarda en fazla iki kaynaştırma öğrencisinin bulunması gerektiğini ileri sürmektedirler. Birden fazla özel gereksinimli öğrencinin bulunduğu sınıflarda da bu çocukların özür türlerinin aynı olmasının başarıyı arttıracaklarını belirtmektedir. Diğer yandan kaynaştırma eğitimi uygulaması özel düzenlenmiş sınıf ve okul ortamını gerektirmektedir. Normal eğitim ortamlarında kaynak oda olmayışı, dik merdivenler, dar koridorlar, yetersiz ışıklandırma, uygun olmayan tuvaletler, ulaşılması güç kantinler, sesi gereğinden fazla geçiren duvarlar, yankı yapan yüksek tavanlar ve yüksekliği iyi ayarlanmamış yazı tahtaları kaynaştırmanın eğitimi için engeller olarak sıralanmaktadır. Diğer bir deyişle okulların fiziki yapısı özel gereksinimli öğrencilerin en az yardımla bağımsız hareket etmelerine olanak sağlayacak biçimde tasarlanması kaynaştırma eğitiminin başarılı olmasında önem taşımaktadır (Batu ve Kırcalı-İftar, 2007: 41-42; Öncül, 2003: 8-9). Özellikle ders yılının başında, sınıfın düzeni mümkün olduğunca basit olarak düzenlenmeli ve düzgün tutulmalıdır. Çocuklar uyum sağladıkça ve daha karmaşık çevrelerde çalışmayı öğrendikçe malzeme sayısı ve faaliyet alanları arttırılmalıdır (Metin ve Güleç, 1999: 59).

Anne Babalar

Hem özel gereksinimli hem de normal gelişim gösteren öğrencilerin ailelerinin kaynaştırma eğitimine yönelik olumlu tutumları kaynaştırma eğitiminin başarısı üzerinde etkili olan bir diğer faktörlerdendir. Kaynaştırma eğitimi uygulaması başlamadan önce hem normal gelişim gösteren çocukların aileleri hem de özel gereksinimli öğrencilerin aileleri kaynaştırma eğitimi ile ilgili bilgilendirilerek bu konudaki kaygıları azaltılmalı ve iletişimlerini arttıracak etkinlikler planlanmalıdır. Ayrıca özel gereksinimli çocuğa sahip olan ailenin kaynaştırma eğitiminin yararına inanması ailenin hem öğretmene yardım etmesini hem de okulda öğrenilenlerin evde

pekiştirilmesini sağlmasına katkıda bulunmaktadır (Batu ve Kırcaali-İftar, 2007: 39–40; Öncül, 2003:10–11). Bu nedenle kaynaştırma öğrencisinin anne ve babasının öğrencinin eğitiminin planlanma aşamasından başlayarak her aşamasında ve eğitim sürecinde öğretmenle işbirliği yapması uygulamanın başarısında çok önemli bir faktördür. Anne-babanın çalışmalarda aktif rol alması birçok çocuk için kaynaştırma programlarının başarısını belirleyici olduğundan, uzmanlar anne babaları ekip çalışmasının içinde tutmaya gayret etmektedirler (Sucuoğlu, 1996: 25).

Bireysel Eğitim Programları (BEP)

Kaynaştırma uygulamasının başarıyla gerçekleştirilebilmesi için BEP hazırlığı önem taşımaktadır. BEP hazırlandığında ya da var olan program bireyselleştiğinde özel gereksinimli öğrencinin öğrenmesi gereken beceri ya da kavramı daha çabuk ve etkili bir şekilde öğrenmesi sağlanmaktadır (Öncül, 2003: 9–10; Yigen, 2008: 17–18). Kargın'a (2004: 5) göre özel eğitim hizmetlerinden yararlanmasına karar verilen her engelli çocuk için eğitimin nerede, ne kadar süreyle, hangi amaçla ve kimler tarafından gerçekleştirileceğini yasal olarak güvence altına almak için BEP hazırlanmalı ve uygulanmalıdır. Kaynaştırma eğitim uygulamalarında başarının sağlanması için Bireysel Eğitim Programlarının bireylerin özellikleri, ihtiyaçları ve yeterliklerine göre hazırlanması ve uygulanması çok önem kazanmaktadır. Öğretmen kaynaştırma öğrencisine uygulayacağı öğretim hakkında bilgi ve beceri sahibi olmalıdır. Bu bilgi ve becerilerin basında, eğitim programının bireyselleştirilmesi de yer almaktadır. Eğitim programını bireyselleştirmenin ilk aşaması, özel gereksinimli öğrencinin, kaynaştırıldığı sınıfla ilişkili tüm alanlardaki (örneğin, okuma-yazma, matematik, müzik, vb.) işlevde bulunma düzeyinin belirlenmesidir. Kaynaştırma öğrencisi bu alanların tümünde sınıf ortalamasının altında olabileceği gibi, yalnızca belli alanlarda gerilik gösteriyor da olabilir. Bireyselleştirilmiş eğitim programı hazırlamanın ikinci aşaması, kaynaştırma öğrencisi için, sınıf arkadaşlarından önemli ölçüde gerilik gösterdiği alanlarda, işlevde bulunma düzeyini dikkate alarak, amaç saptamaktır. Öğrenci için amaç belirlerken, öncelikle öğrencinin en çok isine yarayacak beceri ve kavramlara yer verilmelidir (Kırcaali-İftar, 1998: 21; Çankaya, 2010: 37).

Uygun Personel ve Destek Servislerinin Olması

Kaynaştırma, özel gereksinimli öğrencinin sadece sınıfa yerleştirilmesinden ibaret olmadığı destek hizmetlerinin sağlanmasının da önemli olduğu belirtilmektedir. Öğretmenler destek servisinden yeterli desteği aldıklarında kaynaştırma eğitiminde daha başarılı oldukları görülmektedir. Gereken destek hizmetleri öğretmene sağlanmadığı sürece kaynaştırma uygulamalarından yarar sağlanamamaktadır. Türkiye’de özellikle destek hizmetleri yönünden kaynaştırma uygulamaları için gerekli koşullar sağlanabilmiş değildir. Kaynaştırmanın destek hizmet olmaksızın uygulanması, hem sınıf öğretmenine, hem kaynaştırma öğrencisine hem de normal öğrencilere çok çeşitli zorluklar yaşatmaktadır (Batu, 2000,44; Eripek, 2004: 33; Sucuoğlu ve Kargın, 2006; Çankaya, 2010: 38).

Öğretmenler

Kaynaştırma eğitiminin başarılı olmasında en önemli etmenlerden birinin de öğretmen tutumları olduğu görülmektedir. Konunun uzmanlarına göre (Akçamete ve Kargın, 1994: 13; Baykoç Dönmez ve diğerleri, 1999) kaynaştırma sınıflarındaki öğretmenler, sınıftaki öğrencilerin gereksinimlerini karşılamakta, sınıfta sağlıklı sosyal etkileşimlerinin kurulmasını ve sürdürülmesini, engelli öğrencilerin sınıfa, okula ve topluma sosyal kabulünü sağlamaktadır. Bu açıdan bakıldığında kaynaştırma eğitiminin başarısında en önemli faktörlerden birinin de öğretmen ve öğretmen tutumu olduğu söylenebilir. Başarılı bir kaynaştırma için öğretmenin kaynaştırma eğitimi ile ilgili olumlu tutum, bilgi beceriye sahip ve bu konuda istekli olması çok önemlidir. Diğer yandan öğretmenlerin kaynaştırma eğitime yönelik tutumlarını yaşı, öğretim yapılan sınıfın düzeyi, çocuğun özür grubu, özrün derecesi, öğretmenin okul yönetiminden ve destek hizmet personelinden almış olduğu destek düzeyi ve kaynaştırma konusunda bilgilendirilmeleri ve hizmet içi eğitim kursları etkilemektedir (Chandler, 1994: 21; Balat ve Artan, 2003; Batu ve İftar, 2007: 23).

Türkiye’de konu ile ilgili yapılan pek çok çalışmada öğretmenlerin kaynaştırma eğitime yönelik olumsuz tutum içinde oldukları ileri sürülmektedir. Diğer bir deyişle, öğretmenlerin yarıdan fazlası engelli öğrenciyi sınıfında istemezken

kaynaştırmanın yararlı olmadığını ve tamamlanması gereken pek çok eksiğinin olduğunu, uygulamada sorun yaşadıklarını, işlerini zorlaştırdığını ve kaynaştırmanın kendilerine ek yük getireceğini belirtmişlerdir (Yılmaz, 1995: 16–22; Metin ve Çakmak, 1998: 128; Uysal, 2004: 121).

Bu kısımda kaynaştırma eğitimi ile ilgili olarak yapılmış benzer çalışmalara yer verilmiştir.

Diken (1998) sınıfında zihinsel engelli çocuk bulunan ve bulunmayan sınıf öğretmenlerinin zihin engelli çocukların kaynaştırılmasına yönelik tutumlarının karşılaştırılması ve bu tutumlarla ilişkili öğretmen ve öğrenci özelliklerinin belirlenmesini amaçlamıştır. Araştırma örneklemini sınıfında zihinsel engelli çocuk bulunan 53 sınıf öğretmeni ile sınıfında zihinsel engelli çocuk bulunmayan 56 sınıf öğretmeni olmak üzere toplam 109 sınıf öğretmeni oluşturmuştur. Sınıf öğretmenleri cinsiyet ve okuttukları sınıf düzeyi değişkenleri göz önüne alınarak eşleştirilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak sınıf öğretmenlerinin zihinsel engelli çocukların kaynaştırılmasına yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla; “Kaynaştırmaya İlişkin Görüşler Ölçeği” kullanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda, ölçeğin alt faktörlerinden “Kaynaştırma Sınıfı Kontrolü” ve “Kaynaştırmaya Karşı Görüşler” alt boyutlarında sınıf öğretmenlerinin tutumlarının farklılaştığı görülmüştür. Araştırmada ayrıca, sınıfında zihinsel engelli çocuk bulunan sınıf öğretmenlerinin tutumlarının zihinsel engelli çocuğun cinsiyetine göre farklılaştığı bulunmuştur.

Diken ve Sucuoğlu (1999) kaynaştırma uygulamalarında öğretmen tutumları üzerine yapmış oldukları çalışmanın sonuçlarına göre, sınıf öğretmenlerinin zihin engelli çocukların bulunduğu sınıflarda çalışmaya karşı olumsuz tutum içinde oldukları ve tutumlarının olumlu yönde değiştirilmesine yönelik çalışmalara ağırlık verilmesinin gerekliliği ortaya çıkmıştır.

Yıkılmış ve Bahar (2002) yaptıkları araştırmada ilköğretim düzeyinde kaynaştırma sınıflarında çalışan öğretmenlerin kaynaştırmada yerine getirmesi gereken becerileri yerine getirme durumlarını saptamayı amaçlamışlardır. Araştırma

verileri niteliksel araştırma yöntemi ile kaynaştırma sınıflarında çalışan 15 öğretmenden görüşme tekniği kullanılarak toplanmıştır. Araştırmada, kaynaştırma sınıflarında çalışan öğretmenlerin kaynaştırma becerilerinden olan uzmanlara danışma becerileri ile ilgili olarak herhangi bir çaba ortaya koymadıkları ve uzman desteği almadıkları, eğitsel amaç saptamada, öğretimi desenleme ve uygulamada, öğretimi destekleyici ve kolaylaştırıcı etkinliklerde bulunmada, engelli öğrencilerin diğer öğrencilerle etkileşimini sağlamada, öğretimin etkililiğini değerlendirme için çeşitli değerlendirme ara ve süreçlerine yer vermede yetersiz oldukları sonucu elde edilmiştir.

Uysal (2004) kaynaştırma uygulaması yapan öğretmenlerin kaynaştırmaya ilişkin görüşleri ile ilgili çalışmasında kaynaştırma uygulaması yapan öğretmenlerin yarısından fazlasının kaynaştırmanın yararlı olmadığını ve tamamlanması gereken pek çok eksiğinin bulunduğu görüşünü paylaştıklarını ortaya koymuştur. Öğretmenlerin yaklaşık %10'unun olumlu görüş belirtmesine karşın yarısından fazlasının kaynaştırma uygulamasında sorun yaşandığını ve kaynaştırmanın işlerini zorlaştırdığını ifade ederken bunun en önemli nedeninin 'kaynaştırma uygularken normal öğrenciye kaynaştırma öğrencisini kabul ettirememe' olduğunu ileri sürmektedir.

Eripek (2004) kaynaştırma eğitimi uygulamaları konusunda yapılan araştırmaları incelemiş yapılan araştırmaların sınırlı sayıda da olsalar, kaynaştırma eğitimi uygulamalarına ilişkin, öğretmenlerin görüş ve tutumları ile kaynaştırma konusunu nasıl algıladıkları ve uyguladıklarına dair bilgiler verdiğini ifade ederek, öğretmenlerin kaynaştırma konusunda kapsamlı veya yeterli bir eğitim almadıklarını ve destek hizmetlerinden yararlanamadıklarını düşündüklerini belirlemiştir. Eripek incelemesinin sonucunda, öğretmenlerin kaynaştırmaya yönelik görüş ve tutumlarının daha objektif yöntemlerle belirlenmesi ve bunların çeşitli değişkenler yönünden analiz edilmesi ile tutumlarının iyileştirilmesine yönelik olarak çeşitli eğitim ve danışmanlık modellerinin etkililiğini ortaya koyacak deneysel çalışmaların yapılmasını önermiştir.

Sucuoğlu (2004) kaynaştırma eğitimi uygulamaları hakkında yapılan araştırmaları incelemiş, İncelemesi sonucunda öğretmenlerin kaynaştırma uygulamalarını genellikle yararlı ve gerekli gördüklerini, bir kısım öğretmenlerin ise kaynaştırma uygulamalarının tam gün olarak uygulanmaması gerektiği yönünde görüş belirttiğini ifade etmiştir.

Sucuoğlu, Ünsal ve Özokçu (2004) nicel yöntemle yaptıkları betimsel araştırmada, kaynaştırma uygulaması yapan öğretmenlerin eğitim düzeyleri ve çalıştıkları okul türünün sınıf yönetimi yeterliklerine etkisini incelemişlerdir. Araştırma sonucunda, sınıf becerilerine öğretmenin bilgi, sabır ve kişiliğinin etkili olduğu, öğretmenlerin sınıf yönetimi becerileri ile mezun olduğu okul ve çalıştıkları okul türü arasında, anlamlı fark olmadığı bulunmuştur. Sınıflarında daha çok problem davranışla karşılaşan öğretmenlerin, bu davranışları öğrencilerin özellikleri ile ilişkilendirdiği görülmüştür. Bu öğretmenlerin problem davranışları önlemek amacıyla, sınıf yönetiminde ve öğretimde değişiklik yapmak yerine, problemi rehber öğretmenlerin çözümlemesi beklentisinde oldukları ortaya çıkmıştır.

Çuhadar (2006) yaptığı çalışmada, ilköğretim okulları 1-5. sınıflarda kaynaştırma eğitime tabi olan örgencilerin eğitimleri ile ilgili olarak bireyselleştirilmiş eğitim programı geliştirilmesi, uygulanması, izlenmesi ve değerlendirilmesi hususunda uygulayıcı durumda bulunan sınıf öğretmenleri ve okul idarecilerinin görüşlerine başvurarak, var olan durumu ve sorunları tespit ederek çözüm önerilerini ortaya koymayı amaçlamıştır. Araştırmanın evrenini; 2004/2005 öğretim yılında Zonguldak ili merkez, ilçe ve köy ilköğretim okullarından kaynaştırma eğitime tabi örgencisi bulunan ilköğretim okullarında görev yapan 1-5. sınıf öğretmenleri ve bu okulların yöneticileri oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen anket kullanılmıştır. Araştırmaya 94 sınıf öğretmeni, 21 okul yöneticisi katılmıştır. Verilerin analizi için SPSS For Windows 10.0 paket programı kullanılmıştır. Okullarında kaynaştırma eğitime tabi örgencisi bulunan ilköğretim okulu yönetici ve öğretmenlerinin, kaynaştırma eğitime tabi olan örgenciler için bireyselleştirilmiş eğitim programının hazırlanması gerektiğine inandıkları, buna rağmen program geliştirme, özel eğitim,

kaynaştırma eğitimi ve BEP ile ilgili ders ya da kurs almaları gerektiği tespit edilmiştir. Kaynaştırma eğitimi yapılan okullarda rehber öğretmen eksikliğinin giderilmesi, tüm okullara rehber öğretmen atanmasının uygun olmadığı durumlarda da eğitim bölgeleri bazında merkez okullarda görev yapan rehber öğretmenlerin sayılarının artırılarak bu alanda hizmet verebilecek hale getirilmelerinin sağlanması gerekmektedir. BEP geliştirme biriminin oluşturulmasının mümkün olmadığı okullarla ilgili, merkez okullarda kurulacak BEP geliştirme biriminin bu birimin kurulmadığı okullara gerekli yardımı yapabilmesi için gerekli yasal düzenlemelerin yapılması gerektiği belirlenmiştir.

Nizamoğlu (2006) sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma uygulamalarındaki yeterlilikleri isimli yüksek lisans çalışmasında şu sonuçlara ulaşmıştır. 2005–2006 eğitim öğretim yılı bahar döneminde Bolu ili merkezinde bulunan 10 resmi ilköğretim okulunda görev yapan, sınıfında kaynaştırma öğrencisi bulunan 12 sınıf öğretmenin görüşlerini belirlemek üzere yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Sınıf öğretmenlerinin, kaynaştırma uygulamalarında okullarında destek hizmet olarak sadece rehber öğretmenden yardım aldıkları, okul dışı uzmanlarla yeteri kadar bilgi alışverişinde bulunmadıkları belirlenmiştir. Sınıf öğretmenleri, öğrencinin özel gereksinime ihtiyacı olduğunu eğitim öğretim dönemi içinde fark ettiği, öğrenciye hazırlık yapmak için dönem ortasını seçtiği sonucuna ulaşmıştır. Sınıf öğretmenlerinin, özel gereksinimli öğrencinin özel gereksinimlerini ve işlevde bulunma düzeylerini belirlemeye yönelik olarak sınırlı çalışmalar yaptıkları sonucuna ulaşmıştır. Sınıf öğretmenleri, özel gereksinimli öğrencinin diğer öğrencilerle yapılan etkinliklere katılımını, kaynaşma olarak değerlendirmektedirler. Özel gereksinimli öğrenciye sınıf içinde verilen sorumlulukların, öğretmenler tarafından kaynaştırmada yeterli görüldüğü sonucuna ulaşmıştır.

Battal (2007) sınıf öğretmenleri ve branş öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine ilişkin yeterliliklerini araştırdığı çalışmasında Uşak ili 23 ilköğretim okulunda görev yapmakta olan 285 sınıf öğretmeni ve 104 branş öğretmenini çalışma grubu olarak almıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin; özel eğitime muhtaç bireyleri tanıyabilme, kaynaştırma eğitiminde uygulanan yöntem ve teknikleri bilme ve

kullanabilme, kaynaştırma eğitimi ilkelerini bilme ve uygulayabilme ve ölçme değerlendirme konusundaki yeterliliklerinin tespit edilebilmesi için anket kullanmıştır. Araştırma sonucunda; sınıf öğretmenleri ve branş öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine muhtaç öğrencileri tanıma konusunda yeterli olduklarını gözlemiştir. Ayrıca araştırmada sınıf öğretmenleri ve branş öğretmenlerinin uygulama, değerlendirme alanlarında da kendilerini yeterli gördüklerini belirlemiştir.

Bilen (2007) sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma uygulamalarında karşılaştıkları sorunlarla ilgili görüşleri ve çözüm önerileri, sınıf öğretmenlerinin cinsiyeti, yaşı, mezun oldukları bölümü, kıdemi ve sınıflarındaki öğrenci sayıları, bu sorunlara olan etkisi ile tutumları arasındaki ilişkilerin neler olduğunu araştırmıştır. Araştırmaya 2006–2007 eğitim öğretim yılında İzmir ilinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı olarak öğretim yapan resmi ve özel 13 ilköğretim okulunda görev yapan 66 kadın, 54 erkek öğretmen olmak üzere 120 sınıf öğretmeni katılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Antonak ve Larrivee (1995) tarafından geliştirilen, özel gereksinimli öğrencilerin normal eğitim ortamlarına kaynaştırılmasına ilişkin öğretmen görüş ve tutumlarını değerlendiren KDGÖ (Kaynaştırmaya İlişkin Görüşler Ölçeği) ile araştırmacı tarafından hazırlanan, öğretmenlerin bireysel özelliklerini içeren, kaynaştırma uygulamalarında karşılaştıkları sorunlarla ilgili görüşleri ve çözüm önerilerini belirlemek amacıyla hazırlanmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmaya yönelik tutumlarının, mezun olduğu bölüm, kaynaştırma eğitimi alma, rehberlik servisinden destek almaktan etkilendiği; sınıf öğretmenliğinden mezun olanların olmayanlara göre, kaynaştırma eğitimi alanların almayanlara göre, rehberlik servisinden destek alanların almayanlara göre kaynaştırmaya ilişkin daha olumlu tutumlara sahip oldukları belirlenmiştir. Öğretmenlerin tutumlarının, cinsiyetlerinden, yaşlarından ve çalışma sürelerinden, sınıftaki öğrenci sayısı, sınıfın fiziki yapısı ve ailelerle işbirliği yapıp yapmama değişkeninden etkilenmediği belirlenmiştir. Öğretmenlerin, kaynaştırma ile ilgili belirttikleri sorunlar olarak, sınıflarındaki mevcudun kaynaştırmaya uygun olmadığı, hizmet içi eğitim programlarına katılımın az olduğunu, kaynaştırma eğitimi için ayrı bir program hazırlamadıklarını, bazı düzenlemelerin yapıldığını, okullarda idarecilerden ve diğer personelden, rehberlik servisinden alınan desteğin yetersiz

olduğu, özel eğitim uzmanlarının olmamasını, okulun fiziki yapısının özel gereksinimli bireylere uygun olmadığı, eğitimlerinde en çok zorlanılan engel türünün zihinsel engel olduğu, öğrenci ile ilgili önceden bilgilendirilmedikleri, aileler ile işbirliğinin yeterli düzeyde olmadığı olarak belirlenmiştir.

Önder (2007) sınıf öğretmenleri ile sınıflarındaki zihinsel engelli öğrenciler için yaptıkları öğretimsel uyarlamaları araştırmıştır. Özel Eğitim ile ilgili herhangi bir hizmet içi eğitim almamış 29 sınıf öğretmeniyle yapılan araştırmada, öğretmenlerin çoğunluğunun kaynaştırma uygulamalarına ve kaynaştırma öğrencilerine karşı olumsuz düşünce içinde oldukları ve özel gereksinimli öğrenciler için bir ön hazırlık yapmadıkları bulunmuştur. Araştırma yapılan 29 öğretmenin 17 si özel gereksinimli öğrenciler için sınıfta herhangi bir değişiklik yapmadığını, 12 si ise küçük değişikliklere gidip, ek amaçlar belirlemek yerine sadece derslerde daha basit konulara yer verdiklerini söylemişlerdir. Öğretmenlerin büyük çoğunluğu değişiklikler için bir destek ya da destek eğitim hizmetinden yararlanamadığını belirtmiş ve genellikle özel gereksinimli bireyler için eğitimde akademik konuların yanında işlevsel yaşam becerileri konularına yer verebildiklerini vurgulamışlardır.

Türkoğlu (2007) yaptığı araştırmada, ilköğretim okulu öğretmenleriyle gerçekleştirilen bilgilendirme çalışmalarının öncesi ve sonrasında, öğretmenlerin kaynaştırmaya ilişkin görüşlerini incelemiştir. Araştırma, gönüllü olarak katılan yirmi iki öğretmen ile yürütülmüştür. Bu amaçla, nitel araştırma veri toplama tekniklerinden yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Betimsel olarak analiz edilen bulgular niceliksel olarak sunulmuştur. Araştırmanın sonucunda elde edilen bulgularda, kaynaştırma uygulamaları konusunda yapılan bilgilendirme çalışmalarının, öğretmenlerin kaynaştırmaya ilişkin düşüncelerini olumlu etkilediği ortaya çıkmıştır. Ayrıca, bilgilendirme çalışmaları öncesinde kaynaştırma eğitime sıcak bakmayan öğretmenlerin, bilgilendirme sonrasında kaynaştırma uygulamalarının oldukça yararlı olduğunu düşündükleri belirlenmiştir. Bu bulgular doğrultusunda, bilgilendirme çalışmalarının kaynaştırma uygulamalarının başarılı bir şekilde gerçekleşmesinde önemli bir rol oynadığı söylenebilir. Araştırma kapsamında elde edilen bulgular, çeşitli önerilerin ortaya çıkmasını sağlamıştır. En önemli öneri,

kaynaştırma uygulamasının yürütüldüğü okullarda öğretmenlerin, okul yönetiminin, okul personelinin, kaynaştırma öğrencilerinin, normal gelişim gösteren öğrencilerin, kaynaştırma öğrencilerinin, normal gelişim gösteren öğrencilerin anne babalarının ve okul rehber öğretmenlerinin özel eğitim ve kaynaştırma uygulamalarına yönelik olarak bilgilendirilmeleri yönündedir. Ayrıca, kendileri ile görüşülen öğretmenler bilgilendirmelerin düzenli aralıklarla seminer, panel ve toplantılar düzenlenerek gerçekleştirilebileceğini belirtmişlerdir. Bunların yanı sıra, anne babalar ile kaynaştırma uygulamalarının uygulandığı okul arasındaki iletişim ve işbirliğini sağlamaya yönelik çalışmaların yapılması ve kaynaştırma uygulamasının yürütüldüğü okullarda bir özel eğitim öğretmeni ya da özel eğitim danışmanının görevlendirilmesi diğer öneriler arasında yer almaktadır.

Karacaoğlu (2008) araştırmasında öğretmenlerin okul iklimi algıları ile kaynaştırmaya ilişkin tutumları arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırmanın evrenini, 2006–2007 eğitim-öğretim yılında İstanbul Anadolu Yakası'nın resmi ilköğretim kurumlarında görev yapmakta olan öğretmenler oluşturmuştur. Tüm örneklemin seçiminde, tabakalama ve küme örnekleme yöntemleri kullanılmıştır. Araştırma Beykoz, Üsküdar ve Kadıköy ilçelerinde yürütülmüş, sonucunda 198 öğretmene ulaşılmıştır. Araştırmada araştırmacı tarafından geliştirilen demografik değişkenlerin toplanmasına yönelik bir bilgi formu, öğretmenlerin okul iklimi algılarını belirlemek için Halpin ve Croft (1966) tarafından geliştirilen Örgütsel İklimi Betimleme Anketi, Peker (1978) ve Paknadel'in (1988) çalışmalarında kullanılırken iki kez Türkçeye uyarlanmıştır. Öğretmenlerin kaynaştırmaya ilişkin tutumlarını tespit etmek amacıyla Gönül Kırcaali-İftar'ın "Kaynaştırmaya İlişkin Görüşler" adlı ölçeği, Özyürek' in "Engelli Kişilere Yönelik Değiştirilen Tutumların Sürekliliği" adlı çalışmasından yararlanılarak, Özbaba (2000) tarafından oluşturulan tutum ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizi bağımsız grup t testi, tek yönlü varyans analizi, post-hoc Scheffé testi, non-parametrik Kruskal Wallis-H testi, non-parametrik Mann-Whitney-U testi, Pearson Çarpım Moment Korelasyon analizi kullanılmıştır. Araştırma ile okullardaki öğretmenlerin okul iklimi algıları ile kaynaştırmaya ilişkin tutumlarının birbirini etkileyip etkilemediği araştırılmış ve bu amaca ilişkin bulgular cinsiyet, yaş, medeni durum, mesleki kıdemi, mevcut okulunda bulunma süresi, çalıştıkları ilçe, mezun

oldukları bölüm, çalıştıkları okul imkânlarını algılamaları, kaynaştırma eğitiminde yakını olup olmadığı, sınıfında kaynaştırma öğrencisi olup olmaması, kaynaştırma ile ilgili eğitim alıp almadığı değişkenleri açısından ortaya konmuştur. Son olarak; okul iklimi algısı ile kaynaştırma tutumları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan analizler sonucunda öğretmenlerin okul iklimi algıları ile kaynaştırmaya ilişkin tutumları arasında istatistikî olarak anlamlı farklılıklar bulunmamıştır. Başka bir deyişle; öğretmenlerin okul iklimi algıları ile kaynaştırmaya ilişkin tutumları arasında anlamlı bir ilişki olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Özdemir (2008) yaptığı araştırmada; sınıfında kaynaştırma öğrencisi olan ve olmayan öğretmenlerin tükenmişlik durumlarını incelemiştir. Bu amaç doğrultusunda sınıflarında kaynaştırma öğrencisi olan ve olmayan öğretmenlere uygulanmak üzere anket hazırlamıştır. Hazırlanan anketi Uşak ilinde 39 ilköğretim okulunda görev yapan 503 öğretmene uygulamıştır. Araştırma sonucunda; sınıfında kaynaştırma öğrencisi bulunan öğretmenlerin, sınıfında kaynaştırma öğrencisi bulunmayan öğretmenlere göre daha fazla tükenmişlik yaşadıkları ve öğretmenlerin Öz-yeterlik algıları arttıkça tükenmişliğin tüm boyutlarında azalma meydana geldiğini tespit etmiştir.

Sarı, Çeliköz ve Seçer (2009) yaptıkları araştırmada, Selçuk Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Öğretmenliği Anabilim Dalında öğrenim gören ve Özel Eğitim dersi almış 4. sınıf öğrencileri ile Konya Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı merkez ilçelerdeki İlköğretim okulları anasınıfları ve anaokullarında görev yapan okulöncesi eğitim öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine yönelik tutumları ve öz-yeterlik algıları incelemiştir. Araştırmada iki ölçek kullanılmıştır. Bunlar, kaynaştırmaya yönelik tutum ölçeği ve öğretmen öz-yeterlik algısı ölçeğidir. Araştırma sonuçları, okulöncesi eğitim öğretmen ve öğretmen adaylarının kaynaştırmaya yönelik tutumlarının kararsız olduğunu, öğretmenlikle ilgili kendilerini yeterli gördüklerini, öğretmenlerin kaynaştırma eğitimine yönelik tutum puanlarının öğretmen adaylarından daha düşük ve öz-yeterlik puanlarının ise daha yüksek olduğunu göstermektedir. Ayrıca öğretmenlerin kaynaştırmaya yönelik tutumlarının öğretimle ilgili öz-yeterlik algılarını etkilediği, öğretmen adaylarının

kaynaştırmaya yönelik tutumları üzerinde öz yeterlilik algılarının ise etkisinin bulunmadığı gözlenmiştir.

Çankaya (2010) araştırmasında kişi ve kurumların kaynaştırma eğitimi uygulamasına ilişkin tutum ve düşünceleri ile uygulayıcı öğretmenlerin ve uygulama yapılan okulların kaynaştırma eğitimi uygulamalarına ilişkin değişken özelliklerinin sınıf öğretmenlerinin görüş ve tutumlarına olan etkileri değerlendirilmiştir. Öğretmenler, kaynaştırma eğitimi uygulamalarına ilişkin olarak kişi ve kurumların tutumlarının genelde olumlu olduğunu, kaynaştırma uygulamalarının da ilişkili kişilere olumlu etkileri olduğunu tespit etmiştir. Ayrıca özel eğitim ve kaynaştırma eğitimine ilişkin eğitim alan öğretmenlerin, eğitim almayanlara göre; erkek öğretmenlerin, bayan öğretmenlere göre; okulunda kaynaştırma eğitimine ilişkin imkânları daha iyi olan öğretmenlerin, olmayanlara göre ve okulun bulunduğu yerleşim birimi büyük olan öğretmenlerin, küçük olan öğretmenlere göre; kendilerini daha yeterli gördüklerini belirttiklerini saptamıştır. Uygulama yapan öğretmenlerin kaynaştırma eğitimi uygulama tecrübesinin ise uygulamaya ilişkin görüşlerinde farklılık yaratmadığını belirlemiştir.

Durgun (2010) yaptığı çalışmada ilköğretim okullarında görev yapan kaynaştırma öğrencisi bulunan sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi amaçlamıştır. Çalışma, İstanbul ili Sancaktepe ilçesindeki resmi ilköğretim okullarında görevli 148 kişi üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Çalışmada, çalışma evreninin tamamına ulaşılmaya çalışıldığından örneklem tayini yoluna gidilmemiştir. Demografik değişkenlerin toplanmasına yönelik araştırmacı tarafından geliştirilen bir Kişisel Bilgi Formu ve Sınıf Yönetimi Becerileri Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada; normal dağılım özelliği göstermeyen dağılımlar için non-parametrik teknikler, normal dağılım özelliği gösteren dağılımlar için ise parametrik analiz teknikleri, bağımsız grup t testi, non-parametrik Mann Whitney-U testi, non-parametrik Kruskal Wallis-H testi, kullanılmış olup, manidarlık. 05 düzeyinde sınanmıştır. Bu çalışmada Sancaktepe ilçesi resmi ilköğretim okullarında görevli kaynaştırma öğrencisi bulunan sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerinin, cinsiyet, yaş, medeni durum,

meslekteki kıdem, okutulan sınıf, sınıftaki öğrenci sayısı, sınıf yönetimi ve özel eğitim ile ilgili ders, kurs ve seminerlere katılım değişkenlerine göre farklılığı test edilmiştir. Sonuç olarak; yaş ve mesleki kıdem değişkenlerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

Babaoğlu ve Yılmaz (2010) ilköğretim okullarındaki sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma eğitiminde yeterli bilgi ve donanıma sahip olup olmadığı araştırmışlardır. Çalışma grubunu Burdur il merkezindeki ilköğretim okullarında çalışan 40 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma tarama modelindedir. Araştırma verileri, öğretmen görüşlerinin ortaya çıkarılması amacıyla nitel araştırma veri toplama yöntemlerinden yarı yapılandırılmış görüşme yoluyla toplanmıştır. Görüşme formunda, yarı yapılandırılmış ve açık uçlu olmak üzere toplam 7 soru bulunmaktadır. Elde edilen veriler içerik analizi ile analiz edilmiştir. Çalışma sonucunda, sınıf öğretmenlerinin çoğunun kaynaştırma ile ilgili herhangi bir eğitim almadığı ve kaynaştırma eğitimi konusunda kendilerini yetersiz gördüğü sonucuna ulaşılmıştır.

Sonuç olarak Türkiye’de yapılan çalışmaların yanında yurt dışında konu ile ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde (Anderson ve Antonak, 1992: 240) öğretmenlerin özel gereksinimli öğrencilere karşı tutumları çok boyutlu ve karmaşık olduğu görülmektedir. Bazı çalışmalarda, öğretmenlerin özel gereksinimli çocukların ayrı ortamlarda eğitilebileceğine inandıkları, sınıflarında özel gereksinimli öğrenciyi görmek istemedikleri (Bacon ve Schultz, 1991: 144; Larrivee ve Cook, 1979: 315; D’Alonzo ve Ledon, 1992: 277) kaynaştırma eğitimine yönelik olumsuz tutuma sahip oldukları (Alghazo ve Gaad, 2004: 94) bazıları ise öğretmenlerin fiziksel engelli öğrenciyi, bilişsel, duygusal ve davranış problemlili öğrencilere göre daha fazla kabul ettiği belirtilmektedir (Jobe, Rust ve Brissie, 1996: 148). Bunun yanında öğretmenlerin kaynaştırma eğitimine karşı olumlu tutumlara sahip olduğu fakat bu konu ile ilgili kaygıları olduğu da elde edilen bulgular arasındadır (Odom, 2000: 20). Ayrıca normal sınıflarda özel gereksinimli öğrencilerin kaynaştırılması için kaynak ayrılması, konu ile ilgili politikaların oluşturulması gibi durumların olumlu tutumları desteklediği özel gereksinimli öğrenciden uygun olmayan davranış ve düşük başarı

beklentisinin ise olumsuz tutumları desteklediği bildirilmektedir (Altman, 1981: 325). Yine araştırmacılara göre, özel gereksinimli öğrencilerle baş etmede başarılı olabileceğine inanan öğretmenlerin kaynaştırma eğitimine yönelik tutumları daha olumlu olabilmektedir (Beattie, Anderson ve Antonak, 1997: 245).

Kaynaştırma eğitimi ile ilgili yapılan literatür taraması sonucu, özellikle Türkiye’de kaynaştırma eğitimi ile ilgili öğretmen tutumlarının olumsuz olduğu görülmektedir. Bunun yanında araştırmacılar başarılı bir kaynaştırma ortamı yaratmak için sınıf öğretmenin sahip olması gereken olumlu tutumunun yanında öz-yeterlik algılarının da etkili olduğunu ortaya koymaktadır (Smith, Polloway, Patton ve Dowdy, 2001; Çolak, 2007: 2).

Sonuç olarak bu araştırmada sınıf öğretmenlerinin kişiler arası öz-yeterlik inançları ve kaynaştırma eğitimine yönelik tutumları ve bunları etkileyen değişkenlerin ortaya konması amaçlanmaktadır. Böyle bir araştırmanın yapılmış olması öğretmen öz yeterliği ve kaynaştırma eğitimine yönelik tutumları açısından erken önlemler alınması açısından önem taşımaktadır. Diğer yandan yapılan çalışmalar incelendiğinde konu ile ilgili sınırlı sayıda araştırmanın olduğu görülmektedir. Bu nedenle bu çalışmanın alana katkıda sağlamasının yanında konu ile ilgili ileride yapılacak olan araştırmalara da ışık tutabilecektir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın genel amacı, sınıf öğretmenlerinin kişiler arası öz yeterliği ve kaynaştırma eğitimine yönelik tutumlarını belirlemek ve bazı kişisel özelliklerine göre inanç ve tutumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymaktır. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

Alt Amaçlar

1.0. Sınıf öğretmenlerinin kişilerarası öz-yeterlik inançları nasıldır?

1.1. Genel kişilerarası öz-yeterlik

1.2. Sınıf yönetiminde algılanan öz-yeterlik

1.3. İdarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik

1.4. Meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik

2.0. Aylık gelirinden memnun olma durumuna göre kişilerarası öz-yeterlik inançları farklılık göstermekte midir?

2.1. Genel kişilerarası öz-yeterlik

2.2. Sınıf yönetiminde algılanan öz-yeterlik

2.3. İdarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik

2.4. Meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik

3.0. Cinsiyetlerine göre kişilerarası öz-yeterlik inançları farklılık göstermekte midir?

3.1. Genel kişilerarası öz-yeterlik

3.2. Sınıf yönetiminde algılanan öz-yeterlik

3.3. İdarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik

3.4. Meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik

4.0. Hizmet içi eğitim alma durumuna göre kişilerarası öz-yeterlik inançları farklılık göstermekte midir?

4.1. Genel kişilerarası öz-yeterlik

4.2. Sınıf yönetiminde algılanan öz-yeterlik

4.3. İdarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik

4.4. Meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik

5.0. Mesleki kıdemlerine göre kişilerarası öz-yeterlik inançları farklılık göstermekte midir?

5.1. Genel kişilerarası öz-yeterlik

5.2. Sınıf yönetiminde algılanan öz-yeterlik puanları

5.3. İdarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik

5.4. Meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik

6. 0. Okuttukları sınıfa göre kişilerarası öz-yeterlik inançları farklılık göstermekte midir?

6.1. Genel kişilerarası öz-yeterlik

6.2. Sınıf yönetiminde algılanan öz-yeterlik

6.3. İdarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik

6.4. Meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik

7.0. Okulunda rehber öğretmen bulunma durumuna göre kişilerarası öz-yeterlik inançları farklılık göstermekte midir?

7.1. Genel kişilerarası öz-yeterlik

7.2. Sınıf yönetiminde algılanan öz-yeterlik

7.3. İdarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik

7.4. Meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik

8.0. Sınıf mevcuduna göre kişilerarası öz-yeterlik inançları farklılık göstermekte midir?

8.1. Genel kişilerarası öz-yeterlik

8.2. Sınıf yönetiminde algılanan öz-yeterlik

8.3. İdarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik

8.4. Meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik

9. 0. Sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine yönelik tutumları nasıldır?

9.1. Genel kaynaştırmaya ilişkin tutumlar

9.2. Kaynaştırma eğitimine karşı olma ve kaynaştırma sınıfının kontrolüne ilişkin tutumları

9.3.Öğretmenin yeterliği

9.4.Kaynaştırmanın yararları

9.5. Engelli öğrencinin yeterliği ve engelli öğrenciye kaynaştırmanın faydası

9.6.Kaynaştırmanın olumsuz etkileri

10. 0. Aylık gelirinden memnun olma durumuna göre kaynaştırma eğitimine yönelik tutumları farklılık göstermekte midir?

10.1. Genel kaynaştırmaya ilişkin tutumlar

10.2. Kaynaştırma eğitimine karşı olma ve kaynaştırma sınıfının kontrolüne ilişkin tutumları

10.3. Öğretmenin yeterliği

10.4. Kaynaştırmanın yararları

10.5. Engelli öğrencinin yeterliği ve engelli öğrenciye kaynaştırmanın faydası

10.6. Kaynaştırmanın olumsuz etkileri

11.0. Cinsiyetlerine göre kişilerarası kaynaştırma eğitimine yönelik tutumları farklılık göstermekte midir?

11.1. Genel kaynaştırmaya ilişkin tutumlar

11.2. Kaynaştırma eğitimine karşı olma ve kaynaştırma sınıfının kontrolüne ilişkin tutumları

11.3. Öğretmenin yeterliği

11.4. Kaynaştırmanın yararları

11.5. Engelli öğrencinin yeterliği ve kaynaştırmanın faydası

11.6. Kaynaştırmanın olumsuz etkileri

12. 0. Hizmet içi eğitim alma durumuna göre kaynaştırma eğitimine yönelik tutumları farklılık göstermekte midir?

12.1. Genel kaynaştırmaya ilişkin tutumlar

12.2. Kaynaştırma eğitimine karşı olma ve kaynaştırma sınıfının kontrolüne ilişkin tutumları

12.3. Öğretmenin yeterliği

12.4. Kaynaştırmanın yararları

12.5. Engelli öğrencinin yeterliği ve kaynaştırmanın faydası

12.6. Kaynaştırmanın olumsuz etkileri

13.0. Mesleki kıdemlerine göre kaynaştırma eğitimine yönelik tutumları farklılık göstermekte midir?

13.1. Genel kaynaştırmaya ilişkin tutumlar

13.2. Kaynaştırma eğitimine karşı olma ve kaynaştırma sınıfının kontrolüne ilişkin tutumları

13.3. Öğretmenin yeterliği

13.4. Kaynaştırmanın yararları

13.5. Engelli öğrencinin yeterliği ve kaynaştırmanın faydası

13.6. Kaynaştırmanın olumsuz etkileri

14.0. Okuttukları sınıfa göre kaynaştırma eğitime yönelik tutumları farklılık göstermekte midir?

14.1. Genel kaynaştırmaya ilişkin tutumlar

14.2. Kaynaştırma eğitime karşı olma ve kaynaştırma sınıfının kontrolüne ilişkin tutumları

14.3. Öğretmenin yeterliği

14.4. Kaynaştırmanın yararları

14.5. Engelli öğrencinin yeterliği ve kaynaştırmanın faydası

14.6. Kaynaştırmanın olumsuz etkileri

15.0. Okulunda rehber öğretmen bulunma durumuna göre kaynaştırma eğitime yönelik tutumları farklılık göstermekte midir?

15.1. Genel kaynaştırmaya ilişkin tutumlar

15.2. Kaynaştırma eğitime karşı olma ve kaynaştırma sınıfının kontrolüne ilişkin tutumları

15.3. Öğretmenin yeterliği

15.4. Kaynaştırmanın yararları

15.5. Engelli öğrencinin yeterliği ve kaynaştırmanın faydası

15.6. Kaynaştırmanın olumsuz etkileri

16.0. Sınıf mevcuduna göre kaynaştırma eğitime yönelik tutumları farklılık göstermekte midir?

16.1. Genel kaynaştırmaya ilişkin tutumlar

16.2. Kaynaştırma eğitimine karşı olma ve kaynaştırma sınıfının kontrolüne ilişkin tutumları

16.3. Öğretmenin yeterliği

16.4. Kaynaştırmanın yararları

16.5. Engelli öğrencinin yeterliği ve kaynaştırmanın faydası

16.6. Kaynaştırmanın olumsuz etkileri

Araştırmanın Önemi

Bireylerin sağlıklı bir şekilde yetiştirilmesinde en önemli görev öğretmene düşmektedir. Özel gereksinimli bireylerin topluma kazandırılmasında öğretmenin bu bireylere karşı tutumları önem taşımaktadır. Diğer yandan çocukları yetiştiren öğretmenlerin eğitim faaliyetlerinde başarılı olabilmesi ve çocukları bu süreçte motive edebilmesi için eğitimle ilgili bilgi ve becerilerinin yanı sıra kişilerarası öz-yeterlik inançlarının da olumlu olması gerekmektedir. Öğretmenin kişiler arası öz-yeterlik inançları öğretmenlik becerilerini etkileyen değişkenlerden biri olarak görülmektedir. Öğretmenlerin hem kişiler arası öz-yeterlik inançlarının hem de kaynaştırma eğitime yönelik tutumlarının belirlenip öncelikle hizmet içi eğitim programları olmak üzere gerekli önlemlerin alınması son derece önemlidir. Bu nedenle bu araştırmadan elde edilecek sonuçların öğrenciler başta olmak üzere hem öğretmenlere hem de Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı ilgili birimlere katkı sağlayacağı beklenmektedir.

Sınıf öğretmenlerinin kişiler arası öz-yeterlik inançlarını ve kaynaştırma eğitime yönelik tutumlarını belirlemeye yönelik araştırmalar bulunmakla birlikte araştırmaların sayıca az olduğu söylenebilir. Özellikle öğretmenlerin kişiler arası öz-yeterlik inançları ile yapılan araştırmaların daha çok branş öğretmenleri ile ilgili olduğu sınıf öğretmenlerine yönelik böyle bir araştırmanın bulunmadığı görülmektedir. Sınıf öğretmenlerinin öz yeterlilik inançlarının ve tutumlarının

belirlenerek bunu etkileyen değişkenlerin saptanması inanç ve tutumlarının olumluya dönüştürülmesi hem öğretmenlerin mesleğini severek yapmasına hem de çocukların daha kaliteli eğitim almasına katkı getirecektir. Ayrıca bu araştırmanın konuyla ilgili ileri seviyede yapılacak araştırmalar için bir durum tespiti niteliği taşıyacağı ve bu yönüyle de literatüre katkı getireceği umulmaktadır.

Sınırlılıklar

Bu araştırma;

1. Konya il Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı, Konya il merkezinde bulunan resmi 20 ilköğretim okulunda görev yapan yansız atama yöntemi ile seçilen 204 sınıf öğretmeni ile
2. Kaynaştırmaya İlişkin Görüşler ve Kişilerarası Öz-yeterlik Ölçeğinin ölçtüğü nitelikler ile sınırlıdır.

Tanımlar

İlköğretim: Sekiz yıllık zorunlu eğitim (Akalın, 2005: 287).

Sınıf Öğretmeni: Sınıf öğretmenliği programından başarılı bir şekilde mezun olup ilköğretimin birinci kademesine devam eden öğrencilerin eğitimi ve gelişimine yardımcı olan kişi (Şahin, 1999: 50).

Özel Gereksinimli Birey: Beden, zihin, duygusal ve sosyal gelişim özelliklerindeki olağan dışı ayrıcalıkları nedeni ile normal eğitim hizmetlerinden yeterince yararlanamayan çocuklar (Enç, Çağlar ve Özsoy, 1987: 8).

Öz-yeterlik: Bireyin beklenen bir sonuca ulaşmak için gerekli olan davranışları başarı bir şekilde gösterme yeteneğine olan inancı (Bandura, 1977, 1986: Akt., Sarı, Çeliköz ve Seçer, 2009: 4).

Kaynaştırma Eğitimi: Özel eğitime ihtiyaacı olan bireylerin eğitimlerini, destek eğitim hizmetleri sağlanarak, yetersizliği olmayan akranları ile birlikte resmî ve özel; okul öncesi, ilköğretim, orta öğretim ve yaygın eğitim kurumlarında sürdürmeleri esasına dayanan özel eğitim uygulamaları (MEB Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği Madde 23, 2006).

Öğretmen: Öğretmenlik, Devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir (1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu Madde 43, 1973).

BÖLÜM 2

YÖNTEM

Bu bölümde sırasıyla araştırma modeli, verilerin elde edildiği evren ve örneklem, veri toplamada kullanılan araçlar, verilerin toplanması ve analizi ile ilgili gerekli açıklamalar yapılmıştır.

Araştırma Modeli

Bu araştırmada sınıf öğretmenlerinin kişiler arası öz-yeterlik inançları ile kaynaştırmaya yönelik tutumları belirlendiği için betimsel bir nitelik taşımaktadır ve tarama modeli çerçevesinde gerçekleştirilmiştir. Tarama modeli, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Bu modelde esas amaç, var olan durumu olduğu gibi betimleyebilmektir (Karasar, 1994: 77).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, resmi İlköğretim Okullarında görev yapan sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Evren çok geniş olduğu için araştırma bir çalışma evreni üzerinde yürütülmüştür. Çalışma evreni olarak Konya İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı merkez ilçelerdeki (Meram, Selçuklu ve Karatay) resmi İlköğretim Okullarında görev yapan sınıf öğretmenleri seçilmiştir. Konya merkezde 185 resmi ilköğretim okulu bulunmaktadır. 185 İlköğretim okulundan 20 tanesi tesadüfi küme örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenmiştir. Araştırma, çalışma evreni içerisinde yer alan ve araştırmaya katılmaya istekli olan 204 sınıf öğretmeni üzerinde yürütülmüş, ayrıca örneklem seçimine gidilmemiştir. Tablo 2.1.'de çalışma evreni içerisinde yer alan sınıf öğretmenlerinin bazı kişisel özelliklerine ilişkin betimsel istatistik sonuçları verilmektedir.

Tablo 2. 1. Çalışma Evreninde Yer Alan Sınıf Öğretmenlerinin Bazı Kişisel Özelliklerine İlişkin Betimsel İstatistik Sonuçları

Özellikler	Kategoriler	f	%
Aylık gelir	Memnun değil	91	44,6
	Memnun	113	55,4
	<i>Toplam</i>	204	100,0
Cinsiyet	Bayan	83	40,7
	Erkek	121	59,3
	<i>Toplam</i>	204	100,0
Hizmet içi eğitim	Almamış	73	35,8
	Almış	131	64,2
	<i>Toplam</i>	204	100,0
Mesleki kıdem	15 yıl ve altı	100	49,0
	16 yıl ve üstü	104	51,0
	<i>Toplam</i>	204	100,0
Rehber öğretmen	Yok	27	13,2
	Var	177	86,8
	<i>Toplam</i>	204	100,0
Sınıf mevcudu	30 ve altı	66	32,4
	31 ve üstü	138	67,6
	<i>Toplam</i>	204	100,0
Okuttukları sınıf	1. sınıf	41	20,1
	2. sınıf	46	22,5
	3. sınıf	43	21,1
	4. sınıf	40	19,6
	5. sınıf	34	16,7
	<i>Toplam</i>	204	100,0

Tablo 2.1. incelendiğinde öğretmenlerin yaklaşık yarısının aylık gelirinden memnun (%55.4) olduğu, yaklaşık yarısının erkek (%59.3) öğretmenlerden oluştuğu, yaklaşık 2/3'sinin hizmet içi eğitim aldığı (%64.2), yaklaşık yarısının 15 yıl ve daha az (% 49.0) mesleki kıdeme sahip olduğu ve her sınıf düzeyinde (1., 2., 3., 4., 5. Sınıf) yaklaşık % 20'sinin görev yaptığı anlaşılmaktadır. Ayrıca öğretmenlerin 9/10'unun çalıştığı okulda rehber öğretmen bulunduğu ve 2/3'sinin sınıfında 31 ve daha fazla sayıda öğrenci bulunduğu söylenebilir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada öğretmenlerin bazı kişisel özelliklerini belirleyebilmek için araştırmacı tarafından hazırlanan “Kişisel Bilgi Formu”, kaynaştırma eğitime yönelik tutumlarını belirlemek için “Kaynaştırmaya İlişkin Görüşler Ölçeği” ve Öz-yeterliklerini belirlemek için ise “Öğretmen Kişilerarası Öz-yeterlik Ölçeği” kullanılmıştır.

Verilerin Toplanması

Araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu, kaynaştırmaya ilişkin görüşler ölçeği ve öğretmen kişilerarası öz-yeterlik ölçeği çoğaltılarak Nisan 2009 tarihinde bizzat araştırmacının kendisi tarafından ve gönüllü olarak katılmak isteyen sınıf öğretmenlerine uygulanmıştır. Uygulama için okullara dağıtılan ölçekler bir ay sonra toplanmıştır. Ölçeklere ad soyadı gibi özel bilgiler yazılmadan cevaplandırılması istenmiştir. Ölçeklerin dağıtılması, toplanması ve verilerin bilgisayar ortamına aktarılması yaklaşık bir ay sürmüştür.

Kişisel Bilgi Formu

Araştırmacı tarafından hazırlanan bu formda sınıf öğretmenleri ile ilgili kişisel bilgiler elde etmek için hazırlanan sorular yer almaktadır.

Öğretmen Kişilerarası Öz-yeterlik Ölçeği (KÖYÖ)

Brouwers ve Tomic (2002) tarafından, öğretmenlerin (a) sınıftaki öğrencilerin davranışlarını yönetme, (b) meslektaşlarından destek elde etme ve (c) idarecilerinden destek elde etme yeteneklerine ilişkin inançlarını değerlendirmeye yönelik geliştirilen ölçek yirmi dört maddeden oluşmaktadır. Ölçek, öğretmenlerin üç alandaki kişilerarası öz-yeterlik aktivitesine dayanmaktadır, sınıf yönetiminde algılanan öz-yeterlik (SYÖY) inancı (on dört madde), meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik (MDÖY) inancı (beş madde) ve idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik (İDÖY) inancı (beş madde) oluşmaktadır. Ölçek maddeleri (1) “Hiç Katılmıyorum” ve (5) “Tamamen Katılıyorum” biçiminde puanlanmaktadır. Öğretmenlerin kişilerarası öz-yeterlik inançlarını ölçmek amacıyla

Brouwers ve Tomic (2002) tarafından geliştirilmiş olan ölçeğin Türkçe uyarlama, geçerlik ve güvenilirlik çalışması, Çapri ve Kan tarafından gerçekleştirilmiştir. Çapri ve Kan (2006) Mersin Büyükşehir Belediyesi sınırları içindeki çeşitli yerleşim birimlerinde görev yapan 784 ilköğretim, ortaöğretim, özel okul ve dersane öğretmenine ölçeği uygulamıştır. Elde edilen veriler üzerinde ölçeğin geçerliğine ilişkin bilgi elde edebilmek için döndürülmüş temel bileşenler faktör analizi kullanılmışlardır. Analiz sonucunda, orijinal ölçekteki gibi 3 alt faktörlü bir yapıya ulaşılmıştır. Ayrıca, ölçeğin yapı geçerliğine kanıt sağlamak için toplam ölçek ile alt ölçeklerden alınan puanların hizmet yılına göre değişip değişmediğini belirlemek üzere yapılan analiz sonucunda kurama dayalı açıklamaları destekleyen anlamlı sonuçlara ulaşılmışlardır. Madde geçerliğine kanıt olarak madde toplam test korelasyonlarını hesapladıkları çalışmalarında Madde test korelasyonlarının 0,36 ile 0,77 arasında değiştiğini saptamışlardır. Ölçeğin güvenilirliğini belirlemek için hesaplanan Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı toplam ölçek için 0.93, alt ölçekler için sırasıyla 0.91, 0.91, 0.89 olarak bulunmuştur.

Kaynaştırmaya İlişkin Görüşler Ölçeği

Öğretmen adaylarının kaynaştırmaya ilişkin tutumlarında değişiklik meydana gelip gelmediğini belirlemek amacıyla, Antonak ve Larivee (1995) tarafından geliştirilen ve Kırcaali-İftar (1996) tarafından Türkçe'ye uyarlanan kaynaştırmaya ilişkin görüşler ölçeği kullanılmıştır. Bu ölçek beşli dereceleme ölçeği biçiminde olup Tamamen Katılıyorum= 1, Katılıyorum= 2, Kararsızım= 3, Katılmıyorum= 4, Hiç Katılmıyorum= 5 seçeneklerini içermektedir. Ölçekte 2, 4, 5, 7, 8, 10, 11, 14, 18, 19. maddeler ters maddelerdir. Dolayısıyla maddeler puanlanırken, Hiç Katılmıyorum= 1, Katılmıyorum=2, Kararsızım= 3, Katılıyorum= 4, Tamamen Katılıyorum= 5 olarak değerlendirilip tersten puanlanmaktadır. Ölçek, Kırcaali-İftar (1996) tarafından Türkçe'ye uyarlanıp, geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılmıştır. Ölçeğin yapılan güvenilirlik çalışmasında, Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı 0.80 olarak bulunmuştur.

Verilerin Analizi

İstatistiksel çözümlemelere geçmeden önce, sınıf öğretmenlerine ait demografik değişkenler gruplandırılmış ardından uygulanan öğretmen kişilerarası öz-yeterlik ölçeği ve kaynaştırmaya ilişkin görüşler ölçeği puanlanmıştır. Elde edilen verilerin istatistiksel çözümlmeleri bilgisayar ortamında gerçekleştirilmiştir. Örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin kişilerarası öz-yeterlik ölçeği ve kaynaştırmaya ilişkin görüşler ölçeğinden aldıkları puanların; aylık geliri, cinsiyet, hizmet içi alma durumu, mesleki kıdemi, rehber öğretmen bulunma durumu, sınıf mevcudu değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için *bağımsız grup t testi*, kişilerarası öz-yeterlik ölçeği ve kaynaştırmaya ilişkin görüşler ölçeğinden aldıkları puanların, sahip olduğu çocuk sayısı, okuttukları sınıf değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için F testi uygulanmıştır. Elde edilen veriler bilgisayarda “SPSS for Windows 15.0” programında çözümlenmiş, manidarlık düzeyleri 0.05 düzeyinde sınanmış ve bulgular araştırmanın amaçlarına uygun olarak tablolar halinde sunulmuştur.

BÖLÜM 3

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırma bulguları yer almaktadır. Araştırmada elde edilen bulgular araştırmanın alt amaçları doğrultusunda aşağıda verilmiştir.

3.1. Sınıf Öğretmenlerinin Kişilerarası Öz-yeterlik İnançları

Araştırmanın birinci alt amacında, sınıf öğretmenlerinin kişilerarası öz-yeterlik inançları nasıldır? Sorusuna cevap aranmıştır. Bu soruya cevap bulabilmek için sınıf öğretmenlerinin hem genel öz yeterlilik inançları hem de yeterlik inançlarını oluşturan alt öğeler; (1) sınıf yönetiminde öz-yeterlik, (2) idarecilerden alınan desteğe ilişkin öz-yeterlik ve (3) meslektaşlardan alınan desteğe ilişkin öz-yeterlik puanları belirlenmeye çalışılmıştır.

3.1.1. Sınıf Öğretmenlerinin Genel Öz-yeterlik İnançları

Araştırmanın birinci alt amacında ilk olarak sınıf öğretmenlerinin genel olarak kişilerarası öz-yeterlik inançları nasıldır? Sorusuna cevap aranmıştır. Bu soruya cevap bulabilmek için sınıf öğretmenlerinin genel olarak kişiler arası öz-yeterlik inançları puanları belirlenmeye çalışılmıştır. Bunun için sınıf öğretmenlerine kişilerarası öz-yeterlikleri ile ilgili 18 yeterlik ifadesi sunulmuştur. Tablo 3.1.1'de öğretmenlerin kişilerarası öz-yeterlik inançlarına ait bazı istatistiksel değerler verilmiştir.

Tablo 3.1.1.
Sınıf Öğretmenlerinin Genel Öz-yeterlik İnançları

(i) Genel	N	\bar{x}	ss	Min.	Max.	Toplam Puan	Madde Sayısı	Olumlu Tutum	
								$\bar{x} \geq 62,00$	
								f	%
	204	75,87	8,52	39,00	90,00	15478,00	18	195	95,6

Hiç katılmıyorum (1) 18.00 - 32.40
 Katılmıyorum (2) 32.41- 46.80
 Kararsızım (3) 46.81- 61.20
 Katılıyorum (4) 61.21-75.60
 Tamamen Katılıyorum (5) 75.61- 90.00

Tablo 3.1.1. incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin genel öz-yeterlik inançları toplam puanlarının 15478,00 ve puan ortalamalarının $\bar{x}=75.87$ olduğu görülmektedir. Bu değer ölçekten alınabilecek öz-yeterlik inançları puanları ile karşılaştırıldığında “Tamamen Katılıyorum” (5) görüşünü yansıtmaktadır. Öğretmenlerin % 94,1 ’inin toplam tutum puan ortalaması 62,00 puan ve üzerindedir. Bu durum öğretmenlerin genel olarak öz-yeterlik inançlarının olumlu olduğunu göstermektedir. Yani öğretmenlerin genel olarak kendilerini yeterli olarak algıladıkları söylenebilir.

3.1.2. Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminde Algılanan Öz-yeterlik İnançları

Araştırmanın birinci alt amacında ikinci olarak sınıf öğretmenlerinin kişilerarası Öz-yeterlik inançları sınıf yönetimi açısından nasıldır? Sorusuna cevap aranmıştır. Bu soruya cevap bulabilmek için sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi açısından öz-yeterlik inançları puanları belirlenmeye çalışılmıştır. Bunun için sınıf öğretmenlerine sınıf yönetimi açısından öz yeterlikleriyle ilgili 8 yeterlik ifadesi sunulmuştur. Tablo 3.1.2’de sınıf yönetimi açısından öğretmenlerin öz-yeterlik inançlarına ait bazı istatistiksel değerler verilmiştir.

Tablo 3.1.2.

Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminde Algılanan Öz-yeterlik İnançları

(ii) Sınıf Yönetimi	N	\bar{x}	ss	Min.	Max.	Toplam Puan	Madde Sayısı	Olumlu Tutum	
								$\bar{x} \geq 28,00$	
	f	%							
	204	32,60	4,20	18,00	40,00	6650,00	8	181	88,7

Hiç katılmıyorum (1) 8.00 - 14.40
 Katılmıyorum (2) 14.41 - 20.80
 Kararsızım (3) 20.81 - 27.20
 Katılıyorum (4) 27.21 - 33.60
 Tamamen Katılıyorum (5) 33.61 - 40.00

Tablo 3.1.2 incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi açısından öz-yeterlik inançları toplam puanlarının 6650,00 ve puan ortalamalarının $\bar{x}=32,60$ olduğu görülmektedir. Bu değer ölçekten alınabilecek öz-yeterlik inançları puanları ile karşılaştırıldığında “Katılıyorum” (4) görüşünü yansıtmaktadır. Öğretmenlerin % 88,7 ’inin toplam tutum puan ortalaması 28,00 puan ve üzerindedir. Bu durum öğretmenlerin sınıf yönetimi açısından öz-yeterlik inançlarının olumlu olduğunu göstermektedir. Yani öğretmenlerin genel olarak kendilerini sınıf yönetimi açısından öz-yeterli olarak algıladıkları söylenebilir.

3.1.3. Sınıf Öğretmenlerinin İdarecilerden Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz-yeterlik İnançları

Araştırmanın birinci alt amacında son olarak sınıf öğretmenlerinin kişilerarası öz-yeterlik inançları idarecilerden elde edilen destek açısından nasıldır? Sorusuna cevap aranmıştır. Bu soruya cevap bulabilmek için sınıf öğretmenlerinin idarecilerden elde edilen destek açısından öz-yeterlik inançları puanları belirlenmeye çalışılmıştır. Bunun için sınıf öğretmenlerine idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algıladıkları öz-yeterlikleri ile ilgili 5 yeterlik ifadesi sunulmuştur. Tablo 3.1.3’de sınıf yönetimi açısından öğretmenlerin kişilerarası öz-yeterlik inançlarına ait bazı istatistiksel değerler verilmiştir.

Tablo 3.1.3.Sınıf Öğretmenlerinin İdarecilerden Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz-yeterlik İnançları

den Elde Edilen	N	\bar{x}	ss	Min.	Max.	Toplam Puan	Madde Sayısı	Olumlu Tutum	
								$\bar{x} \geq 18$	
								f	%
	204	20,97	3,09	10,00	25,00	4279,00	5	176	86,2

Hiç katılmıyorum (1) 5.00 - 9.00
 Katılmıyorum (2) 9.01 - 13.00
 Kararsızım (3) 13.01- 17.00
 Katılıyorum (4) 17.01- 21.00
 Tamamen Katılıyorum (5) 21.01- 25.00

Tablo 3.1.3. incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik inançları toplam puanlarının 4279,00 ve puan ortalamalarının $\bar{x}=20,97$ olduğu görülmektedir. Bu değer ölçekten alınabilecek öz-yeterlik inançları puanları ile karşılaştırıldığında “Katılıyorum” (5) görüşünü yansıtmaktadır. Öğretmenlerin % 86,2 ’sinin toplam tutum puan ortalaması 18,00 puan ve üzerindedir. Bu durum genelde öğretmenlerin idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algıladıkları öz-yeterlik inançlarının olumlu olduğunu göstermektedir. Yani öğretmenlerin genel olarak kendilerini idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin öz-yeterli olarak algıladıkları söylenebilir.

3.1.4. Sınıf Öğretmenlerinin Meslektaşlardan Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz-yeterlik İnançları

Araştırmanın birinci alt amacında üçüncü olarak sınıf öğretmenlerinin kişilerarası öz-yeterlik inançları meslektaşlardan elde edilen destek açısından nasıldır? Sorusuna cevap aranmıştır. Bu soruya cevap bulabilmek için sınıf öğretmenlerinin meslektaşlardan elde edilen destek açısından kişilerarası öz-yeterlik inançları puanları belirlenmeye çalışılmıştır. Bunun için sınıf öğretmenlerine sınıf yönetimi öz-yeterlikleriyle ilgili 5 yeterlilik ifadesi sunulmuştur. Tablo 3.1.4’de meslektaşlardan elde edilen destek açısından öğretmenlerin kişilerarası öz-yeterlik inançlarına ait bazı istatistiksel değerler verilmiştir.

Tablo 3.1.4. Sınıf Öğretmenlerinin Meslektaşlardan Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz-yeterlik İnançları

Algılanan Elde Edilen	N	\bar{x}	ss	Min.	Max.	Toplam Puan	Madde Sayısı	Olumlu Tutum	
								$\bar{x} \geq 18$	
								f	%
	204	22,30	2,72	11,00	25,00	4549,00	5	193	94,6

Hiç katılmıyorum (1) 5.00 - 9.00
 Katılmıyorum (2) 9.01 - 13.00
 Kararsızım (3) 13.01- 17.00
 Katılıyorum (4) 17.01- 21.00
 Tamamen Katılıyorum (5) 21.01- 25.00

Tablo 3.1.4. incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algılanan kişilerarası öz-yeterlik inançları toplam puanlarının 4549,00 ve puan ortalamalarının $\bar{x}=22,30$ olduğu görülmektedir. Bu değer ölçekten alınabilecek öz-yeterlik inançları puanları ile karşılaştırıldığında “Tamamen Katılıyorum” (5) görüşünü yansıtmaktadır. Öğretmenlerin % 94,6 ’sının toplam tutum puan ortalaması 18,00 puan ve üzerindedir. Bu durum öğretmenlerin meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algıladıkları öz-yeterlik inançlarının olumlu olduğunu göstermektedir. Yani öğretmenlerin genel olarak kendilerini meslektaşlardan destek almayla ilgili öz-yeterli olarak algıladıkları söylenebilir.

3.2. Aylık Gelirinden Memnun Olma Durumuna Göre Kişilerarası Öz-yeterlik İnançları

Araştırmanın ikinci alt amacında sınıf öğretmenlerinin aylık gelirinden memnun olma durumuna göre kişilerarası öz-yeterlik inançları farklılık göstermekte midir? Sorusu sorulmaktadır. Bu soruya cevap aranırken sınıf öğretmenlerinin aylık gelirinden memnun olma durumu (1) memnun ve (2) memnun değil şeklinde ikiye ayrılmıştır. Daha sonra aylık gelirinden memnun olma durumuna göre öz-yeterlik inançlarına yönelik hem genel öz-yeterlik inanç puanları hem de sınıf yönetiminde algılanan öz-yeterlik, idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik ve meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

3.2.1. Aylık Gelirinden Memnun Olma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Genel Öz-yeterlik İnançları

Araştırmanın ikinci alt amacı içerisinde ilk olarak aylık gelirinden memnun olma durumuna göre sınıf öğretmenlerinin, genel olarak öz-yeterlik inançları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3. 2. 1. Aylık Gelirinden Memnun Olma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Genel Öz-yeterlik İnançlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

Genel	Aylık gelir	N	\bar{X}	ss	t	P	Anlam
	Memnun değil	91	74,80	8,93	1,070	0,28	-
	Memnun	113	76,17	8,41			

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir

Tablo 3.2.1’de görüldüğü gibi, aylık gelirinden memnun olan ve olmayan sınıf öğretmenlerinin genel öz-yeterlik inançları puan ortalamaları arasında fark bulunmamaktadır. Aylık gelirinden memnun olan öğretmenlerin aylık gelirinden memnun olmayan öğretmenlere göre puan ortalamaları daha yüksek olmasına rağmen yapılan t testi sonucuna göre puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark olmadığı ortaya çıkmıştır. Buna göre aylık gelirinden memnun olma durumunun öğretmenlerin genel öz-yeterlik inançları üzerinde etkiye sahip olmadığı söylenebilir

3.2.2. Aylık Gelirinden Memnun Olma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminde Algılanan Öz-yeterlik İnançları

Araştırmanın ikinci alt amacı içerisinde ikinci olarak yer alan aylık gelirinden memnun olma durumuna göre sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetiminde algılanan öz-yeterlik inançları arasında farklılık olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır. Tablo 3.2.2’de aylık gelirinden memnun olma durumuna göre sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetiminde algılanan öz-yeterlik inançlarının karşılaştırılmasına ilişkin t-testi sonuçları verilmektedir.

Tablo 3.2.2. Aylık Gelirinden Memnun Olma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminde Algılanan Öz-yeterlik İnançlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

Sınıf Yönetiminde Algılanan Öz-yeterlik	Aylık gelir	N	\bar{x}	ss	t	P	Anlam
Memnun değil		91	32,17	4,40	0,757	0,45	-
Memnun		113	32,65	4,18			

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir.

Tablo 3.2.2’de görüldüğü gibi, aylık gelirinden memnun olan ve olmayan sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetiminde algılanan öz-yeterlik inançlarının karşılaştırılmasıyla ilgili sonuçlar yer almaktadır. Bu sonuçlara göre aylık gelirinden memnun olan öğretmenlerin sınıf yönetiminde algılanan öz-yeterlik inançları puan ortalamaları ($\bar{x}=32,65$) ile aylık gelirinden memnun olmayan öğretmenlerin sınıf yönetiminde algılanan öz-yeterlik inançları puan ortalamalarının ($\bar{x}=32,17$) karşılaştırılması için yapılan t testi sonucuna göre puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark olmadığı ortaya çıkmıştır ($t=0,757$; $p>0,45$). Buna göre aylık gelirinden memnun olma durumunun öğretmenlerin sınıf yönetiminde algılanan öz-yeterlik inançları üzerinde etkiye sahip olmadığı söylenebilir.

3.2.3. Aylık Gelirinden Memnun Olma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin İdarecilerden Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz-yeterlik İnançları

Araştırmanın ikinci alt amacı içerisinde üçüncü olarak aylık gelirinden memnun olma durumuna göre sınıf öğretmenlerinin idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik inançları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır. Tablo 3.2.3’de aylık gelirinden memnun olma durumuna göre sınıf öğretmenlerinin idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik inançları puanlarının karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları verilmektedir.

Tablo 3.2.3. Aylık Gelirinden Memnun Olma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin İdarecilerden Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz-yeterlik İnançlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

İdarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algılanan Öz-yeterlik	Aylık gelir	N	\bar{x}	ss	t	P	Anlam
	Memnun değil		91	20,38	3,33	1,920	0,05
Memnun		113	21,26	2,89			

P<0.05

(*) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olduğunu göstermektedir.

Tablo 3.2.3. incelendiğinde aylık gelirinden memnun olma durumuna göre sınıf öğretmenlerinin öz-yeterlik inançları, aylık gelirinden memnun olan sınıf öğretmenlerin (\bar{x} =21,26) memnun olmayan öğretmenlerden (\bar{x} =20,38) idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik puanlarının daha yüksek olduğu görülmektedir. Yapılan t-testi sonucuna göre öğretmenlerin aylık gelirinden memnun olma durumuna göre idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik puanları arasında anlamlı fark vardır [t=1,920, p<0.05]. Diğer bir deyişle aylık gelirinden memnun olan öğretmenlerin memnun olmayan öğretmenlere göre daha fazla oranda idarecilerinden destek sağlama konusunda öz yeterliliğe sahip oldukları söylenebilir.

3.2.4. Aylık Gelirinden Memnun Olma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Meslektaşlardan Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz-yeterlik İnançları

Araştırmanın ikinci alt amacı içerisinde son olarak aylık gelirinden memnun olma durumuna göre sınıf öğretmenlerinin meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik inançları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır. Tablo 3.2.4'de aylık gelirinden memnun olma durumuna göre sınıf öğretmenlerinin meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik inançları puanlarının karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları verilmektedir.

Tablo 3.2.4. Aylık Gelirinden Memnun Olma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Meslektaşlardan Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz-yeterlik İnançlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

Meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algılanan Öz-yeterlik	Aylık gelir	N	\bar{x}	ss	t	P	Anlam
	Memnun değil		91	22,24	2,75	0,013	0,98
Memnun		113	22,24	2,83			

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir.

Tablo 3.2.4. incelendiğinde aylık gelirinden memnun olma durumuna göre sınıf öğretmenlerinin meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik inançları, aylık gelirinden memnun olan sınıf öğretmenleri ($\bar{x}=22,24$) ile memnun olmayan öğretmenlerin ($\bar{x}=22,24$) puanlarının benzer olduğu görülmektedir. Yapılan t-testi sonucuna göre öğretmenlerin aylık gelirinden memnun olma durumuna göre idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik puanları arasında anlamlı düzeyde bir fark olmadığı görülmektedir [$t=0,013$, $p<0.05$]. Diğer bir deyişle aylık gelirinden memnun olma durumuna göre öğretmenlerin meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik inançları arasında fark yoktur.

3.3. Cinsiyete Göre Kişilerarası Öz-yeterlik İnançları

Araştırmanın üçüncü alt amacında cinsiyete göre sınıf öğretmenlerinin kişilerarası öz-yeterlik inançları farklılık göstermekte midir? Sorusu sorulmaktadır. Bu soruya cevap aranırken sınıf öğretmenlerinin cinsiyeti bayan ve erkek olarak ikiye ayrılmıştır. Daha sonra cinsiyete göre öz-yeterlik inançlarına yönelik hem genel öz-yeterlik inanç puanları hem de sınıf yönetiminde algılanan öz-yeterlik, idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik ve meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

3.3.1. Cinsiyete Göre Sınıf Öğretmenlerinin Genel Öz-yeterlik İnançları

Araştırmanın üçüncü alt amacı içerisinde ilk olarak yer alan cinsiyete göre sınıf öğretmenlerinin, genel öz-yeterlik inançları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.3.1. Cinsiyete Göre Sınıf Öğretmenlerinin Genel Öz-yeterlik İnançlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

Genel	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	t	P	Anlam
	Bayan	83	75,71	8,91	0,221	0,826	-
	Erkek	121	75,98	8,28			

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir.

Tablo 3.3.1’de görüldüğü gibi, bayan ve erkek sınıf öğretmenlerinin genel öz-yeterlik inançları puan ortalamaları arasında fark bulunmamaktadır. Bayan ($\bar{X}=75,71$) ve erkek sınıf öğretmenlerinin ($\bar{X}=75,98$) puan ortalamalarının birbirine yakın olduğu yapılan t testi analizinde de anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir (t=0,221; p>0,826). Buna göre cinsiyetin öğretmenlerin genel öz-yeterlik inançları üzerinde etkiye sahip olmadığı söylenebilir.

3.3.2. Cinsiyete Göre Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminde Algılanan Öz-yeterlik İnançları

Araştırmanın üçüncü alt amacı içerisinde ikinci olarak cinsiyete göre sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetiminde algılanan öz-yeterlik inançları arasında farklılık olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır. Tablo 3.3.2’de cinsiyete göre sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetiminde algılanan öz-yeterlik inançlarının karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları verilmektedir.

Tablo 3.3.2. Cinsiyete Göre Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminde Algılanan Öz-yeterlik İnançlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

Sınıf Yönetiminde Algılanan Öz-yeterlik	Cinsiyet	N	\bar{x}	ss	t	P	Anlam
	Bayan		83	32,63	4,36	0,112	0,911
Erkek		121	32,57	4,10			

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir

Tablo 3.3.2’de görüldüğü gibi, bayan ve erkek sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetiminde algılanan öz-yeterlik inançlarının karşılaştırılmasıyla ilgili sonuçlar yer almaktadır. Bu sonuçlara göre bayan öğretmenlerin sınıf yönetiminde algılanan öz-yeterlik inançları puan ortalamaları ($\bar{x}=32,63$) ile erkek öğretmenlerin sınıf yönetiminde algılanan öz-yeterlik inançları puan ortalamalarının ($\bar{x}=32,57$) karşılaştırılması için yapılan t testi sonucuna göre puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark olmadığı ortaya çıkmıştır ($t=0,112$; $p>0,911$). Buna göre cinsiyetin öğretmenlerin sınıf yönetiminde algılanan öz-yeterlik inançları üzerinde etkiye sahip olmadığı söylenebilir.

3.3.3. Cinsiyete Göre Sınıf Öğretmenlerinin İdarecilerden Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz-yeterlik İnançları

Araştırmanın üçüncü alt amacı içerisinde üçüncü olarak cinsiyete göre sınıf öğretmenlerinin idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik inançları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır. Tablo 3.3.3’de aylık gelirden memnun olma durumuna göre sınıf öğretmenlerinin idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik inançları puanlarının karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları verilmektedir.

Tablo 3.3.3. Cinsiyete Göre Sınıf Öğretmenlerinin İdarecilerden Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz-yeterlik İnançlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

İdarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algılanan Öz-yeterlik	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	t	P	Anlam
	Bayan	83	20,78	3,38	0,713	0,477	-
Erkek	121	21,10	2,88				

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir.

Tablo 3.3.3 incelendiğinde cinsiyete göre sınıf öğretmenlerinin idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik puanlarının farklılaşmadığı görülmektedir. Yapılan t-testi sonucuna göre cinsiyete göre idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik puanları arasında anlamlı fark bulunmamaktadır [t=0,713, p>0,477]. Diğer bir deyişle bayan ve erkek öğretmenlerin idarecilerinden destek sağlama konusunda algıladıkları öz-yeterlikleri arasında fark olmadığı yani cinsiyet değişkeninin öğretmenlerin bu boyutla ilgili öz-yeterlik inançlarını etkilemediği söylenebilir.

3.3.4. Cinsiyete Göre Sınıf Öğretmenlerinin Meslektaşlardan Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz-yeterlik İnançları

Araştırmanın üçüncü alt amacı içerisinde dördüncü olarak aylık gelirinden memnun olma durumuna göre sınıf öğretmenlerinin idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik inançları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır. Tablo 3.3.4'de aylık gelirinden memnun olma durumuna göre sınıf öğretmenlerinin idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik inançları puanlarının karşılaştırılmasına ilişkin t- testi sonuçları verilmektedir.

Tablo 3.3.4. Cinsiyete Göre Sınıf Öğretmenlerinin Meslektaşlardan Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz-yeterlik İnançlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

Meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algılanan Öz-yeterlik	Cinsiyet	N	\bar{x}	ss	t	P	Anlam
	Bayan	83	22,28	2,94	0,042	0,967	-
Erkek	121	22,30	2,56				

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir

Tablo 3.3.4 incelendiğinde cinsiyete göre sınıf öğretmenlerinin meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik inançları, bayan sınıf öğretmenleri ($\bar{x}=22,28$) ile erkek sınıf öğretmenlerinin ($\bar{x}=22,30$) puanlarının benzer olduğu görülmektedir. Yapılan t-testi sonucuna göre öğretmenlerin cinsiyetine göre idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik puanları arasında anlamlı düzeyde bir fark olmadığı görülmektedir [$t=0,042$, $p<0.05$]. Diğer bir deyişle cinsiyete göre öğretmenlerin meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik inançları arasında fark yoktur.

3.4. Hizmet İçi Eğitim Alma Durumuna Göre Kişilerarası Öz-yeterlik İnançları

Araştırmanın dördüncü alt amacında hizmet içi eğitim alma durumuna göre sınıf öğretmenlerinin kişilerarası öz-yeterlik inançları farklılık göstermekte midir? Sorusu sorulmaktadır. Bu soruya cevap aranırken sınıf öğretmenlerinin hizmet içi eğitim alma durumu; hizmet içi eğitim alanlar ve hizmet içi eğitim almayanlar şeklinde ikiye ayrılmıştır. Daha sonra hizmet içi eğitim alma durumuna göre sınıf öğretmenlerinin öz-yeterlik inançlarına yönelik hem genel öz-yeterlik inanç puanları hem de sınıf yönetiminde algılanan öz-yeterlik, idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik ve meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

3.4.1. Hizmet İçi Eğitim Alma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Genel Öz-yeterlik İnançları

Araştırmanın dördüncü alt amacı içerisinde ilk olarak hizmet içi eğitim alma durumuna göre sınıf öğretmenlerinin, genel öz-yeterlik inançları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.4.1. Hizmet İçi Eğitim Alma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Genel Öz-yeterlik İnançlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

Genel	Hizmet içi eğitim	N	\bar{X}	ss	t	P	Anlam
	Alan	131	76,72	7,41	1,926	0,050	*
	Almayan	73	74,34	10,09			

P<0.05

(*) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olduğunu göstermektedir.

Tablo 3.4.1'in sayısal verileri incelendiğinde, hizmet içi eğitim alan sınıf öğretmenlerinin genel öz-yeterlik puan ortalamalarının ($\bar{x}=76,72$) hizmet içi eğitime katılmayan sınıf öğretmenlerinin ($\bar{x}=74,34$) puanlarından daha yüksek olduğu görülmektedir. Yapılan t-testi sonucuna göre sınıf öğretmenlerinin hizmet içi eğitim alma durumuna göre genel öz-yeterlik puanları arasında anlamlı fark vardır [t=1,926, p<0.05]. Diğer bir deyişle öğretmenlerin hizmet içi eğitime katılımlarının öğretmeni daha donanımlı hale getirerek öz-yeterlik algısını desteklediği ileri sürülebilir.

3.4.2. Hizmet İçi Eğitim Alma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminde Algılanan Öz-yeterlik İnançları

Araştırmanın dördüncü alt amacı içerisinde ikinci olarak yer alan hizmet içi eğitim alma durumuna göre sınıf öğretmenlerinin, sınıf yönetiminde algılanan öz-yeterlik inançları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.4.2. Hizmet İçi Eğitim Alma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminde Algılanan Öz-yeterlik İnançlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

Sınıf Yönetiminde Algılanan Öz-yeterlik	Hizmet içi eğitim	N	\bar{x}	ss	t	P	Anlam
	Alan	131	32,94	3,80	1,593	0,113	-
Almayan	73	31,97	4,80				

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir.

Tablo 3.4.2.'de görüldüğü gibi, hizmet içi eğitim alan sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetiminde algılanan öz-yeterlik inançları puan ortalamaları (\bar{x} =32,94) ile hizmet içi eğitim almayan sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetiminde algılanan öz-yeterlik inançları puan ortalamalarının (\bar{x} =31,97) karşılaştırılması için yapılan t testi sonucuna göre puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark olmadığı ortaya çıkmıştır (t=1,593; p>0,113). Buna göre hizmet içi eğitim değişkeninin sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetiminde algılanan öz-yeterlik inançları üzerinde etkiye sahip olmadığı söylenebilir.

3.4.3. Hizmet İçi Eğitim Alma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin İdarecilerden Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz-yeterlik İnançları

Araştırmanın dördüncü alt amacı içerisinde üçüncü olarak yer alan hizmet içi eğitim alma durumuna göre sınıf öğretmenlerinin, idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik inançları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.4.3. Hizmet İçi Eğitim Alma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin İdarecilerden Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz-yeterlik İnançlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

İdarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algılanan Öz-yeterlik	Hizmet içi eğitim	N	\bar{X}	ss	t	P	Anlam
	Alan	131	21,25	2,92	1,765	0,079	-
	Almayan	73	20,46	3,33			

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir

Tablo 3.4.3. incelendiğinde hizmet içi eğitim alma durumuna göre sınıf öğretmenlerinin idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik puanlarının farklılaşmadığı görülmektedir. Yapılan t-testi sonucuna göre hizmet içi eğitim alma durumuna göre sınıf öğretmenlerinin idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik puanları arasında anlamlı fark bulunmamaktadır [t=1,765, p>0,079]. Diğer bir deyişle hizmet içi eğitim alan ve almayan sınıf öğretmenlerinin idarecilerinden destek sağlama konusunda algıladıkları öz-yeterlikleri arasında fark olmadığı yani hizmet içi eğitim değişkeninin öğretmenlerin bu boyutla ilgili öz-yeterlik anlayışlarını etkilemediği söylenebilir.

3.4.4. Hizmet İçi Eğitim Alma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Meslektaşlardan Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz-yeterlik İnançları

Araştırmanın dördüncü alt amacı içerisinde son olarak hizmet içi eğitim alma durumuna göre sınıf öğretmenlerinin, meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik inançları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.4.4. Hizmet İçi Eğitim Alma Durumuna Göre Meslektaşlardan Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz-yeterlik İnançlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

Meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algılanan Öz-yeterlik	Hizmet içi eğitim	N	\bar{x}	ss	t	P	Anlam
	Alan	131	22,51	2,32	1,552	0,122	-
	Almayan	73	21,90	3,30			

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir

Tablo 3.4.4 incelendiğinde hizmet içi eğitim alma durumuna göre sınıf öğretmenlerinin meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik inançları arasında fark olmadığı görülmektedir. Diğer bir deyişle, hizmet içi eğitim alan sınıf öğretmenleri ($\bar{x}=22,51$) ile hizmet içi eğitim almayan sınıf öğretmenlerinin ($\bar{x}=21,90$) puanlarının birbirine yakın olduğu ve puanlarının karşılaştırılması için yapılan t-testi sonucuna göre ise öğretmenlerin idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik puanları arasında anlamlı düzeyde bir fark olmadığı görülmektedir [t=1,552, p>0.05]. Diğer bir deyişle hizmet içi eğitim durumuna göre sınıf öğretmenlerinin meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik inançları arasında fark olmadığı söylenebilir.

3.5. Mesleki Kıdeme Göre Kişilerarası Öz-yeterlik İnançları

Araştırmanın beşinci alt amacında mesleki kıdemlerine göre sınıf öğretmenlerinin kişilerarası öz-yeterlik inançları farklılık göstermekte midir? Sorusu sorulmaktadır. Bu soruya cevap aranırken sınıf öğretmenlerinin mesleki kıdem durumu 15 yıl ve daha az çalışanlar ile 16 yıl ve daha fazla çalışanlar şeklinde ikiye ayrılmıştır. Daha sonra mesleki kıdeme göre sınıf öğretmenlerinin kişilerarası öz-yeterlik inançlarına yönelik hem genel kişilerarası öz-yeterlik inanç puanları hem de sınıf yönetiminde algılanan öz-yeterlik, idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik ve meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

3.5.1. Mesleki Kıdeme Göre Sınıf Öğretmenlerinin Genel Öz-yeterlik İnançları

Araştırmanın beşinci alt amacı içerisinde ilk olarak mesleki kıdem durumuna göre sınıf öğretmenlerinin, genel kişiler arası öz-yeterlik inançları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.5.1. Mesleki Kıdeme Göre Sınıf Öğretmenlerinin Genel Öz-yeterlik İnançlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

Genel	Mesleki kıdem	N	\bar{x}	ss	t	P	Anlam
	15 yıl ve altı	100	75,65	8,97	0,301	0,764	-
	16 yıl ve üstü	104	76,01	7,98			

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir

Tablo 3.5.1'in sayısal verileri incelendiğinde, 15 yıl ve daha az mesleki kıdeme sahip olan sınıf öğretmenlerinin genel öz-yeterlik puanları ile ($\bar{x}=75,65$) 16 yıl ve daha fazla mesleki kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin ($\bar{x}=76,01$) puanları arasında fark olmadığı görülmektedir. Yapılan t-testi sonucuna göre sınıf öğretmenlerinin mesleki kıdem durumuna göre genel öz-yeterlik puanları arasında anlamlı fark yoktur [t=0,301, p>0.05].

3.5.2. Mesleki Kıdeme Göre Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminde Algılanan Öz-yeterlik İnançları

Araştırmanın beşinci alt amacı içerisinde ikinci olarak mesleki kıdem durumuna göre sınıf öğretmenlerinin, sınıf yönetiminde algılanan öz-yeterlik inançları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.5.2. Mesleki Kıdeme Göre Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminde Algılanan Öz-yeterlik İnançlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

Sınıf yönetiminde algılanan Öz-yeterlik	Mesleki kıdem	N	\bar{X}	ss	t	P	Anlam
	15 yıl ve altı	100	32,54	4,50	0,052	0,959	-
	16 yıl ve üstü	104	32,57	3,89			

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir

Tablo 3.5.2'nin sayısal verileri incelendiğinde 15 yıl ve daha az çalışan sınıf öğretmenleri ile 16 yıl ve daha fazla çalışan sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetiminde algılanan öz-yeterlik puan ortalamaları arasında fark olmadığı görülmektedir. Yapılan t-testi sonucuna göre mesleki kıdeme göre sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetiminde algılanan öz-yeterlik puanları arasında anlamlı fark bulunmamaktadır [t=0,052, p>0,959]. Diğer bir deyişle sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetiminde algılanan öz-yeterlik puanları mesleki kıdeme göre farklılaşmamaktadır.

3.5.3. Mesleki Kıdeme Göre Sınıf Öğretmenlerinin İdarecilerden Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz-yeterlik İnançları

Araştırmanın beşinci alt amacı içerisinde üçüncü olarak mesleki kıdem durumuna göre sınıf öğretmenlerinin, idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik inançları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.5.3. Mesleki Kıdeme Göre Sınıf Öğretmenlerinin İdarecilerden Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz-yeterlik İnançlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

İdarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algılanan Öz-yeterlik	Mesleki kıdem	N	\bar{X}	ss	t	P	Anlam
	15 yıl ve altı	100	20,76	3,23	0,942	0,347	-
16 yıl ve üstü	104	21,17	2,93				

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir

Tablo 3.5.3 incelendiğinde mesleki kıdemlerine göre sınıf öğretmenlerinin idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin öz-yeterlik puanları arasında fark olmadığı görülmektedir. Yapılan t-testi sonucuna göre mesleki kıdeme göre sınıf öğretmenlerinin idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algılanan Öz-yeterlik puanları arasında anlamlı fark bulunmamaktadır [t=0,942, p>0,347]. Diğer bir deyişle 15 yıl ve daha az kıdeme sahip öğretmenlerle 16 yıl ve daha fazla mesleki kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin idarecilerinden destek sağlama konusunda algıladıkları öz-yeterlikleri arasında fark olmadığı yani mesleki kıdem değişkeninin öğretmenlerin bu boyutla ilgili öz-yeterlik anlayışlarını etkilemediği söylenebilir.

3.5.4. Mesleki Kıdeme Göre Sınıf Öğretmenlerinin Meslektaşlardan Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz-yeterlik İnançları

Araştırmanın beşinci alt amacı içerisinde son olarak mesleki kıdem durumuna göre sınıf öğretmenlerinin, meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik inançları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.5.4. Mesleki Kıdeme Göre Sınıf Öğretmenlerinin Meslektaşlardan Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz-yeterlik Alt Boyutu Puanlarına Ait T- testi Sonuçları

Meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algılanan Öz-yeterlik	Mesleki kıdem	N	\bar{x}	ss	t	P	Anlam
	15 yıl ve altı	100	22,35	2,83	0,213	0,832	-
16 yıl ve üstü	104	22,26	2,57				

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir

Tablo 3.5.4. incelendiğinde mesleki kıdeme göre sınıf öğretmenlerinin meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik inançları arasında fark olmadığı görülmektedir. Diğer bir deyişle, 15 yıl ve daha az mesleki kıdeme sahip sınıf öğretmenleri ($\bar{x}=22,35$) ile 16 yıl ve daha fazla mesleki kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin ($\bar{x}=22,26$) puanlarının birbirine yakın olduğu ve puanlarının karşılaştırılması için yapılan t-testi sonucuna göre ise öğretmenlerin idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik puanları arasında anlamlı düzeyde bir fark olmadığı görülmektedir [t=0,213, p>0.05]. Diğer bir deyişle mesleki kıdeme göre sınıf öğretmenlerinin meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik inançları arasında fark olmadığı söylenebilir.

3.6. Sınıf Düzeyine Göre Kişilerarası Öz-Yeterlik İnançları

Araştırmanın altıncı alt amacında okutmakta oldukları göre sınıf öğretmenlerinin kişilerarası öz-yeterlik inançları farklılık göstermekte midir? Sorusu sorulmaktadır. Bu soruya cevap aranırken sınıf öğretmenlerinin okutmakta oldukları sınıflar; birinci sınıf, ikinci sınıf, üçüncü sınıf, dördüncü sınıf ve beşinci sınıf olarak beşe ayrılmıştır. Daha sonra okutmakta oldukları sınıfa göre sınıf öğretmenlerinin kişiler arası öz-yeterlik inançlarına yönelik hem genel kişiler arası öz-yeterlik inanç puanları hem de sınıf yönetiminde algılanan öz-yeterlik, idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algılanan ve meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

3.6.1. Sınıf Düzeyine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Genel Öz-yeterlik İnançları

Araştırmanın altıncı alt amacı içerisinde ilk olarak yer alan okutmakta oldukları sınıf düzeyine göre sınıf öğretmenlerinin, genel kişiler arası öz-yeterlik inançları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.6.1. Sınıf Düzeyine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Genel Olarak Öz-yeterlik İnançlarının Karşılaştırılmasına İlişkin F Testi Sonuçları

	Sınıf	N	\bar{X}	ss	F	p	Anlam
(xxi) Genel	1.sınıf	41	75,04	10,25	0,525	0,718	-
	2.sınıf	46	74,97	8,53			
	3.sınıf	43	76,16	7,50			
	4.sınıf	40	76,10	8,54			
	5.sınıf	34	77,44	7,59			

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir

Tablo 3.6.1’de de görüldüğü gibi, okutmakta oldukları sınıf düzeyleri farklı olan sınıf öğretmenlerinin genel öz-yeterlik puan ortalamaları arasında $\alpha= 0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır (F=0.718; p>0.05). Buna göre sınıf düzeyi değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin genel öz-yeterliklerinde önemli bir farklılık oluşturmadığı, inançlarını etkilemediği söylenebilir.

3.6.2. Sınıf Düzeyine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminde Algılanan Öz-yeterlik İnançları

Araştırmanın altıncı alt amacı içerisinde ikinci olarak okutmakta oldukları sınıf düzeyine göre sınıf öğretmenlerinin, sınıf yönetiminde algılanan öz-yeterlik inançları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.6.2. Sınıf Düzeyine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminde Algılanan Öz-yeterlik İnançlarının Karşılaştırılmasına İlişkin F-Testi Sonuçları

(xxii) Sınıf yönetiminde algılanan Öz-yeterlik	Sınıf	N	\bar{X}	ss	F	p	Anlam
	1.sınıf	41	32,09	4,58	0,780	0,540	-
	2.sınıf	46	32,26	4,11			
	3.sınıf	43	32,53	3,88			
	4.sınıf	40	32,65	4,64			
	5.sınıf	34	33,67	3,69			

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir.

Tablo 3.6.2'nin incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, sınıf yönetiminde algılanan öz-yeterlik boyutu açısından okutmakta oldukları sınıf düzeyi farklı olan sınıf öğretmenlerinin öz-yeterlik puan ortalamaları arasında $\alpha= 0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır (F=0.540; p>0.05). Buna göre okutmakta oldukları sınıf düzeyi değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetiminde algılanan öz-yeterlik boyutuna yönelik algılarında farklılık oluşturmadığı söylenebilir. Öğretmenlerin okutmakta oldukları sınıf düzeyi ne olursa olsun kendilerini sınıf yönetimi konusunda öz-yeterli olarak algıladıkları anlaşılmaktadır.

3.6.3. Sınıf Düzeyine Göre Sınıf Öğretmenlerinin İdarecilerden Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz-yeterlik İnançları

Araştırmanın altınca alt amacı içerisinde üçüncü olarak yer alan okutmakta oldukları sınıf düzeyine göre sınıf öğretmenlerinin, idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik inançları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.6.3. Sınıf Düzeyine Göre Sınıf Öğretmenlerinin İdarecilerden Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz-yeterlik İnançlarının Karşılaştırılmasına İlişkin F-Testi Sonuçları

İdarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algılanan Öz-yeterlik	Sınıf	N	\bar{X}	ss	F	p	Anlam
	1.sınıf	41	21,00	3,85	0,233	0,920	-
	2.sınıf	46	20,65	2,85			
	3.sınıf	43	21,02	2,55			
	4.sınıf	40	20,97	3,06			
	5.sınıf	34	21,32	3,17			

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir

Tablo 3.6.3’de görüldüğü gibi idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algılanan Öz-yeterlikleri puan ortalamaları arasında okutmakta oldukları sınıf düzeyi değişkeni açısından $\alpha=0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır (F=0,233; p>0.05). Buna göre sınıf düzeyi değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algıladıkları öz-yeterlik inançlarını etkilemediği söylenebilir. Bir başka ifadeyle öğretmenlerin farklı düzeydeki sınıfları okutmalarına rağmen idarecilerden algıladıkları desteğe ilişkin öz-yeterlik inançları benzerlik göstermektedir.

3.6.4. Sınıf Düzeyine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Meslektaşlardan Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz-yeterlik İnançları

Araştırmanın altınca alt amacı içerisinde son olarak okutmakta oldukları sınıf düzeyine göre sınıf öğretmenlerinin, meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik inançları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.6.4. Sınıf Düzeyine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Meslektaşlardan Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz-yeterlik Alt Boyutu Puanlarına Ait F testi Sonuçları

(xxiv) Meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algılanan Öz-yeterlik	Sınıf	N	\bar{X}	ss	F	p	Anlam
	1.sınıf	41	21,95	3,10	0,448	0,774	-
	2.sınıf	46	22,06	2,85			
	3.sınıf	43	22,60	2,47			
	4.sınıf	40	22,47	2,51			
	5.sınıf	34	22,44	2,66			

P>0.05

(-) İşareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir

Tablo 3.6.4'ün incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik hususunda, okutmakta oldukları sınıf düzeyleri farklı olan sınıf öğretmenlerinin öz-yeterlik puan ortalamaları arasında $\alpha=0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır (F=0,448; p>0.05). Buna göre sınıf düzeyi değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin öz-yeterlik algılarında farklılık oluşturmadığı ya da bu inançlarını etkilemediği söylenebilir. Yani, sınıf düzeyi ne olursa olsun, öğretmenler meslektaşları tarafından desteklendiklerini düşünmektedirler.

3.7. Okulunda Rehber Öğretmen Bulunma Durumuna Göre Kişilerarası Öz-Yeterlik İnançları

Araştırmanın yedinci alt amacında okulunda rehber öğretmen bulunma durumuna göre sınıf öğretmenlerinin kişilerarası öz-yeterlik inançları farklılık göstermekte midir? Sorusu sorulmaktadır. Bu soruya cevap aranırken sınıf öğretmenlerinin çalışmakta oldukları okulunda rehber öğretmen bulunma durumu okulunda rehber öğretmen bulunanlar ve bulunmayanlar şeklinde ikiye ayrılmıştır. Daha sonra okulunda rehber öğretmen bulunma durumuna göre sınıf öğretmenlerinin kişiler arası öz-yeterlik inançlarına yönelik hem genel kişiler arası öz-yeterlik inanç puanları hem de sınıf yönetiminde algılanan öz-yeterlik, idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik ve meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin

algılanan öz-yeterlik puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

3.7.1. Okulunda Rehber Öğretmen Bulunma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Genel Öz-yeterlik İnançları

Araştırmanın yedinci alt amacı içerisinde ilk olarak çalışmakta oldukları okulunda rehber öğretmen bulunma durumuna göre sınıf öğretmenlerinin, genel olarak öz-yeterlik inançları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.7.1. Okulunda Rehber Öğretmen Bulunma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Genel Öz-yeterlik İnançlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

Genel	Rehber öğretmen	N	\bar{X}	ss	t	P	Anlam
	Yok	27	77,55	6,55	1,102	0,272	-
	Var	177	75,61	8,77			

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir

Tablo 3.7.1'in incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, çalışmakta oldukları okulunda rehber öğretmen bulunan sınıf öğretmenlerinin genel öz-yeterlik puan ortalamaları ($\bar{x}=75,61$) ile rehber öğretmen bulunmayan sınıf öğretmenlerinin genel öz-yeterlik puan ortalamaları ($\bar{x}=77,55$) arasında $\alpha=0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark yoktur ($t=1,102$; $p>0.05$). Buna göre rehber öğretmen bulunma değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin genel öz-yeterlik inançlarında farklılık oluşturmadığı ya da algılarını etkilemediği söylenebilir. Yani, okulunda rehber öğretmen olsun veya olmasın sınıf öğretmenleri kendilerini genel olarak yeterli olarak düşünmektedirler.

3.7.2. Okulunda Rehber Öğretmen Bulunma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminde Algılanan Öz-yeterlik İnançları

Araştırmanın yedinci alt amacı içerisinde ikinci olarak çalışmakta oldukları okulunda rehber öğretmen bulunma durumuna göre sınıf öğretmenlerinin, sınıf yönetiminde algılanan öz-yeterlik inançları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.7.2. Okulunda Rehber Öğretmen Bulunma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminde Algılanan Öz-yeterlik İnançlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

Sınıf yönetiminde algılanan Öz-yeterlik	Rehber öğretmen	N	\bar{X}	ss	t	P	Anlam
	Yok	27	33,96	2,94	1,822	0,070	-
Var	177	32,38	4,33				

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir

Tablo 3.7.2’de görüldüğü gibi, okulunda rehber öğretmen bulunan sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetiminde algılanan öz-yeterlik inançları puan ortalamaları ($\bar{x}=32,38$) ile okulunda rehber öğretmen bulunmayan sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetiminde algılanan öz-yeterlik puan ortalamaları ($\bar{x}=33,96$) arasında $\alpha= 0.05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($t=1,822$; $p>0.05$). Buna göre rehber öğretmen bulunma değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetiminde algılanan öz-yeterlik inançlarını etkilemediği söylenebilir. Bir başka ifadeyle okulunda rehber öğretmen bulunan ve bulunmayan sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetiminde algıladıkları öz-yeterlik inançları benzerlik göstermektedir.

3.7.3. Okulunda Rehber Öğretmen Bulunma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin İdarecilerden Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz-yeterlik İnançları

Araştırmanın yedinci alt amacı içerisinde üçüncü olarak çalışmakta oldukları okulunda rehber öğretmen bulunma durumuna göre sınıf öğretmenlerinin, idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik inançları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.7.3. Okulunda Rehber Öğretmen Bulunma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin İdarecilerden Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz-yeterlik İnançlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

İdarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algılanan Öz-yeterlik	Rehber öğretmen	N	\bar{X}	ss	t	P	Anlam
	Yok	27	20,92	3,56	0,089	0,929	-
Var	177	20,98	3,02				

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir.

Tablo 3.7.3'ün incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, okulunda rehber öğretmen bulunma durumuna göre rehber öğretmen bulunan sınıf öğretmenlerinin idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik boyutu puan ortalamaları (\bar{x} =20,98) ile rehber öğretmen bulunmayan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları (\bar{x} =20,92) arasında $\alpha= 0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır ($t=0,089$; $p>0.05$). Buna göre rehber öğretmen bulunma değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin idarecilerden elde ettikleri desteğe ilişkin öz-yeterlik inançlarında farklılık oluşturmadığı söylenebilir.

3.7.4. Okulunda Rehber Öğretmen Bulunma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Meslektaşlardan Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz-yeterlik İnançları

Araştırmanın yedinci alt amacı içerisinde son olarak çalışmakta oldukları okulunda rehber öğretmen bulunma durumuna göre sınıf öğretmenlerinin, meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik inançları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.7.4. Okulunda Rehber Öğretmen Bulunma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Meslektaşlardan Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz-yeterlik İnançlarının T- testi sonuçları

Meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algılanan Öz-yeterlik	Rehber öğretmen	N	\bar{X}	ss	t	P	Anlam
	Yok		27	22,66			
Var		177	22,24	2,77	0,752	0,453	-

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir

Tablo 3.7.4’de görüldüğü gibi, okulunda rehber öğretmen bulunan sınıf öğretmenlerinin meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik algısı puan ortalamaları (\bar{x} =22,24) ile okulunda rehber öğretmen bulunmayan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları (\bar{x} =22,66) arasında $\alpha= 0.05$ düzeyinde önemli bir farklılık bulunmamaktadır ($t=0.325$; $p>0.05$). Buna göre okulda rehber öğretmen bulunma değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin öz-yeterlik inançlarını etkilemediği söylenebilir. Bir başka ifadeyle okulda rehber öğretmen bulunup bulunmaması sınıf öğretmenlerinin meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algıladıkları öz-yeterlik hissini farklılaştırmamaktadır.

3.8. Sınıf Mevcuduna Göre Kişilerarası Öz-Yeterlik İnançları

Araştırmanın sekizinci alt amacında sınıf mevcuduna göre sınıf öğretmenlerinin kişilerarası öz-yeterlik inançları farklılık göstermekte midir? Sorusu sorulmaktadır. Bu soruya cevap aranırken sınıf öğretmenlerinin çalışmakta oldukları sınıftaki öğrenci sayısı; 30 ve altı sınıf mevcuduna sahip olanlar ve 31 ve daha fazla sınıf mevcuduna sahip olanlar şeklinde ikiye ayrılmıştır. Daha sonra sınıf mevcuduna göre sınıf öğretmenlerinin kişiler arası öz-yeterlik inançlarına yönelik hem genel kişiler arası öz-yeterlik inanç puanları hem de sınıf yönetiminde algılanan öz-yeterlik, idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik ve meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

3.8.1. Sınıf Mevcuduna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Genel Öz-yeterlik İnançları

Araştırmanın sekizinci alt amacı içerisinde ilk olarak sınıftaki öğrenci sayısına göre sınıf öğretmenlerinin, genel olarak öz-yeterlik inançları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.8.1. Sınıf Mevcuduna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Genel Olarak Öz-yeterlik İnançlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

Genel	Sınıf mevcudu	N	\bar{X}	ss	t	P	Anlam
	30 ve altı	66	75,86	9,52	0,010	0,992	-
	31 ve üstü	138	75,87	8,03			

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir.

Tablo 3.8.1'in incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, çalıştıkları sınıfın mevcudu 30 ve altı olan sınıf öğretmenlerinin genel öz-yeterlik puan ortalamaları ($\bar{x}=75,86$) ile sınıf mevcudu 31 ve daha fazla olan öğretmenlerinin genel öz-yeterlik puan ortalamaları ($\bar{x}=75,87$) arasında $\alpha=0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark yoktur ($t=1,102$; $p>0.05$). Buna göre sınıf mevcudu değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin genel öz-yeterlik inançlarında farklılık oluşturmadığı ya da algılarını etkilemediği söylenebilir. Yani, sınıftaki öğrenci sayısının 30 ve altında olması veya 31 ve üstünde olması durumuna göre sınıf öğretmenlerinin kendilerini genel olarak yeterli görmelerini etkilememektedir. Oysaki konu ile ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde farklı sonuçlar elde edildiği görülmektedir. Diğer bir deyişle öğretmenlerin çalıştıkları sınıftaki öğrenci sayısının öz-yeterlik algılarını etkilediği görülmektedir (Yılmaz ve Bökeoğlu, 2008).

3.8.2. Sınıf Mevcuduna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminde Algılanan Öz-yeterlik İnançları

Araştırmanın sekizinci alt amacı içerisinde ikinci olarak sınıftaki öğrenci sayısına göre sınıf öğretmenlerinin, sınıf yönetiminde algılanan öz-yeterlik inançları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.8.2. Sınıf Mevcuduna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminde Algılanan Öz-yeterlik İnançlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

Sınıf yönetiminde algılanan Öz-yeterlik	Sınıf mevcudu	N	\bar{X}	ss	t	P	Anlam
	30 ve altı	66	32,33	4,42			
31 ve üstü	138	32,72	4,10				

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir.

Tablo 3.8.2’de görüldüğü gibi, sınıftaki öğrenci sayısı 30 ve daha az olan sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetiminde algılanan öz-yeterlik inançları puan ortalamaları ($\bar{x}=32,33$) ile sınıfında 31 ve daha fazla öğrenci bulunan sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetiminde algılanan öz-yeterlik puan ortalamaları ($\bar{x}=32,72$) arasında $\alpha= 0.05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($t=0,621$; $p>0.05$). Buna göre sınıf mevcudu değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetiminde algılanan öz-yeterlik inançlarını etkilemediği söylenebilir. Bir başka ifadeyle sınıfında 30 ve daha az öğrenci bulunan veya 31 ve daha fazla öğrenci bulunan sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetiminde algıladıkları öz-yeterlik inançları benzerlik göstermektedir.

3.8.3. Sınıf Mevcuduna Göre Sınıf Öğretmenlerinin İdarecilerden Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz-yeterlik İnançları

Araştırmanın sekizinci alt amacı içerisinde üçüncü olarak sınıfındaki öğrenci sayısına göre sınıf öğretmenlerinin, idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik inançları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.8.3. Sınıf Mevcuduna Göre Sınıf Öğretmenlerinin İdarecilerden Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz-yeterlik İnançlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

İdarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algılanan Öz-yeterlik	Sınıf mevcudu	N	\bar{X}	ss	t	P	Anlam
	30 ve altı	66	21,10	3,12			
31 ve üstü	138	20,91	3,08	0,416	0,678	-	

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir.

Tablo 3.8.3'ün incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, sınıfında 30 ve daha az öğrenci bulunan sınıf öğretmenlerinin idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik boyutu puan ortalamaları ($\bar{x}=21,10$) ile 31 ve daha fazla öğrenci bulunan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=20,91$) arasında $\alpha= 0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır ($t=0,416$; $p>0,05$). Buna göre sınıf mevcudu değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin idarecilerden elde ettikleri desteğe ilişkin öz-yeterlik inançlarında farklılık oluşturmadığı söylenebilir.

3.8.4. Sınıf Mevcuduna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Meslektaşlardan Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz-yeterlik İnançları

Araştırmanın sekizinci alt amacı içerisinde son olarak sınıftaki öğrenci sayısına göre sınıf öğretmenlerinin, meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik inançları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.8.4. Sınıf Mevcuduna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Meslektaşlardan Elde Edilen Desteğe İlişkin Algılanan Öz-yeterlik İnançlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

Meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algılanan Öz-yeterlik	Sınıf mevcudu	N	\bar{X}	ss	t	P	Anlam
	30 ve altı	66	22,42	3,12			
31 ve üstü	138	22,23	2,51	0,453	0,651	-	

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir.

Tablo 3.8.4’de görüldüğü gibi, sınıfında 30 ve daha az sayıda öğrenci bulunan sınıf öğretmenlerinin meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik algısı puan ortalamaları ($\bar{x}=22,42$) ile sınıfında 31 ve daha fazla öğrenci bulunan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=22,23$) arasında $\alpha= 0.05$ düzeyinde önemli bir farklılık bulunmamaktadır ($t=0,453$; $p>0.05$). Buna göre sınıf mevcudu değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin öz-yeterlik inançlarını etkilemediği söylenebilir. Bir başka ifadeyle sınıfında 30 ve daha az sayıda öğrenci veya 31 ve daha fazla öğrenci bulunması sınıf öğretmenlerinin meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algıladıkları öz-yeterlik hissini farklılaştırmamaktadır.

3.9. Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimine Yönelik Tutumları

Araştırmanın dokuzuncu alt amacında, sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine yönelik tutumları nasıldır? Sorusuna cevap aranmıştır. Bu soruya cevap bulabilmek için sınıf öğretmenlerinin hem genel kaynaştırma eğitimine yönelik tutumları hem de kaynaştırma eğitimine yönelik tutumlarını oluşturan alt öğeler; sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine karşı olma ve kaynaştırma sınıfının kontrolüne ilişkin tutumları, sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmaya ilişkin öğretmenin yeterliği ile ilgili tutumları, sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmanın yararlarına yönelik tutumları, sınıf öğretmenlerinin engelli öğrencinin yeterliği ve kaynaştırmanın faydasına yönelik tutumları, sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmanın olumsuz etkilerine yönelik tutumları incelenmiştir.

3.9.1.Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimine Yönelik Genel Tutumları

Araştırmanın dokuzuncu alt amacında ilk olarak sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine yönelik tutumları nasıldır? Sorusuna cevap aranmıştır. Bu soruya cevap bulabilmek için sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine yönelik tutum puanları belirlenmeye çalışılmıştır. Sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine yönelik tutumlarını belirlemek için 20 ifade sunulmuştur. Tablo 3.9.1’de

öğretmenlerin kaynaştırma eğitimine yönelik tutumlarına ait bazı istatistiksel değerler verilmiştir.

Tablo 3.9.1. Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya İlişkin Genel Tutumları

(xxxiii) Genel	N	\bar{x}	ss	Min.	Max.	Toplam Puan	Madde Sayısı	Olumsuz Tutum	
								$\bar{x} \geq 69.00$	
								f	%
	204	66,72	8,58	42,00	92,00	13611,00	20	77	37,7

Tamamen Katılıyorum (1) 20.00 - 36.00
 Katılıyorum (2) 36.01 - 52.00
 Kararsızım (3) 52.01 - 68.00
 Katılmıyorum (4) 68.01 - 84.00
 Hiç Katılmıyorum (5) 84.01- 100.00

Tablo 3.9.1 incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine yönelik toplam puanlarının 13611,00 ve puan ortalamalarının $\bar{x}=66,72$ olduğu görülmektedir. Bu değer ölçekten alınabilecek kaynaştırma puanları ile karşılaştırıldığında “Kararsızım” (3) görüşünü yansıtmaktadır. Öğretmenlerin % 37,7’sinin toplam tutum puan ortalaması 69,00 puan ve üzerindedir. Bu durum öğretmenlerin kaynaştırma eğitimi ile ilgili yaklaşık üçte birinin olumsuz tutuma sahip olduğunu diğer bir ifadeyle yaklaşık üçte ikisinin ya nötr yada olumlu tutuma sahip olduğunu göstermektedir.

3.9.2. Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimine Karşı Olma ve Kaynaştırma Sınıfının Kontrolüne İlişkin Tutumları

Araştırmanın dokuzuncu alt amacında ikinci olarak sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma sınıf kontrolü ve kaynaştırmaya ilişkin tutumları nasıldır? Sorusuna cevap aranmıştır. Bu soruya cevap bulabilmek için sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma sınıf kontrolü ve kaynaştırmaya karşı görüşler açısından tutum puanları belirlenmeye çalışılmıştır. Sınıf öğretmenlerinin sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma sınıf kontrolü ve kaynaştırmaya karşı tutumlarını belirlemek için 8 ifade sunulmuştur. Tablo 3.9.2’de öğretmenlerin sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma sınıf kontrolü ve kaynaştırmaya karşı görüşlerine ait bazı istatistiksel değerler verilmiştir.

3.9.2. Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimine Karşı Olma ve Kaynaştırma Sınıfının Kontrolüne İlişkin Tutumları

Kaynaştırma Eğitimine Karşı Olma ve Kaynaştırma Sınıfının	N	\bar{x}	ss	Min.	Max.	Toplam Puan	Madde Sayısı	Olumsuz Tutum	
								$\bar{x} \geq 28,00$	
								f	%
	204	29,11	5,13	13,00	40,00	5939,00	8	137	67,2

Tamamen Katılıyorum	(1) 8.00- 14.40
Katılıyorum	(2) 14.41- 20.80
Kararsızım	(3) 20.81- 27.20
Katılmıyorum	(4) 27.21- 33.60
Hiç Katılmıyorum	(5) 33.61- 40.00

Tablo 3.9.2 incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmaya eğitime karşı olma ve kaynaştırma sınıflarının kontrolüne ilişkin toplam tutum puanlarının 5939,00 ve puan ortalamalarının $\bar{x}=29,11$ olduğu görülmektedir. Bu değer ölçekten alınabilecek kaynaştırma puanları ile karşılaştırıldığında “Katılmıyorum” (4) görüşünü yansıtmaktadır. Öğretmenlerin % 37,7 ’inin toplam tutum puan ortalaması 28,00 puan ve üzerindedir. Bu durum öğretmenlerin 2/3’ünün kaynaştırma sınıf kontrolü ve kaynaştırmaya karşı görüşleri açısından tutumlarının olumsuz olduğunu göstermektedir.

3.9.3. Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya İlişkin Kendi Yeterliliğine Yönelik Tutumları

Araştırmanın dokuzuncu alt amacında üçüncü olarak sınıf öğretmenlerinin Kaynaştırmaya İlişkin Kendi Yeterliliğine Yönelik Tutumları nasıldır? Sorusuna cevap aranmıştır. Bu soruya cevap bulabilmek için sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmaya ilişkin öğretmenin yeterliği açısından tutum puanları belirlenmeye çalışılmıştır. Sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmaya ilişkin öğretmenin yeterliği ile ilgili tutumlarını belirlemek için 3 ifade sunulmuştur. Tablo 3.9.3’de sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmaya ilişkin öğretmenin yeterliği açısından tutum puanlarına ait bazı istatistiksel değerler verilmiştir.

Tablo 3.9.3 Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya İlişkin Öğretmenin Yeterliği İle İlgili Tutumları

Öğretmen Yeterliği (xxxv)	N	\bar{x}	ss	Min.	Max.	Toplam Puan	Madde Sayısı	Olumsuz Tutum	
								$\bar{x} \geq 11,0$	
								f	%
	204	10,49	2,44	3,00	15,00	2141,00	3	108	52,9

Tamamen Katılıyorum (1) 3,00- 5,40
 Katılıyorum (2) 5,41- 7,80
 Kararsızım (3) 7,81-10,20
 Katılmıyorum (4) 10,21-12,60
 Hiç Katılmıyorum (5) 12,61-15,00

Tablo 3.9.3'ün değerleri incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmaya ilişkin öğretmenin yeterliliğine yönelik tutum toplam puanlarının 2141,00 ve puan ortalamalarının $\bar{x}=10,49$ olduğu görülmektedir. Bu değer ölçekten alınabilecek kaynaştırma puanları ile karşılaştırıldığında “Katılmıyorum” (4) görüşünü yansıtmaktadır. Öğretmenlerin % 52,9'unun toplam tutum puan ortalaması 11,00 puan ve üzerindedir. Bu durum öğretmenlerin yarısının Kaynaştırmaya İlişkin Kendi Yeterliliğine Yönelik Tutumlarının olumsuz olduğunu göstermektedir.

3.9.4. Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Yararlarına Yönelik Tutumları

Araştırmanın dokuzuncu alt amacında dördüncü olarak sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmanın yararlarına yönelik tutumları nasıldır? Sorusuna cevap aranmıştır. Bu soruya cevap bulabilmek için sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmanın yararları açısından tutum puanları belirlenmeye çalışılmıştır. Sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmanın yararları ile ilgili tutumlarını belirlemek için 5 ifade sunulmuştur. Tablo 3.9.4'de sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmanın yararları açısından tutum puanlarına ait bazı istatistiksel değerler verilmiştir.

Tablo 3.9.4. Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Yararlarına Yönelik Tutumları

(xxxvi) Kaynaştırmanın Yararları	N	\bar{X}	ss	Min.	Max.	Toplam Puan	Madde Sayısı	Olumsuz Tutum	
								$\bar{X} \geq 18$	
								f	%
	204	14,40	3,00	6,00	24,00	2938,00	5	30	14,7

Tamamen Katılıyorum (1) 5.00 - 9.00
 Katılıyorum (2) 9.01 - 13.00
 Kararsızım (3) 13.01- 17.00
 Katılmıyorum (4) 17.01- 21.00
 Hiç Katılmıyorum (5) 21.01- 25.00

Tablo 3.9.4'ün değerleri incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmanın yararlarına yönelik toplam tutum puanlarının 2938,00 ve puan ortalamalarının $\bar{X}=14,40$ olduğu görülmektedir. Bu değer ölçekten alınabilecek kaynaştırma puanları ile karşılaştırıldığında “Kararsızım” (3) görüşünü yansıtmaktadır. Öğretmenlerin % 14,7 'sinin toplam tutum puan ortalaması 18,00 puan ve üzerindedir. Bu durum öğretmenlerin çok azının kaynaştırmanın yararları ile ilgili tutumlarının olumsuz olduğunu göstermektedir.

3.9.5.Sınıf Öğretmenlerinin Engelli Öğrencinin Yeterliği Ve Kaynaştırmanın Faydasına Yönelik Tutumları

Araştırmanın dokuzuncu alt amacında beşinci olarak sınıf öğretmenlerinin engelli öğrencinin yeterliği ve kaynaştırmanın faydasına yönelik tutumları nasıldır? Sorusuna cevap aranmıştır. Bu soruya cevap bulabilmek için sınıf öğretmenlerinin engelli öğrencinin yeterliği ve kaynaştırmanın faydasına yönelik tutumları belirlenmeye çalışılmıştır. Sınıf öğretmenlerinin engelli öğrencinin yeterliği ve kaynaştırmanın faydası açısından tutumlarını belirlemek için 2 ifade sunulmuştur. Tablo 3.9.5'de sınıf öğretmenlerinin engelli öğrencinin yeterliği ve kaynaştırmanın faydasına yönelik tutum puanlarına ait bazı istatistiksel değerler verilmiştir.

Tablo 3.9.5. Sınıf Öğretmenlerinin Engelli Öğrencinin Yeterliği Ve Kaynaştırmanın Faydasına Yönelik Tutumları

Kaynaştırmanın yararları (xxxvii)	N	\bar{X}	ss	Min.	Max.	Toplam Puan	Madde Sayısı	Olumsuz Tutum	
								$\bar{X} \geq 7,00$	
								f	%
	204	6,31	1,57	2,00	10,00	1288,00	2	95	46,5

Tamamen Katılıyorum (1) 2,00-3,60
 Katılıyorum (2) 2,61-5,20
 Kararsızım (3) 5,21-6,80
 Katılmıyorum (4) 6,81-8,40
 Hiç Katılmıyorum (5) 8,41-10,00

Tablo 3.9.5'in değerleri incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin engelli öğrencinin yeterliği ve kaynaştırmanın faydasına yönelik toplam tutum puanlarının 1288,00 ve puan ortalamalarının $\bar{x}=6,31$ olduğu görülmektedir. Bu değer ölçekten alınabilecek kaynaştırma puanları ile karşılaştırıldığında "Kararsızım" (3) görüşünü yansıtmaktadır. Öğretmenlerin % 46,5 'sinin toplam tutum puan ortalaması 7,00 puan ve üzerindedir. Bu durum öğretmenlerin yarıya yakınının engelli öğrencinin yeterliği ve kaynaştırmanın faydası ile ilgili tutumlarının olumsuz olduğunu göstermektedir.

3.9.6. Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Olumsuz Etkilerine Yönelik Tutumları

Araştırmanın dokuzuncu alt amacında altıncı olarak sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmanın olumsuz etkilerine yönelik tutumları nasıldır? Sorusuna cevap aranmıştır. Bu soruya cevap bulabilmek için sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmanın olumsuz etkileri açısından tutum puanları belirlenmeye çalışılmıştır. Sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmanın olumsuz etkileri açısından tutumlarını belirlemek için 2 ifade sunulmuştur. Tablo 3.9.6'da sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmanın olumsuz etkileri ile ilgili görüş puanlarına ait bazı istatistiksel değerler verilmiştir.

Tablo 3.9.6. Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Olumsuz Etkilerine Yönelik Tutumları

Kaynaştırmanın Olumsuz Etkilerine Yönelik Tutum	N	\bar{x}	ss	Min.	Max.	Toplam Puan	Madde Sayısı	Olumsuz Tutum	
								$\bar{x} \geq 7,00$	
								f	%
	204	6,39	1,23	2,00	10,00	1305,00	2	85	41,6

Tamamen Katılıyorum (1) 2,00-3,60
 Katılıyorum (2) 2,61-5,20
 Kararsızım (3) 5,21-6,80
 Katılmıyorum (4) 6,81-8,40
 Hiç Katılmıyorum (5) 8,41-10,00

Tablo 3.9.6'nın değerleri incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmanın olumsuz etkilerine yönelik toplam tutum puanlarının 1305,00 ve puan ortalamalarının $\bar{x}=6,39$ olduğu görülmektedir. Bu değer ölçekten alınabilecek kaynaştırma puanları ile karşılaştırıldığında "Kararsızım" (3) görüşünü yansıtmaktadır. Öğretmenlerin % 41,6 'sinin toplam tutum puan ortalaması 7,00 puan ve üzerindedir. Bu durum öğretmenlerin yarıya yakınının kaynaştırmanın olumsuz etkileri ile ilgili tutumlarının olumsuz olduğunu göstermektedir.

3.10. Aylık Gelirinden Memnun Olma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya Yönelik Tutumları

Araştırmanın onuncu alt amacında aylık gelirinden memnun olma durumuna göre sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmaya ilişkin tutumları farklılık göstermekte midir? Sorusu sorulmuştur. Bu soruya cevap aranırken sınıf öğretmenlerinin aylık gelirinden memnun olma durumu; aylık gelirinden memnun olanlar ve memnun olmayan şeklinde ikiye ayrılmıştır. Daha sonra sınıf öğretmenlerinin aylık gelirinden memnun olma durumuna göre kaynaştırmaya ilişkin genel görüş puanları arasında anlamlı fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

3.10.1. Aylık Gelirinden Memnun Olma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Genel Kaynaştırmaya Yönelik Tutumları

Araştırmanın onuncu alt amacı içerisinde yer alan aylık gelirinden memnun olma durumuna göre sınıf öğretmenlerinin, kaynaştırmaya ilişkin genel tutumları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.10.1. Aylık Gelirinden Memnun Olma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya İlişkin Genel Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

Genel	Aylık gelir	N	\bar{X}	ss	t	P	Anlam
	Memnun değil	91	66,73	8,07	0,121	0,904	-
	Memnun	113	66,89	9,38			

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir

Tablo 3.10.1'in incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, kaynaştırmaya ilişkin genel tutumları açısından aylık gelirinden memnun olmayan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=66,73$) ile aylık gelirinden memnun olan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=66,89$) arasında $\alpha= 0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır (t=0,121; p>0.05). Buna göre aylık gelirinden memnun olma değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmaya ilişkin genel tutumlarında farklılık oluşturmadığı söylenebilir.

3.10.2. Aylık Gelirinden Memnun Olma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimine Karşı Olma Ve Kaynaştırma Sınıfının Kontrolüne İlişkin Tutumları

Araştırmanın onuncu alt amacı içerisinde yer alan aylık gelirinden memnun olma durumuna göre sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine karşı olma ve kaynaştırma sınıfının kontrolüne ilişkin tutumları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.10.2. Aylık Gelirinden Memnun Olma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimine Karşı Olma ve Kaynaştırma Sınıfının Kontrolüne İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

Kaynaştırma Eğitimine Karşı Olma Ve Kaynaştırma Sınıfının Kontrolüne İlişkin Tutumları	Aylık gelir	N	\bar{X}	ss	t	P	Anlam
	Memnun değil	91	28,40	5,048	1,596	0,112	-
	Memnun	113	29,62	5,28			

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir

Tablo 3.10.2'nin incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine karşı olma ve kaynaştırma sınıfının kontrolüne ilişkin tutumları açısından aylık gelirinden memnun olmayan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{X}=28,40$) ile aylık gelirinden memnun olan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{X}=29,62$) arasında $\alpha= 0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır ($t=1,596$; $p>0.05$). Buna göre aylık gelirinden memnun olma değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine karşı olma ve kaynaştırma sınıfının kontrolüne ilişkin tutumları arasında farklılık oluşturmadığı söylenebilir.

3.10.3 Aylık Gelirinden Memnun Olma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya İlişkin Kendi Yeterliliğine Yönelik Tutumları

Araştırmanın onuncu alt amacı içerisinde yer alan aylık gelirinden memnun olma durumuna göre sınıf öğretmenlerinin, kendi yeterliliğine yönelik tutumları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.10.3. Aylık Gelirinden Memnun Olma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmada Kendi Yeterliliğine Yönelik Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

Öğretmenin yeterliği	Aylık gelir	N	\bar{X}	ss	t	P	Anlam
	Memnun değil		91	10,97	2,23	1,944	0,050
Memnun		113	10,27	2,62			

P<0.05

(*) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olduğunu göstermektedir.

Tablo 3.10.3'ün incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, öğretmenin yeterliği açısından aylık gelirinden memnun olmayan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=10,97$) ile aylık gelirinden memnun olan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=10,27$) arasında $\alpha=0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark vardır ($t=1,944$; $p<0.05$). Buna göre aylık gelirinden memnun olma değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmada öğretmenin yeterliliğine yönelik tutumlarında farklılık oluşturduğu söylenebilir.

3.10.4. Aylık Gelirinden Memnun Olma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Yararlarına Yönelik Tutumları

Araştırmanın onuncu alt amacı içerisinde yer alan aylık gelirinden memnun olma durumuna göre sınıf öğretmenlerinin, kaynaştırmanın yararlarına yönelik tutumları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.10.4. Aylık Gelirinden Memnun Olma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Yararlarına Yönelik Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T- Testi Sonuçları

Kaynaştırmanın yararları	Aylık gelir	N	\bar{X}	ss	t	P	Anlam
	Memnun değil		91	14,65	2,86	1,094	0,276
Memnun		113	14,17	2,86			

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir.

Tablo 3.10.4'ün incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, kaynaştırmanın yararları boyutuna ilişkin aylık gelirinden memnun olmayan sınıf öğretmenlerinin

puan ortalamaları ($\bar{x}=14,65$) ile aylık gelirinden memnun olan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=14,17$) arasında $\alpha= 0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır ($t=1,094$; $p>0.05$). Buna göre aylık gelirinden memnun olma değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmanın yararlarına ilişkin tutumlarında farklılık oluşturmadığı söylenebilir.

3.10.5. Aylık Gelirinden Memnun Olma Durumlarına Göre Sınıf Öğretmenlerinin Engelli Öğrencinin Yeterliği ve Kaynaştırmanın Faydasına Yönelik Tutumları

Araştırmanın onuncu alt amacı içerisinde yer alan aylık gelirinden memnun olma durumuna göre sınıf öğretmenlerinin, engelli öğrencinin yeterliği ve kaynaştırmanın faydasına yönelik tutumları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.10.5. Aylık Gelirinden Memnun Olma Durumlarına Göre Sınıf Öğretmenlerinin Engelli Öğrencinin Yeterliği ve Kaynaştırmanın Faydasına Yönelik Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T- Testi Sonuçları

Engelli öğrencinin yeterliği ve kaynaştırmanın faydası (kiii)	Aylık gelir	N	\bar{X}	ss	t	P	Anlam
	Memnun değil	91	6,45	1,43	0,706	0,481	-
	Memnun	113	6,29	1,63			

$P>0.05$

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir

Tablo 3.10.5'in incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, engelli öğrencinin yeterliği ve kaynaştırmanın faydası boyutuna ilişkin aylık gelirinden memnun olmayan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=6,45$) ile aylık gelirinden memnun olan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=6,29$) arasında $\alpha= 0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır ($t=0,706$; $p>0.05$). Buna göre aylık gelirinden memnun olma değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin engelli öğrencinin yeterliği ve kaynaştırmanın faydasına ilişkin tutumlarında farklılık oluşturmadığı söylenebilir.

3.10.6. Aylık Gelirinden Memnun Olma Durumlarına Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Olumsuz Etkilerine Yönelik Tutumları

Araştırmanın onuncu alt amacı içerisinde yer alan aylık gelirinden memnun olma durumuna göre sınıf öğretmenlerinin, kaynaştırmanın olumsuz etkilerine yönelik tutumları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.10.6. Aylık Gelirinden Memnun Olma Durumlarına Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Olumsuz Etkilerine Yönelik Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

Kaynaştırmanın olumsuz etkileri	Aylık gelir	N	\bar{X}	ss	t	P	Anlam
	Memnun değil		91	6,24	1,27	1,559	0,121
Memnun		113	6,52	1,20			

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir

Tablo 3.10.6'nın incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, kaynaştırmanın olumsuz etkileri boyutuna ilişkin aylık gelirinden memnun olmayan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=6,24$) ile aylık gelirinden memnun olan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=6,52$) arasında $\alpha=0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır ($t=1,559$; $p>0.05$). Buna göre aylık gelirinden memnun olma değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmanın olumsuz etkileri boyutuna ilişkin tutumlarında farklılık oluşturmadığı söylenebilir.

Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre kaynaştırmaya ilişkin görüşler ölçeği alt boyut ve toplam puanlarına t testi yapılarak elde edildiği istatistiksel değerler tablolarda yer almaktadır.

3.11. Cinsiyetine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya İlişkin Tutumları

Araştırmanın on birinci alt amacında cinsiyete göre sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmaya ilişkin tutumları farklılık göstermekte midir? Sorusu sorulmuştur. Bu soruya cevap aranırken sınıf öğretmenleri bayan ve erkek sınıf öğretmeni olarak grup ikiye ayrılmıştır. Daha sonra sınıf öğretmenlerinin cinsiyete göre kaynaştırmaya

ilişkin genel görüş puanları arasında anlamlı fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

3.11.1. Cinsiyetine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya İlişkin Genel Tutumları

Araştırmanın on birinci alt amacı içerisinde yer alan cinsiyetine göre sınıf öğretmenlerinin, kaynaştırmaya ilişkin genel tutumları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.11.1. Cinsiyetine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya İlişkin Genel Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

(xlv) Genel	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	t	p	Anlam
	Bayan	83	67,84	9,81	1,552	0,122	-
	Erkek	121	65,95	7,57			

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir

Tablo 3.11.1'in incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, kaynaştırmaya ilişkin genel tutumları açısından bayan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=67,84$) ile erkek sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=65,95$) arasında $\alpha=0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır ($t=0,122$; $p>0.05$). Buna göre cinsiyet değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmaya ilişkin genel tutumlarında farklılık oluşturmadığı söylenebilir.

3.11.2. Cinsiyetine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimine Karşı Olma Ve Kaynaştırma Sınıfının Kontrolüne İlişkin Tutumları

Araştırmanın on birinci alt amacı içerisinde yer alan cinsiyetine göre sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine karşı olma ve kaynaştırma sınıfının kontrolüne ilişkin tutumları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.11.2. Cinsiyetine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimine Karşı Olma Ve Kaynaştırma Sınıfının Kontrolüne İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

Eğitime Karşı Olma Ve Kaynaştırma Sınıfının Kontrolüne İlişkin	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	t	p	Anlam
	Bayan	83	29,51	5,53	0,934	0,352	-
	Erkek	121	28,83	4,84			

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir

Tablo 3.11.2'nin incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, kaynaştırma eğitimine karşı olma ve kaynaştırma sınıfının kontrolüne ilişkin tutumları açısından bayan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=29,51$) ile erkek sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=28,83$) arasında $\alpha=0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır ($t=0,934$; $p>0.05$). Buna göre cinsiyet değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine karşı olma ve kaynaştırma sınıfının kontrolüne ilişkin tutumlarında farklılık oluşturmadığı söylenebilir.

3.11.3. Cinsiyetlerine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmadaki Yeterliliklerine Yönelik Tutumları

Araştırmanın on birinci alt amacında cinsiyetlerine göre sınıf öğretmenlerinin, kaynaştırmadaki yeterliliklerine yönelik tutumları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.11.3. Cinsiyetlerine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmadaki Yeterliliklerine Yönelik Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

Sınıf Öğretmenlerinin Yeterlilik	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	t	p	Anlam
	Bayan	83	10,69	2,32	0,984	0,326	-
	Erkek	121	10,35	2,53			

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir

Tablo 3.11.3'ün incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, öğretmenin yeterliği açısından bayan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=10,69$) ile erkek sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=10,27$) arasında $\alpha=0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır ($t=0,984$; $p>0.05$). Buna göre cinsiyet değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin öğretmenin yeterliğinde farklılık oluşturmadığı söylenebilir.

3.11.4. Cinsiyetine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Yararları İle İlgili Tutumları

Araştırmanın on birinci alt amacı içerisinde yer alan cinsiyetine göre sınıf öğretmenlerinin, kaynaştırmanın yararları ile ilgili tutumları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.11.4. Cinsiyetine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Yararları İle İlgili Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T- Testi Sonuçları

Kaynaştırmanın yararları	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	t	p	Anlam
	Bayan	83	14,77	3,03	1,456	0,147	-
Erkek	121	14,14	2,97				

$P>0.05$

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir.

Tablo 3.11.4'ün incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, kaynaştırmanın yararları boyutuna ilişkin bayan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=14,77$) ile erkek sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=14,14$) arasında $\alpha=0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır ($t=1,456$; $p>0.05$). Buna göre cinsiyet değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmanın yararlarına ilişkin tutumlarında farklılık oluşturmadığı söylenebilir.

3.11.5. Cinsiyetine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Engelli Öğrencinin Yeterliği ve Kaynaştırmanın Faydası İle İlgili Tutumları

Araştırmanın on birinci alt amacı içerisinde yer alan cinsiyetine göre sınıf öğretmenlerinin, engelli öğrencinin yeterliği ve kaynaştırmanın faydası ile ilgili tutumları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.11.5. Cinsiyetine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Engelli Öğrencinin Yeterliği ve Kaynaştırmanın Faydası İle İlgili Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T- Testi Sonuçları

in yeterliği ve kaynaştı	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	t	p	Anlam
	Bayan	83	6,27	1,37	0,274	0,785	-
Erkek	121	6,33	1,71				

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir

Tablo 3.11.5'in incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, engelli öğrencinin yeterliği ve kaynaştırmanın faydası boyutuna ilişkin bayan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=6,27$) ile erkek sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=6,33$) arasında $\alpha=0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır ($t=0,274$; $p>0.05$). Buna göre cinsiyet değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin engelli öğrencinin yeterliği ve kaynaştırmanın faydasına ilişkin tutumlarında farklılık oluşturmadığı söylenebilir.

3.11.6. Cinsiyetine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Olumsuz Etkileri İle İlgili Tutumları

Araştırmanın on birinci alt amacı içerisinde yer alan cinsiyete göre sınıf öğretmenlerinin, kaynaştırmanın olumsuz etkileri ile ilgili tutumları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.11.6. Cinsiyetine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Olumsuz Etkileri İle İlgili Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

şürma nın olumsuz	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	t	p	Anlam
	Bayan	83	6,57	1,07	1,812	0,072	-
Erkek	121	6,27	1,32				

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir.

Tablo 3.11.6'nın incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, kaynaştırmanın olumsuz etkileri boyutuna ilişkin bayan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=6,57$) ile erkek sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=6,27$) arasında $\alpha=0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır ($t=1,812$; $p>0.05$). Buna göre cinsiyet değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmanın olumsuz etkileri boyutuna ilişkin tutumlarında farklılık oluşturmadığı söylenebilir. Diğer bir deyişle sınıf öğretmenlerinin cinsiyetlerinin kaynaştırma eğitime yönelik tutumları üzerinde etkili olmadığı söylenebilir.

Öğretmenlerin hizmet içi eğitim alma durumlarına göre kaynaştırmaya ilişkin görüşler ölçeği alt boyut ve toplam puanlarına t testi yapılarak elde edildiği istatistiksel değerler tablolarda yer almaktadır.

3.12. Hizmet içi Eğitim Alma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya İlişkin Tutumları

Araştırmanın on ikinci alt amacında hizmet içi eğitim alma durumuna göre sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmaya ilişkin tutumları farklılık göstermekte midir? Sorusu sorulmuştur. Bu soruya cevap aranırken sınıf öğretmenleri, hizmet içi eğitim alanlar ve hizmet içi eğitim almayanlar şeklinde ikiye ayrılmıştır. Daha sonra sınıf öğretmenlerinin hizmet içi eğitim alma durumuna göre kaynaştırmaya ilişkin genel tutum puanları arasında anlamlı fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

3.12.1. Hizmet içi Eğitim Alma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya İlişkin Genel Tutumları

Araştırmanın on ikinci alt amacı içerisinde yer alan hizmet içi eğitim alma durumuna göre sınıf öğretmenlerinin, kaynaştırmaya ilişkin genel tutumları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.12.1. Hizmet İçi Eğitim Alma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya İlişkin Genel Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

(ii) Genel	Hizmet İçi Eğitim	N	\bar{X}	ss	t	p	Anlam
	Alan	73	66,95	8,72	0,295	0,768	-
Almayan	131	66,58	8,53				

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir

Tablo 3.12.1'in incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, kaynaştırmaya ilişkin genel tutumlar açısından hizmet İçi eğitim alan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları (\bar{x} =66,95) ile hizmet İçi eğitim almayan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları (\bar{x} =66,58) arasında $\alpha= 0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır (t=0,295; p>0.05). Buna göre hizmet İçi eğitim alıp almama değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmaya ilişkin genel tutumlarında farklılık oluşturmadığı söylenebilir.

3.12.2. Hizmet İçi Eğitim Alma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimine Karşı Olma Ve Kaynaştırma Sınıfının Kontrolüne İlişkin Tutumları

Araştırmanın on ikinci alt amacı içerisinde yer alan hizmet İçi eğitim alma durumuna göre sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine karşı olma ve kaynaştırma sınıfının kontrolüne ilişkin tutumları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.12.2. Hizmet İçi Eğitim Alma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimine Karşı Olma Ve Kaynaştırma Sınıfının Kontrolüne İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

Eğitime Karşı Olma Ve Kaynaştırma Sınıfının Kontrolüne İlişkin	Hizmet İçi Eğitim	N	\bar{X}	ss	t	p	Anlam
	Alan	73	29,35	4,82	0,505	0,614	-
	Almayan	131	28,97	5,31			

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir.

Tablo 3.12.2'nin incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, kaynaştırma eğitimine karşı olma ve kaynaştırma sınıfının kontrolüne ilişkin tutumları açısından hizmet içi eğitim alan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=29,35$) ile hizmet içi eğitim almayan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=28,97$) arasında $\alpha=0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır ($t=0,505$; $p>0.05$). Buna göre hizmet içi eğitim alma değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine karşı olma ve kaynaştırma sınıfının kontrolüne ilişkin tutumlarında farklılık oluşturmadığı söylenebilir.

3.12.3. Hizmet İçi Eğitim Alma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Öğretmenin Yeterliği İle İlgili Tutumları

Araştırmanın on ikinci alt amacı içerisinde yer alan hizmet içi eğitim alma durumuna göre sınıf öğretmenlerinin, öğretmenin yeterliği ile ilgili tutumları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.12.3. Hizmet İçi Eğitim Alma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Öğretmenin Yeterliği İle İlgili Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

Öğretmenin yeterliği	Hizmet içi eğitim	N	\bar{X}	ss	t	p	Anlam
	Alan	73	10,56	2,64	0,289	0,773	-
	Almayan	131	10,45	2,34			

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir

Tablo 3.12.3'ün incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, öğretmenin yeterliği açısından hizmet içi eğitim alan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=10,56$) ile hizmet içi eğitim almayan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=10,45$) arasında $\alpha=0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır. ($t=0,289$; $p>0.05$). Buna göre hizmet içi eğitim alma değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin öğretmenin yeterliğinde farklılık oluşturmadığı söylenebilir.

3.12.4. Hizmet İçi Eğitim Alma Durumlarına Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Yararları İle İlgili Tutumları

Araştırmanın on ikinci alt amacı içerisinde yer alan hizmet içi eğitim alma durumuna göre sınıf öğretmenlerinin, kaynaştırmanın yararları ile ilgili tutumları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.12.4. Hizmet İçi Eğitim Alma Durumlarına Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Yararları İle İlgili Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

Kaynaştırmanın yararları	Hizmet içi eğitim	N	\bar{X}	ss	t	p	Anlam
	Alan	73	14,23	3,16	0,598	0,550	-
	Almayan	131	14,49	2,92			

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir

Tablo 3.12.4'ün incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, kaynaştırmanın yararları boyutuna ilişkin hizmet içi eğitim alan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=14,23$) ile hizmet içi eğitim almayan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=14,49$) arasında $\alpha= 0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır ($t=0,598$; $p>0.05$). Buna göre hizmet içi eğitim alma değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmanın yararlarına ilişkin tutumlarında farklılık oluşturmadığı söylenebilir.

3.12.5. Hizmet İçi Eğitim Alma Durumlarına Göre Sınıf Öğretmenlerinin Engelli Öğrencinin Yeterliği ve Kaynaştırmanın Faydası İle İlgili Tutumları

Araştırmanın on ikinci alt amacı içerisinde yer alan hizmet içi eğitim alma durumuna göre sınıf öğretmenlerinin, engelli öğrencinin yeterliği ve kaynaştırmanın faydası ile ilgili tutumları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.12.5. Hizmet İçi Eğitim Alma Durumlarına Göre Sınıf Öğretmenlerinin Engelli Öğrencinin Yeterliği ve Kaynaştırmanın Faydası İle İlgili Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T- Testi Sonuçları

n'in yeterliği ve kaynaştı	Hizmet içi eğitim	N	\bar{X}	ss	t	p	Anlam
	Alan	73	6,38	1,56	0,471	0,638	-
	Almayan	131	6,27	1,58			

$P>0.05$

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir

Tablo 3.12.5'in incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, engelli öğrencinin yeterliği ve kaynaştırmanın faydası boyutuna ilişkin hizmet içi eğitim alan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=6,38$) ile hizmet içi eğitim almayan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=6,27$) arasında $\alpha= 0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır ($t=0,471$; $p>0.05$). Buna göre hizmet içi eğitim alma değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin engelli öğrencinin yeterliği ve kaynaştırmanın faydasına ilişkin tutumlarında farklılık oluşturmadığı söylenebilir.

3.12.6. Hizmet İçi Eğitim Alma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Olumsuz Etkileri İle İlgili Tutumları

Araştırmanın on ikinci alt amacı içerisinde yer alan hizmet içi eğitim alma durumuna göre sınıf öğretmenlerinin, kaynaştırmanın olumsuz etkileri ile ilgili tutumları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.12.6. Hizmet İçi Eğitim Alma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Olumsuz Etkileri İle İlgili Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

n olumsu	Hizmet içi eğitim	N	\bar{X}	ss	t	p	Anlam
	Alan	73	6,42	1,39			
Almayan	131	6,38	1,14				

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir

Tablo 3.12.6'nın incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, kaynaştırmanın olumsuz etkileri boyutuna ilişkin hizmet içi eğitim alan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{X}=6,42$) ile hizmet içi eğitim almayan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{X}=6,38$) arasında $\alpha=0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır ($t=0,237$; $p>0.05$). Buna göre hizmet içi eğitim alma değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmanın olumsuz etkileri boyutuna ilişkin tutumlarında farklılık oluşturmadığı söylenebilir. Diğer bir deyişle sınıf öğretmenlerinin hizmet içi eğitim alma durumlarının kaynaştırma eğitimine yönelik tutumları üzerinde etkili olmadığı söylenebilir.

Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre kaynaştırmaya ilişkin görüşler ölçeği alt boyut ve toplam puanlarına t testi yapılarak elde edildiği istatistiksel değerler tablolarda yer almaktadır.

3.13. Mesleki Kıdemine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya İlişkin Tutumları

Araştırmanın on üçüncü alt amacında mesleki kıdemine göre sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmaya ilişkin tutumları farklılık göstermekte midir? Sorusu

sorulmuştur. Bu soruya cevap aranırken öğretmenlerin mesleki kıdemi; 15 yıl ve daha az çalışanlar ve 16 yıl ve daha fazla çalışanlar şeklinde iki gruba ayrılmıştır. Daha sonra sınıf öğretmenlerinin mesleki kıdemine göre kaynaştırmaya ilişkin genel tutum puanları arasında anlamlı fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

3.13.1. Mesleki Kıdemine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya İlişkin Genel Tutumları

Araştırmanın on üçüncü alt amacı içerisinde yer alan mesleki kıdemine göre sınıf öğretmenlerinin, kaynaştırmaya ilişkin genel tutumları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.13.1. Mesleki Kıdemine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya İlişkin Genel Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

(vii) Genel	Mesleki kıdem	N	\bar{X}	ss	t	p	Anlam
	15 yıl ve altı	100	67,78	8,76	1,552	0,122	-
16 yıl ve üstü	104	65,90	8,40				

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir.

Tablo 3.13.1'in incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, kaynaştırmaya ilişkin genel tutumlar açısından mesleki kıdemi 15 yıl ve altı olan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=67,78$) ile mesleki kıdemi 16 yıl ve üstü olan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=65,90$) arasında $\alpha= 0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır ($t=1,552$; $p>0.05$). Buna göre mesleki kıdem değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmaya ilişkin genel tutumlarında farklılık oluşturmadığı söylenebilir.

3.13.2. Mesleki Kıdemine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimine Karşı Olma Ve Kaynaştırma Sınıfının Kontrolüne İlişkin Tutumları

Araştırmanın on üçüncü alt amacı içerisinde yer alan mesleki kıdemine göre sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine karşı olma ve kaynaştırma sınıfının kontrolüne ilişkin tutumları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.13.2. Mesleki Kıdemine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimine Karşı Olma Ve Kaynaştırma Sınıfının Kontrolüne İlişkin Tutumları Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

(viii) Kaynaştırma eğitimine karşı olma ve kaynaştırma sınıfının kontrolüne ilişkin tutumları	Mesleki kıdem	N	\bar{X}	ss	t	p	Anlam
	15 yıl ve altı	100	29,61	5,22	1,313	0,191	-
16 yıl ve üstü	104	28,66	5,08				

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir.

Tablo 3.13.2'nin incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, kaynaştırma eğitimine karşı olma ve kaynaştırma sınıfının kontrolüne ilişkin tutumları açısından mesleki kıdemi 15 yıl ve altı olan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=29,61$) ile mesleki kıdemi 16 yıl ve üstü olan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=28,66$) arasında $\alpha=0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır ($t=1,313$; $p>0.05$). Buna göre mesleki kıdem değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine karşı olma ve kaynaştırma sınıfının kontrolüne ilişkin tutumlarında farklılık oluşturmadığı söylenebilir.

3.13.3. Mesleki Kıdemine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Öğretmenin Yeterliği İle İlgili Tutumları

Araştırmanın on üçüncü alt amacı içerisinde yer alan mesleki kıdemine göre sınıf öğretmenlerinin, öğretmenin yeterliği ile ilgili tutumları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.13.3. Mesleki Kıdemine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Öğretmenin Yeterliği İle İlgili Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

Öğretmenin yeterliği	Mesleki kıdem	N	\bar{X}	ss	t	p	Anlam
	15 yıl ve altı	100	10,82	2,52	1,767	0,079	-
	16 yıl ve üstü	104	10,22	2,32			

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir.

Tablo 3.13.3'ün incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, öğretmenin yeterliği açısından mesleki kıdemi 15 yıl ve altı olan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{X}=10,82$) ile mesleki kıdemi 16 yıl ve üstü olan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{X}=10,22$) arasında $\alpha=0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır. ($t=1,767$; $p>0.05$). Buna göre mesleki kıdem değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin öğretmenin yeterliğinde farklılık oluşturmadığı söylenebilir.

3.13.4. Mesleki Kıdemine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Yararları İle İlgili Tutumları

Araştırmanın on üçüncü alt amacı içerisinde yer alan mesleki kıdemine göre sınıf öğretmenlerinin, kaynaştırmanın yararları ile ilgili tutumları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.13.4. Mesleki Kıdemine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Yararları İle İlgili Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T- Testi Sonuçları

Kaynaştırmanın yararları	Mesleki kıdem	N	\bar{X}	ss	t	p	Anlam
	15 yıl ve altı	100	14,46	3,03	0,051	0,959	-
	16 yıl ve üstü	104	14,44	2,97			

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir.

Tablo 3.13.4'ün incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, kaynaştırmanın yararları boyutuna ilişkin mesleki kıdemi 15 yıl ve altı olan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{X}=14,46$) ile mesleki kıdemi 16 yıl ve üstü olan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{X}=14,44$) arasında $\alpha=0.05$ düzeyinde anlamlı bir

fark bulunmamıştır ($t=0,051$; $p>0,05$). Buna göre mesleki kıdem değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmanın yararlarına ilişkin tutumlarında farklılık oluşturmadığı söylenebilir.

3.13.5. Mesleki Kıdemine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Engelli Öğrencinin Yeterliği ve Kaynaştırmanın Faydası İle İlgili Tutumları

Araştırmanın on üçüncü alt amacı içerisinde yer alan mesleki kıdemine göre sınıf öğretmenlerinin, engelli öğrencinin yeterliği ve kaynaştırmanın faydası ile ilgili tutumları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.13.5. Mesleki Kıdemine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Engelli Öğrencinin Yeterliği ve Kaynaştırmanın Faydası İle İlgili Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T- Testi Sonuçları

(XI) Engelli öğrencinin yeterliği ve kaynaştırmanın faydası	Mesleki kıdem	N	\bar{X}	ss	t	p	Anlam
	15 yıl ve altı	100	6,55	1,45			
	16 yıl ve üstü	104	6,11	1,66	1,995	0,047	*

$P<0,05$

(*) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olduğunu göstermektedir.

Tablo 3.13.5'in incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, engelli öğrencinin yeterliği ve kaynaştırmanın faydası boyutuna ilişkin mesleki kıdemi 15 yıl ve altı olan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=6,55$) ile mesleki kıdemi 16 yıl ve üstü olan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=6,11$) arasında $\alpha=0,05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunmuştur ($t=1,995$; $p<0,05$). Buna göre mesleki kıdem değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin engelli öğrencinin yeterliği ve kaynaştırmanın faydasına ilişkin tutumlarında farklılık oluşturduğu söylenebilir.

3.13.6. Mesleki Kıdemine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Olumsuz Etkileri İle İlgili Tutumları

Araştırmanın on üçüncü alt amacı içerisinde yer alan mesleki kıdemine göre sınıf öğretmenlerinin, kaynaştırmanın olumsuz etkileri ile ilgili tutumları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.13.6. Mesleki Kıdemine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Olumsuz Etkileri İle İlgili Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

(lxii) Kaynaştırmanın olumsuz etkileri	Mesleki kıdem	N	\bar{X}	ss	t	p	Anlam
	15 yıl ve altı	100	6,31	1,22	0,823	0,411	-
16 yıl ve üstü	104	6,46	1,22				

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir.

Tablo 3.13.6'nın incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, kaynaştırmanın olumsuz etkileri boyutuna ilişkin mesleki kıdemi 15 yıl ve altı olan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=6,31$) ile mesleki kıdemi 16 yıl ve üstü olan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=6,46$) arasında $\alpha=0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır ($t=0,823$; $p>0.05$). Buna göre mesleki kıdem değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmanın olumsuz etkileri boyutuna ilişkin tutumlarının farklılık oluşturmadığı söylenebilir.

Öğretmenlerin okutmakta oldukları sınıf düzeyine göre kaynaştırmaya ilişkin görüşler ölçeği alt boyut ve toplam puanlarına F testi yapılarak elde edildiği istatistiksel değerler tablolarda yer almaktadır.

3.14. Sınıf Düzeyine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya İlişkin Tutumları

Araştırmanın on dördüncü alt amacında sınıf düzeyine göre sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmaya ilişkin tutumları farklılık göstermekte midir? Sorusu sorulmuştur. Bu soruya cevap aranırken öğretmenlerin çalışmakta oldukları sınıf

düzeıı, 1. Sınıf, 2. Sınıf, 3. Sınıf, 4. Sınıf ve 5. Sınıfa girenler şeklinde beş gruba ayrılmıştır. Daha sonra sınıf öğretmenlerinin okutmakta oldukları sınıfa göre kaynaştırmaya ilişkin genel tutum puanları arasında anlamlı fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

3.14.1. Sınıf Düzeyine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya İlişkin Genel Tutumları

Araştırmanın on dördüncü alt amacı içerisinde yer alan sınıf düzeyine göre sınıf öğretmenlerinin, kaynaştırmaya ilişkin genel tutumları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.14.1. Sınıf Düzeyine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya İlişkin Genel Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin F Testi Sonuçları

	Sınıf	N	\bar{X}	ss	F	p	Anlam
(ixiii) Genel	1.sınıf	41	65,58	7,20	0,934	0,445	-
	2.sınıf	46	67,32	9,09			
	3.sınıf	43	68,46	8,31			
	4.sınıf	40	65,35	7,75			
	5.sınıf	34	66,67	10,50			

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir.

Tablo 3.14.1'in incelenmesinden de anlaşılabileceği gibi, kaynaştırmaya ilişkin genel tutumlar açısından sınıf düzeyine göre 1. sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=65,58$) 2. sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=67,32$) 3. sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları($\bar{x}=68,46$) 4. sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları($\bar{x}=65,35$) 5. sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=66,67$) arasında $\alpha= 0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır (F=0,934; p>0.05). Buna göre sınıf düzeyi değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmaya ilişkin genel tutumlarında farklılık oluşturmadığı söylenebilir.

3.14.2. Sınıf Düzeyine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimine Karşı Olma Ve Kaynaştırma Sınıfının Kontrolüne İlişkin Tutumları

Araştırmanın on dördüncü alt amacı içerisinde yer alan sınıf düzeyine göre sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine karşı olma ve kaynaştırma sınıfının kontrolüne ilişkin tutumları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.14.2. Sınıf Düzeyine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimine Karşı Olma Ve Kaynaştırma Sınıfının Kontrolüne İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin F Testi Sonuçları

(xiv) Kaynaştırma eğitimine karşı olma ve kaynaştırma sınıfının kontrolüne ilişkin tutumları	Sınıf	N	\bar{X}	ss	F	p	Anlam
	1.sınıf	41	28,90	4,91	0,696	0,595	-
	2.sınıf	46	29,26	5,55			
	3.sınıf	43	29,74	4,87			
	4.sınıf	40	28,05	4,98			
	5.sınıf	34	29,61	5,38			

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir.

Tablo 3.14.2'nin incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, kaynaştırma eğitimine karşı olma ve kaynaştırma sınıfının kontrolüne ilişkin tutumları açısından sınıf düzeyine göre 1. sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=28,90$) 2. sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=29,26$) 3. sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=29,74$) 4. sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=28,05$) 5. sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=29,61$) arasında $\alpha=0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır (F=0,696; p>0.05). Buna göre sınıf düzeyi değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine karşı olma ve kaynaştırma sınıfının kontrolüne ilişkin tutumlarında farklılık oluşturmadığı söylenebilir.

3.14.3. Sınıf Düzeyine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Öğretmenin Yeterliği İle İlgili Tutumları

Araştırmanın on dördüncü alt amacı içerisinde yer alan sınıf düzeyine göre sınıf öğretmenlerinin, öğretmenin yeterliği ile ilgili tutumları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.14.3. Sınıf Düzeyine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Öğretmenin Yeterliği İle İlgili Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin F Testi Sonuçları

(ixv) Öğretmenin yeterliği	Sınıf	N	\bar{X}	ss	F	p	Anlam
	1.sınıf	41	10,19	2,31	0,686	0,603	-
	2.sınıf	46	10,60	2,45			
	3.sınıf	43	10,76	2,32			
	4.sınıf	40	10,75	2,31			
	5.sınıf	34	10,05	2,90			

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir.

Tablo 3.14.3'ün incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, kaynaştırmaya ilişkin öğretmenin yeterliği açısından sınıf düzeyine göre 1. sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{X}=10,19$) 2. sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{X}=10,60$) 3. sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{X}=10,76$) 4. sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{X}=10,75$) 5. sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{X}=10,05$) arasında $\alpha=0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır (F=0,686; p>0.05). Buna göre sınıf düzeyi değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmaya ilişkin öğretmenin yeterliği boyutunda farklılık oluşturmadığı söylenebilir.

3.14.4. Sınıf Düzeyine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Yararları İle İlgili Tutumları

Araştırmanın on dördüncü alt amacı içerisinde yer alan sınıf düzeyine göre sınıf öğretmenlerinin, kaynaştırmanın yararları ile ilgili tutumları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.14.4. Sınıf Düzeyine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Yararları İle İlgili Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin F Testi Sonuçları

(ixvi) Kaynaştırmanın yararları	Sınıf	N	\bar{X}	ss	F	p	Anlam
	1.sınıf	41	14,14	2,59	0,873	0,481	-
	2.sınıf	46	14,63	3,17			
	3.sınıf	43	14,97	2,89			
	4.sınıf	40	13,85	2,66			
	5.sınıf	34	14,32	3,70			

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir.

Tablo 3.14.4'ün incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, kaynaştırmaya ilişkin kaynaştırmanın yararları açısından sınıf düzeyine göre 1. sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{X}=14,14$) 2. sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{X}=14,63$) 3. sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{X}=14,97$) 4. sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{X}=13,85$) 5. sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{X}=14,32$) arasında $\alpha=0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır ($F=0,873$; $p>0.05$). Buna göre sınıf düzeyi değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmaya ilişkin kaynaştırmanın yararları boyutunda farklılık oluşturmadığı söylenebilir.

3.14.5. Sınıf Düzeyine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Engelli Öğrencinin Yeterliği ve Kaynaştırmanın Faydası İle İlgili Tutumları

Araştırmanın on dördüncü alt amacı içerisinde yer alan sınıf düzeyine göre sınıf öğretmenlerinin, engelli öğrencinin yeterliği ve kaynaştırmanın faydası ile ilgili tutumları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.14.5. Sınıf Düzeyine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Engelli Öğrencinin Yeterliği ve Kaynaştırmanın Faydası İle İlgili Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin F Testi Sonuçları

(ixvii) Engelli öğrencinin yeterliği ve kaynaştırmanın faydası	Sınıf	N	\bar{X}	ss	F	p	Anlam
	1.sınıf	41	6,02	1,44	1,555	0,188	-
	2.sınıf	46	6,43	1,39			
	3.sınıf	43	6,76	1,52			
	4.sınıf	40	6,15	1,74			
	5.sınıf	34	6,11	1,77			

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir.

Tablo 3.14.5'in incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, kaynaştırmaya ilişkin engelli öğrencinin yeterliği ve kaynaştırmanın faydası açısından sınıf düzeyine göre 1. sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=6,02$) 2. sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=6,43$) 3. sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=6,76$) 4. sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=6,15$) 5. sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=6,11$) arasında $\alpha=0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır (F=1,555; p>0.05). Buna göre sınıf düzeyi değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmaya ilişkin engelli öğrencinin yeterliği ve kaynaştırmanın faydası boyutunda farklılık oluşturmadığı söylenebilir.

3.14.6. Sınıf Düzeyine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Olumsuz Etkileri İle İlgili Tutumları

Araştırmanın on üçüncü alt amacı içerisinde yer alan sınıf düzeyine göre sınıf öğretmenlerinin, kaynaştırmanın olumsuz etkileri ile ilgili tutumları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.14. 6. Sınıf Düzeyine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Olumsuz Etkileri İle İlgili Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin F Testi Sonuçları

Engelli öğrencinin yeterliği ve kaynaştırmanın faydası (1xviii)	Sınıf	N	\bar{X}	ss	F	p	Anlam
	1.sınıf	41	6,31	1,17	0,584	0,675	-
	2.sınıf	46	6,39	1,30			
	3.sınıf	43	6,20	1,18			
	4.sınıf	40	6,55	1,31			
	5.sınıf	34	6,56	1,21			

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir.

Tablo 3.14.6'nın incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, kaynaştırmaya ilişkin kaynaştırmanın olumsuz etkileri açısından sınıf düzeyine göre 1. sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=6,31$) 2. sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=6,39$) 3. sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=6,20$) 4. sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=6,55$) 5. sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=6,56$) arasında $\alpha= 0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır (F=0,584; p>0.05). Buna göre sınıf düzeyi değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmaya ilişkin kaynaştırmanın olumsuz etkileri boyutunda farklılık oluşturmadığı söylenebilir. Diğer bir deyişle sınıf öğretmenlerinin okuttukları sınıfa göre kaynaştırma eğitime yönelik tutumları üzerinde etkili olmadığı söylenebilir.

Öğretmenlerin çalışmakta oldukları okulda rehber öğretmen bulunma durumuna göre kaynaştırmaya ilişkin görüşler ölçeği alt boyut ve toplam puanlarına t testi yapılarak elde edildiği istatistiksel değerler tablolarda yer almaktadır.

3.15. Okulunda Rehber Öğretmen Bulunma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya İlişkin Tutumları

Araştırmanın on beşinci alt amacında okulunda rehber öğretmen bulunma durumuna göre sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmaya ilişkin tutumları farklılık göstermekte midir? Sorusu sorulmuştur. Bu soruya cevap aranırken sınıf öğretmenlerinin çalışmakta oldukları okulda rehber öğretmen bulunma durumu, okulunda rehber öğretmen bulunanlar ve rehber öğretmenler bulunmayanlar şeklinde iki gruba ayrılmıştır. Daha sonra sınıf öğretmenlerinin okulunda rehber öğretmen bulunma durumuna göre kaynaştırmaya ilişkin genel tutum puanları arasında anlamlı fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

3.15.1. Okulunda Rehber Öğretmen Bulunma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya İlişkin Genel Tutumları

Araştırmanın on beşinci alt amacı içerisinde yer alan okulunda rehber öğretmen bulunma durumuna göre sınıf öğretmenlerinin, kaynaştırmaya ilişkin genel tutumları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.15.1. Okulunda Rehber Öğretmen Bulunma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya İlişkin Genel Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

(ix) Genel	Rehber öğretmen	N	\bar{X}	ss	t	p	Anlam
	Yok	27	67,31	8,46			
Var	177	62,85	8,53	2,547	0,012	*	

P<0.05

(*) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olduğunu göstermektedir.

Tablo 3.15.1'in incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, genel tutumlar açısından okulunda rehber öğretmen olmayan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{X}=67,31$) ile okulunda rehber öğretmen olan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{X}=62,85$) arasında $\alpha=0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunmuştur ($t=2,547$; $p<0.05$). Buna göre rehber öğretmen değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin genel tutumlarında farklılık oluşturduğu söylenebilir.

3.15.2. Okulunda Rehber Öğretmen Bulunma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitime Karşı Olma Ve Kaynaştırma Sınıfının Kontrolüne İlişkin Tutumları

Araştırmanın on beşinci alt amacı içerisinde yer alan okulunda rehber öğretmen bulunma durumuna göre sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine karşı olma ve kaynaştırma sınıfının kontrolüne ilişkin tutumları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.15.2.Okulunda Rehber Öğretmen Bulunma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitime Karşı Olma Ve Kaynaştırma Sınıfının Kontrolüne İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

eğitimine karşı olma ve kaynaştırma sınıfının kontrolüne	Rehber öğretmen	N	\bar{X}	ss	t	p	Anlam
	Yok	27	29,26	4,95	1,089	0,277	-
Var	177	28,11	6,16				

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir.

Tablo 3.15.2'nin incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, kaynaştırma eğitimine karşı olma ve kaynaştırma sınıfının kontrolüne ilişkin tutumları boyutuna ilişkin okulunda rehber öğretmen olmayan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları (\bar{X} =29,26) ile okulunda rehber öğretmen olan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları (\bar{X} =28,11) arasında $\alpha= 0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır (t=1,089; p>0.05). Buna göre rehber öğretmen değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine karşı olma ve kaynaştırma sınıfının kontrolüne ilişkin tutumları boyutuna ilişkin tutumlarında farklılık oluşturmadığı söylenebilir.

3.15.3. Okulunda Rehber Öğretmen Bulunma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Öğretmenin Yeterliği İle İlgili Tutumları

Araştırmanın on beşinci alt amacı içerisinde yer alan okulunda rehber öğretmen bulunma durumuna göre sınıf öğretmenlerinin, öğretmenin yeterliği ile ilgili tutumları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.15.3. Okulunda Rehber Öğretmen Bulunma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Öğretmenin Yeterliği İle İlgili Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

(xxi) Öğretmenin yeterliği	Rehber öğretmen	N	\bar{X}	ss	t	p	Anlam
	Yok	27	10,58	2,35	1,299	0,195	-
Var	177	9,92	2,98				

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir

Tablo 3.15.3.'ün incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, öğretmenin yeterliği boyutuna ilişkin okulunda rehber öğretmen olmayan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{X}=10,58$) ile okulunda rehber öğretmen olan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{X}=9,92$) arasında $\alpha= 0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır ($t=1,299$; $p>0.05$). Buna göre rehber öğretmen değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin öğretmenin yeterliği boyutuna ilişkin tutumlarında farklılık oluşturmadığı söylenebilir.

3.15.4.Okulunda Rehber Öğretmen Bulunma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Yararları İle İlgili Tutumları

Araştırmanın on beşinci alt amacı içerisinde yer alan okulunda rehber öğretmen bulunma durumuna göre sınıf öğretmenlerinin, kaynaştırmanın yararları ile ilgili tutumları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.15.4. Okulunda Rehber Öğretmen Bulunma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Yararları İle İlgili Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T- Testi Sonuçları

Kaynaştırmanın yararları	Rehber öğretmen	N	\bar{X}	ss	t	p	Anlam
	Yok	27	14,70	2,97	3,745	0,000	*
Var	177	12,44	2,45				

P<0.05

(*) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olduğunu göstermektedir.

Tablo 3.15.4'ün incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, kaynaştırmanın yararları açısından okulunda rehber öğretmen olmayan sınıf öğretmenlerinin puan

ortalamaları ($\bar{x}=14,70$) ile okulunda rehber öğretmen olan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=12,44$) arasında $\alpha= 0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunmuştur ($t=3,745$; $p<0.05$). Buna göre rehber öğretmen değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmanın yararları boyutuna ilişkin tutumlarında farklılık oluşturduğu söylenebilir.

3.15.5. Okulunda Rehber Öğretmen Bulunma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Engelli Öğrencinin Yeterliği ve Kaynaştırmanın Faydası İle İlgili Tutumları

Araştırmanın on beşinci alt amacı içerisinde yer alan okulunda rehber öğretmen bulunma durumuna göre sınıf öğretmenlerinin, engelli öğrencinin yeterliği ve kaynaştırmanın faydası ile ilgili tutumları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.15.5. Okulunda Rehber Öğretmen Bulunma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Engelli Öğrencinin Yeterliği ve Kaynaştırmanın Faydası İle İlgili Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T- Testi Sonuçları

Okulunda Rehber Öğretmen Bulunma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Engelli Öğrencinin Yeterliği ve Kaynaştırmanın Faydası İle İlgili Tutumları	Rehber öğretmen	N	\bar{X}	ss	t	p	Anlam
	Yok	27	6,40	1,56	2,175	0,031	*
Var	177	5,70	1,58				

$P<0.05$

(*) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olduğunu göstermektedir.

Tablo 3.15.5'in incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, engelli öğrencinin yeterliği ve kaynaştırmanın faydası açısından okulunda rehber öğretmen olmayan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=6,40$) ile okulunda rehber öğretmen olan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=5,70$) arasında $\alpha= 0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunmuştur ($t=2,175$; $p<0.05$). Buna göre rehber öğretmen değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin engelli öğrencinin yeterliği ve kaynaştırmanın faydası boyutuna ilişkin tutumlarında farklılık oluşturduğu söylenebilir.

3.15.6. Okulunda Rehber Öğretmen Bulunma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Olumsuz Etkileri İle İlgili Tutumları

Araştırmanın on beşinci alt amacı içerisinde yer alan okulunda rehber öğretmen bulunma durumuna göre sınıf öğretmenlerinin, kaynaştırmanın olumsuz etkileri ile ilgili tutumları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.15.6. Okulunda Rehber Öğretmen Bulunma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Olumsuz Etkileri İle İlgili Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

(xxiv) Kaynaştırmanın olumsuz etkileri	Rehber öğretmen	N	\bar{X}	ss	t	p	Anlam
	Yok	27	6,35	1,27	1,217	0,225	-
Var	177	6,66	0,96				

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir.

Tablo 3.15.6'nın incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, kaynaştırmanın olumsuz etkileri boyutuna ilişkin okulunda rehber öğretmen olmayan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=6,35$) ile okulunda rehber öğretmen olan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=6,66$) arasında $\alpha=0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır ($t=1,217$; $p>0.05$). Buna göre rehber öğretmen değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmanın olumsuz etkileri boyutuna ilişkin tutumlarında farklılık oluşturmadığı söylenebilir.

3.16. Sınıf Mevcuduna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya İlişkin Tutumları

Araştırmanın on altıncı alt amacında sınıf mevcuduna göre sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmaya ilişkin tutumları farklılık göstermekte midir? Sorusu sorulmuştur. Bu soruya cevap aranırken sınıf öğretmenleri; sınıfında 30 ve daha az sayıda öğrencisi olanlar ve sınıfında 31 ve daha fazla sayıda öğrencisi olanlar şeklinde iki gruba ayrılmıştır. Daha sonra sınıf öğretmenlerinin sınıfındaki öğrenci sayısına göre kaynaştırmaya ilişkin genel tutum puanları arasında anlamlı fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

3.16.1. Sınıf Mevcuduna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya İlişkin Genel Tutumları

Araştırmanın on altıncı alt amacı içerisinde yer alan sınıf mevcuduna göre sınıf öğretmenlerinin, kaynaştırmaya ilişkin genel tutumları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.16.1. Sınıf Mevcuduna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya İlişkin Genel Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

Genel (ixv)	Sınıf mevcudu	N	\bar{X}	ss	t	p	Anlam
	30 ve altı	66	66,12	7,99	0,689	0,492	-
	31 ve üstü	138	67,00	8,86			

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir.

Tablo 3.16.1'in incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, genel tutumlar açısından sınıfında 30 öğrenci ve altı mevcudu olan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=66,12$) ile sınıfında 30 öğrenci ve üstü mevcudu olan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=67,00$) arasında $\alpha=0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır ($t=0,689$; $p>0.05$). Buna göre sınıf mevcudu değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin genel tutumlarında farklılık oluşturmadığı söylenebilir.

3.16.2. Sınıf Mevcuduna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimine Karşı Olma Ve Kaynaştırma Sınıfının Kontrolüne İlişkin Tutumları

Araştırmanın on altıncı alt amacı içerisinde yer alan sınıf mevcuduna göre sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine karşı olma ve kaynaştırma sınıfının kontrolüne ilişkin tutumları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.16.2. Sınıf Mevcuduna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitime Karşı Olma Ve Kaynaştırma Sınıfının Kontrolüne İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

Eğitime karşı olma ve kaynaştırma sınıfının kontrolüne ilişkin	Sınıf mevcudu	N	\bar{X}	ss	t	p	Anlam
	30 ve altı	66	29,06	4,68	0,100	0,920	-
	31 ve üstü	138	29,13	5,35			

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir

Tablo 3.16.2'nin incelenmesinden anlaşılacağı gibi, kaynaştırma eğitime karşı olma ve kaynaştırma sınıfının kontrolüne ilişkin tutumlarında, sınıfında 30 öğrenci ve altı mevcudu olan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=29,06$) ile sınıfında 31 öğrenci ve üstü mevcudu olan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=29,13$) arasında $\alpha= 0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır ($t=0,100$; $p>0.05$). Buna göre sınıf mevcudu değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma eğitime karşı olma ve kaynaştırma sınıfının kontrolüne ilişkin tutumlarında farklılık oluşturmadığı söylenebilir.

3.16.3. Sınıf Mevcuduna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Öğretmenin Yeterliği İle İlgili Tutumları

Araştırmanın on altıncı alt amacı içerisinde yer alan sınıf mevcuduna göre sınıf öğretmenlerinin, öğretmenin yeterliği ile ilgili tutumları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.16.3. Sınıf Mevcuduna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Öğretmenin Yeterliği İle İlgili Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

(Ixxvii) Öğretmenin yeterliği	Sınıf mevcudu	N	\bar{X}	ss	t	p	Anlam
	30 ve altı	66	10,43	2,68	0,224	0,823	-
	31 ve üstü	138	10,52	2,33			

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir.

Tablo 3.16.3'ün incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, öğretmenin yeterliği boyutuna ilişkin sınıfta 30 öğrenci ve altı mevcudu olan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=10,43$) ile sınıfta 31 öğrenci ve üstü mevcudu olan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=10,52$) arasında $\alpha= 0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır ($t=0,244$; $p>0.05$). Buna göre sınıf mevcudu değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin öğretmenin yeterliği boyutuna ilişkin tutumlarında farklılık oluşturmadığı söylenebilir.

3.16.4. Sınıf Mevcuduna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Yararları İle İlgili Tutumları

Araştırmanın on altıncı alt amacı içerisinde yer alan sınıf mevcuduna göre sınıf öğretmenlerinin, kaynaştırmanın yararları ile ilgili tutumları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.16.4. Sınıf Mevcuduna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Yararları İle İlgili Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T- Testi Sonuçları

Kaynaştırmanın yararları	Sınıf mevcudu	N	\bar{X}	ss	t	p	Anlam
	30 ve altı	66	13,98	2,50	1,373	0,171	-
	31 ve üstü	138	14,60	3,21			

$P>0.05$

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir

Tablo 3.16.4'ün incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, kaynaştırmanın yararları boyutuna ilişkin sınıfta 30 öğrenci ve altı mevcudu olan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=13,98$) ile sınıfta 31 öğrenci ve üstü mevcudu olan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=14,60$) arasında $\alpha= 0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır ($t=1,373$; $p>0.05$). Buna göre sınıf mevcudu değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmanın yararları boyutuna ilişkin tutumlarında farklılık oluşturmadığı söylenebilir.

3.16.5. Sınıf Mevcuduna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Engelli Öğrencinin Yeterliği ve Kaynaştırmanın Faydası İle İlgili Tutumları

Araştırmanın on altıncı alt amacı içerisinde yer alan sınıf mevcuduna göre sınıf öğretmenlerinin, engelli öğrencinin yeterliği ve kaynaştırmanın faydası ile ilgili tutumları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.16.5. Sınıf Mevcuduna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Engelli Öğrencinin Yeterliği ve Kaynaştırmanın Faydası İle İlgili Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T- Testi Sonuçları

(XXIX) Engelli öğrencinin yeterliği ve kaynaştırmanın faydası	Sınıf mevcudu	N	\bar{X}	ss	t	p	Anlam
	30 ve altı	66	6,09	1,54	1,397	0,164	-
	31 ve üstü	138	6,42	1,58			

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir.

Tablo 3.16.5'in incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, engelli öğrencinin yeterliği ve kaynaştırmanın faydası boyutuna ilişkin sınıfta 30 öğrenci ve altı mevcudu olan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=6,09$) ile sınıfta 31 öğrenci ve üstü mevcudu olan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=6,42$) arasında $\alpha=0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır ($t=1,397$; $p>0.05$). Buna göre sınıf mevcudu değişkeninin, engelli öğrencinin yeterliği ve kaynaştırmanın faydası boyutuna ilişkin tutumlarında farklılık oluşturmadığı söylenebilir.

3.16.6. Sınıf Mevcuduna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Olumsuz Etkileri İle İlgili Tutumları

Araştırmanın on altıncı alt amacı içerisinde yer alan sınıf mevcuduna göre sınıf öğretmenlerinin, kaynaştırmanın olumsuz etkileri ile ilgili tutumları arasında fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.16.6. Sınıf Mevcuduna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmanın Olumsuz Etkileri İle İlgili Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

Kaynaştırmanın olumsuz etkileri	Sınıf mevcudu	N	\bar{X}	ss	t	p	Anlam
	30 ve altı	66	6,54	1,06	1,186	0,237	-
	31 ve üstü	138	6,32	1,30			

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir

Tablo 3.16.6'nın incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, kaynaştırmanın olumsuz etkileri boyutuna ilişkin sınıfta 30 öğrenci ve altı mevcudu olan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=6,54$) ile sınıfta 31 öğrenci ve üstü mevcudu olan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=6,32$) arasında $\alpha=0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır ($t=1,186$; $p>0.05$). Buna göre sınıf mevcudu değişkeninin, sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmanın olumsuz etkileri boyutuna ilişkin tutumlarında farklılık oluşturmadığı söylenebilir. Diğer bir deyişle sınıfların mevcutlarının sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine yönelik tutumları üzerinde etkili olmadığı söylenebilir.

BÖLÜM 4

TARTIŞMA VE YORUM

Bu bölümde araştırma bulguları tartışılarak, literatür ışığında yorumlanmaktadır. Araştırmanın tartışma ve yorumları alt amaçlar doğrultusunda aşağıda verilmiştir.

4.1.Sınıf Öğretmenlerinin Öz-yeterlik İnançları

Araştırmanın ilk sonucu sınıf öğretmenlerinin *öz-yeterlik inançları* ile ilgilidir. Sonuçlara göre sınıf öğretmenlerinin genel öz-yeterlik inançları, sınıf yönetimi öz-yeterlik inançları, meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin öz-yeterlik inançları ve idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin öz-yeterlik inançlarının olumlu olduğu görülmektedir. Diğer bir deyişle sınıf öğretmenleri genel olarak kendilerini yeterli algılamaktadır.

Yapılan benzer çalışmalarda (Darling-Hammond, Chung ve Frelow, 2002; Tschannen-Moran ve Woolfolk-Hoy, 2002: Akt., Gençtürk, 2008), araştırmanın bu sonucu ile örtüşen sonuçlar elde edilmiştir. Bu araştırmacılara göre sınıf öğretmenlerinin öz-yeterlik inançları yüksek olmakla birlikte diğer öğretmenlerle kıyaslandıklarında onlara göre de öz-yeterlik inançları daha yüksektir. Özata (2007)'ya göre öğretmenlerin öz-yeterlik algıları meslek hayatları boyunca, velilerden, meslektaşlarından ve okul yönetiminden aldığı dönütlerle şekillenmektedir. Her öğretmenin mesleki performansı, içinde bulunduğu ortam ve meslek hayatı süresince aldığı dönütler farklı olduğundan, öğretmenlerin öz-yeterlik algıları da birbirinden farklılık gösterecektir. Araştırma sonucuna göre çalışma grubunda yer alan sınıf öğretmenlerin öz-yeterlik algılarını; okul yönetimi, meslektaşlar ve velilerin olumlu şekilde desteklediği söylenebilir. Bunun nedeni bu araştırma kapsamına alınan sınıf öğretmenlerinin il merkezlerinde yer alan okullarda çalışıyor olmaları gösterilebilir. Diğer bir deyişle il merkezilerinde yer alan okullarda yöneticilerin daha profesyonel, sınıf öğretmenlerinin sayısının daha fazla olması, velilerin daha fazla bilinçli olmaları öğretmenlerin daha olumlu dönüt almalarının nedeni olduğu ileri sürülebilir.

Öğretmenlerin *sınıf yönetimi* ile ilgili kendilerini öz-yeterli olarak algıladıkları elde edilen diğer sonuçlardandır. Özata (2007) yüksek yeterlilik duygusuna sahip bir öğretmenin öğretim sürecinde etkili olduğunu belirtmektedir. Yapılan araştırmalara bakıldığında, öz-yeterlilik algıları yüksek olan öğretmenlerin öğretim sürecinde yer alan temel konuları başarıyla yürüttükleri ve diğer öğretmenlere göre farklı olduklarını söylemek mümkündür. Algıları yüksek olan öğretmenler, öğrencilerini akademik ve sosyal yönden bir bütün olarak geliştirmeye ve öğrenciyi beklenen düzeye getirmeye daha inançlıdır. Bu inanç onların öğretimine ve haliyle kullandıkları yöntem ve metotlara da yansır. Öz-yeterlilik duygusu yüksek olan öğretmenler öğrencilerini güdülemede daha başarılı iken öz-yeterlilik duygusu zayıf olanlar öğrencilerini yeterince güdüleyememektedir. Okul ve sınıf çevresinden alınan olumlu ve olumsuz dönütler öğretimsel öz-yeterliliği, sınıf-içinde gösterilen performansı ve çabayı, mesleğe karşı geliştirilen düşünceleri etkilemektedir ve bu etki sonucu düşük veya yüksek bir öz-yeterlilik algısı oluşmaktadır.

Araştırmada ayrıca *idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin* öğretmenlerin kendilerini yeterli olarak algıladıkları görülmektedir. Bu sonuca göre okul yöneticilerinin öğretmene dönüt verme ile ilgili görevini başarıyla yerine getirdikleri bununda idarecilerin sınavla seçiminden kaynaklanabileceği söylenebilir. Nitekim MEB Eğitim Kurumları Yöneticilerinin Atama ve Yer Değiştirmelerine İlişkin Yönetmelikte yönetici olacak atanacaklarda aranacak şartlar incelendiğinde yönetici seçiminde titiz davranıldığı diğer bir deyişle daha donanımlı yöneticiler seçildiği bu yöneticilerinde öğretmenleri motive etmekte daha başarılı oldukları söylenebilir. Bu yönetmelikte yönetici olmak için, yükseköğrenim bitirmiş olmak, öğretmenlikte ve devlet memurluğunda adaylığı kaldırılmış olmak, öğretmenlikte en az üç yıl görev yapmış olmak, son üç yıllık sicil notu ortalaması olumlu olmak, son üç yıllık hizmet süresi içinde adli veya idari soruşturma alınmamış olmak ve atanacağı görev için öngörülen seçme sınavında başarılı olmak şartlarının yer aldığı görülmektedir (MEB Eğitim Kurumları Yöneticilerinin Atama ve Yer Değiştirmelerine İlişkin Yönetmelik, 2009).

Sınıf öğretmenleri bu araştırma sonucuna göre kendilerini *meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin* öz-yeterli olarak algılamaktadır. Öğretmenlerin öz-yeterlik algılarının meslektaşlarından aldığı dönütlerle şekillendiği bilgisi göz önüne alındığında bu araştırma sonucuna göre öğretmenlerin kendi meslektaşlarından dönüt aldığı görülmektedir (Özata, 2007). Bunun sebebi olarak ilköğretim okulunda hem sınıf hem de farklı branşlarda ve kıdem düzeylerinde pek çok öğretmenin görev yapıyor olması gösterilebilir. Diğer bir deyişle öğretmen okula gittiğinde hem branşından hem de branşının dışından birçok öğretmenle görevini yapmakta ve herhangi bir sorun yaşadığında kendisinden daha fazla deneyimli öğretmenlere danışma fırsatı bulabilmekte zümre kurulu toplantılarında birbirlerine yardımcı olabilmektedirler. Başta zümre kurulu toplantıları olmak üzere öğretmenlerin birlikte yaptıkları etkinlikler birbirlerine dönütler vermelerine neden olarak öğretmenin meslektaşlarla ilgili olarak kendilerini yeterli algılamasına neden olabilmektedir. Nitekim MEB ilköğretim kurumları yönetmeliğinde, zümre öğretmenler kurulunun aynı sınıfı okutan sınıf öğretmenlerinin bir araya gelip belli aralıklarla toplandığı belirtilmektedir. Bu toplantılarda, programların ve derslerin birbirine paralel olarak yürütülmesi, ders araçlarından, laboratuvar, spor salonu, kütüphane ve işliklerden plânlı bir şekilde yararlanılması, öğrenci ödevleri ve derslerin değerlendirilmesi, derslerde izlenecek yöntem ve teknikler ile benzeri konularda kararlar alınmaktadır (MEB İlköğretim Kurumları Yönetmeliği, 2003). Sonuç olarak, öğretmenlerin öz-yeterlik algıları meslek hayatları boyunca, aldığı dönütlerle şekillenmektedir (Özata, 2007). Bu açıklamalar doğrultusunda elde edilen araştırma sonucunun literatürdeki bilgilerle örtüştüğü söylenebilir.

Araştırmanın öz-yeterlikle ilgili diğer sonucuna göre *aylık gelirinden memnun olma durumuna göre* öğretmenlerin genel öz-yeterlik inançları, sınıf yönetimi öz-yeterlik inançları, meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin öz-yeterlik inançları farklılaşmazken idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin öz-yeterlik inançlarına ait puanlarının farklılaştığı görülmektedir. Diğer bir deyişle, aylık gelirinden memnun olan öğretmenlerin memnun olmayan öğretmenlere göre idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin öz-yeterlik inancına ait puanlarının daha yüksek olduğu söylenebilir. Araştırmacılara (Pennamon, 1993; Underhill, 1993) göre öğretmenin inanç ve

davranışlarını sosyo-ekonomik statüsü etkilemektedir. Bu nedenle öğretmenin statüsü eğitimin amaçlarının gerektirdiği düzeye çıkarılmalı, öğretmen de kendini yetiştirme çabalarıyla buna hizmet etmelidir (Akt., Başar, 1999:65).

Araştırmanın öz-yeterlikle ilgili bir diğer sonucu *cinsiyetle* ilgilidir. Araştırmadan cinsiyetlerine göre öğretmenlerin genel olarak öz-yeterlik inançları, sınıf yönetimi öz-yeterlik inançları, meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin öz-yeterlik inançları ve idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin öz-yeterlik algılarının farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Konu ile ilgili yapılan benzer çalışmalarda öğretmen ve öğretmen adaylarının (Çalışkan, Selçuk ve Özcan, 2010) cinsiyete göre öz-yeterlik algısında fark bulunurken bazılarında ise (Çoban ve Sanalan, 2002; Gerçek, Yılmaz, Köseoğlu ve Soran, 2006; Çimen, 2007; Özerkan, 2007; Yaman, Koray ve Altunçekiç, 2004; Çiftçi ve Taşkaya, 2010) anlamlı bir fark bulunmamıştır. Diğer bir deyişle araştırmaların çoğunluğunda cinsiyetlere göre öğretmenlerin yeterlik inançlarında farklılık olmadığı bulgusunun araştırmanın bu sonucu ile örtüştüğü söylenebilir.

Araştırmanın öz-yeterlikle ilgili başka bir sonucu *hizmet içi eğitim alma durumudur*. Araştırmaya göre hizmet içi eğitim alan öğretmenlerin almayan öğretmenlere göre genel öz-yeterlik inançları puan ortalamalarının daha yüksek olduğu görülürken, sınıf yönetimi öz-yeterlik inançları, meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algıladıkları öz-yeterlik inançları ve idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin öz-yeterlik inançlarının farklılaşmadığı görülmektedir. Konu ile ilgili yapılan benzer çalışmalarda farklı sonuçlara ulaşıldığı görülmektedir. Saracaloğlu ve Yenice (2009) yaptıkları benzer bir çalışmada öğretmenlerin hizmet içi eğitim alıp almama durumlarının öz-yeterlikleri üzerinde etkili olmadığı sonucu elde ederken Tekin (2007) ve Özçalı (2007) öğretmenlere verilen hizmet içi eğitim programının öz-yeterlik algılarını etkilediği sonucuna ulaşmıştır. Tekin (2007) ve Özçalı (2007)'in araştırma sonuçlarının araştırmanın hizmet içi eğitim alma durumuna göre sınıf öğretmenlerinin genel olarak yeterlik inançlarının farklılaştığı sonucu ile örtüştüğü görülmektedir. Diğer bir deyişle hizmet içi eğitimin sınıf öğretmenin öz-yeterlik inançlarını desteklediği söylenebilir.

Araştırmanın öz-yeterlikle ilgili diğer bir sonucu *mesleki kıdem* ile ilgilidir. Sonuçlara göre sınıf öğretmenlerinin genel olarak öz-yeterlik inançları, sınıf yönetimi öz-yeterlik inançları, meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algıladıkları öz-yeterlik inançları ve idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algıladıkları öz-yeterlik inançlarının mesleki kıdeme göre farklılaşmadığı görülmektedir. Konu ile ilgili yapılan çalışmalardan elde edilen sonuçlar incelendiğinde araştırmanın sonucuyla örtüştüğü görülmektedir. Bu çalışmalarda (Tschannen-Moran ve Woolfolk-Hoy 2002; Çimen, 2007; Köse, 2007; Özerkan, 2007; Yılmaz ve Bökeoğlu, 2008; Türk, 2008; Saracaloğlu ve Yenice, 2009; Kaner, 2010) öğretmenlerin öz-yeterliklerinin mesleki kıdemlerine göre farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmanın öz-yeterlikle ilgili diğer bir sonucu *okutmakta oldukları sınıf düzeyi* ile ilgilidir. Sonuçlara göre sınıf öğretmenlerinin genel olarak öz-yeterlik inançları, sınıf yönetimi öz-yeterlik inançları, meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algıladıkları öz-yeterlik inançları ve idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algıladıkları öz-yeterlik inançlarının okutmakta oldukları sınıf düzeyine göre farklılaşmadığı görülmektedir. Yapılan benzer bir araştırmada Türk (2008) okuttukları sınıfa göre öğretmenlerin öz-yeterlik algılarının farklılaşmadığı sonucuna ulaşmıştır. Araştırmaya göre sınıf öğretmenlerinin okuttukları sınıf düzeyine göre öz-yeterlik inançlarında fark çıkmamasının nedeni olarak bu araştırmaya sadece ilköğretim 1, 2, 3, 4 ve 5. sınıf öğretmenlerinin katılmasından kaynaklanabileceği oysaki eğitimin diğer kademelerinde çalışan öğretmenlerle yapılacak kıyaslamalarda farklılıklar çıkabileceği düşünülmektedir. Diğer bir deyişle bu dönemdeki çocukların gelişim özelliklerinin çok farklılık göstermemesi okutmakta oldukları sınıf düzeyi değişkeninin öğretmeni ister 1.sınıf okutsun ister 5. sınıf okutsun yeterlik algısı bakımından etkilemediği ileri sürülebilir.

Araştırmanın öz-yeterlikle ilgili başka bir sonucu öğretmenin çalışmakta oldukları okulda rehber öğretmen bulunma durumudur. Araştırmaya göre okulunda rehber öğretmen bulunan ve bulunmayan sınıf öğretmenlerinin genel olarak öz-yeterlik inançları, sınıf yönetimi öz-yeterlik inançları, meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin öz-yeterlik inançları ve idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin öz-

yeterlik inançlarının farklılaşmadığı görülmektedir. Pajares (1997)'e göre öz-yeterliğin yapısını anlamak için yeterliği oluşturan dört ana kaynağı bilmek gerekmektedir. Bunlar; performans deneyimleri, gözlemsel deneyimler, sözel ikna ve fizyolojik uyarımlardır. Araştırma sonucuna ve öz-yeterlik kaynakları göz önüne alındığında okulda rehber olma durumunun öz-yeterlik inancı üzerinde etkiye sahip olmaması beklenen bir durum olarak görülebilir (Akt., Gençtürk, 2008).

Araştırmanın öz-yeterlikle ilgili başka bir sonucu *öğretmenin çalışmakta oldukları sınıftaki öğrenci sayısıdır*. Araştırmaya göre sınıfta 30 ve altı öğrenci sayısına sahip olan öğretmenlerle 31 ve üzeri çocuk sayısına sahip öğretmenlerin genel olarak öz-yeterlik inançları, sınıf yönetimi öz-yeterlik inançları, meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algıladıkları öz-yeterlik inançları ve idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin öz-yeterlik inançlarının farklılaşmadığı görülmektedir. Çimen (2007) yaptığı araştırmada sınıf öğretmenlerinin yeterlik inançları üzerinde sınıfta bulunan öğrenci sayısı değişkeninin etkili olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuç araştırmanın sonucuyla örtüşmektedir. Aynı zamanda sınıftaki öğrenci sayısının birbirine çok yakın olması da farklılık çıkmamasında etkili olabileceği beklenebilir. Diğer bir deyişle sınıflarda yaklaşık 30 öğrenci olduğu 30'un çok altında ve 30'un çok üzerinde öğrenci sayılarına rastlanmamaktadır.

4.2. Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimine Yönelik Tutumları

Araştırmadan elde edilen sonuçlardan biri de öğretmenlerin *kaynaştırmaya yönelik tutumlarıdır*. Araştırma sonuçlarına göre sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimi ile ilgili yaklaşık üçte birinin olumsuz tutuma sahip olduğu, büyük bir kısmının kaynaştırma sınıf kontrolü ve kaynaştırmaya karşı tutumları açısından tutumlarının olumsuz olduğu, yarısının kaynaştırmaya ilişkin kendi yeterliliğine yönelik tutumlarının olumsuz olduğu, çok azının kaynaştırmanın yararları ile ilgili tutumlarının olumsuz olduğu, yarıya yakınının engelli öğrencinin yeterliği ve kaynaştırmanın faydası ile ilgili tutumlarının olumsuz olduğunu ve yarıya yakınının ise kaynaştırmanın olumsuz etkileri ile ilgili tutumlarının olumsuz olduğu görülmektedir. Konu ile ilgili benzer araştırma sonuçları incelendiğinde sonuçların örtüştüğü görülmektedir. Araştırmacılara göre (Anderson ve Antonak, 1992: 240)

öğretmenlerin özel gereksinimli öğrencilere karşı tutumları çok boyutlu ve karmaşıktır. Bu çalışmaların bazılarında, öğretmenlerin özel gereksinimli çocukların ayrı ortamlarda eğitilebileceğine inandıkları, sınıflarında özel gereksinimli öğrenciyi görmek istemedikleri (Bacon ve Schultz, 1991: 144; Larrivee ve Cook, 1979: 315; D'Alonzo ve Ledon, 1992: 277) kaynaştırma eğitime yönelik olumsuz tutuma sahip oldukları (Alghazo ve Gaad, 2004: 94) bazılarında ise öğretmenlerin fiziksel engelli öğrenciyi, bilişsel, duygusal ve davranış problemlili öğrencilere göre daha fazla kabul ettiği belirtilmektedir (Jobe, Rust ve Brissie, 1996: 148). Diğer yandan öğretmenlerin kaynaştırma eğitime karşı olumlu tutumlara sahip olduğunu belirten araştırmalarda da yine de öğretmenlerin bu konu ile ilgili kaygıları olduğu (Odom, 2000: 20) belirtilmektedir. Bunun yanında normal sınıflarda özel gereksinimli öğrencilerin kaynaştırılması için kaynak ayrılması, konu ile ilgili politikaların oluşturulması gibi durumların öğretmenlerin olumlu tutumlarını, özel gereksinimli öğrenciden uygun olmayan davranış ve düşük başarı beklentisinin ise olumsuz tutumları desteklediği öne sürülmektedir (Altman, 1981: 325).

Araştırmanın kaynaştırmaya yönelik tutumlarla ilgili ilk sonucu *aylık gelirinden memnun olma durumudur*. Araştırma sonucuna göre aylık gelirinden memnun olan sınıf öğretmenlerinin memnun olmayan sınıf öğretmenlerine göre öğretmenin yeterliği alt boyutundan daha düşük puanlar aldıkları görülmektedir. Diğer bir anlatımla aylık gelirinden memnun olan sınıf öğretmenlerinin memnun olmayan sınıf öğretmenlerine göre kendilerinin kaynaştırmaya ilişkin daha yeterli gördükleri söylenebilir. Sınıf öğretmenlerinin aylık gelirinden memnun olma durumuna göre kaynaştırma sınıf kontrolü ve kaynaştırmaya karşı tutumlar, kaynaştırmanın yararları, engelli öğrencinin yeterliği ve kaynaştırmanın faydası, kaynaştırmanın olumsuz etkileri ve toplam puanlarının farklılaşmadığı, öğretmenin yeterliği boyutunda ise anlamlı fark olduğu gözlenmektedir. Seçer ve diğerleri de (2010) yaptıkları benzer bir çalışmada bu sonuca ulaşmışlardır. Diğer bir deyişle aylık gelirinden memnun olan öğretmenlerin kaynaştırma eğitime yönelik tutumlarının daha olumlu olduğu görülmektedir. Odom ve diğerlerine (1996) göre kaynaştırma eğitimi veren okullarda öğretmenler arasındaki maaş farkları öğretmenler arasındaki kaynaştırma eğitimi ile ilgili işbirliğini engellemektedir. Diğer yandan Sönmez (1989) Türkiye'deki

öğretmenlerin az maaş aldıklarını belirtmektedir. Özellikle kaynaştırma eğitimi veren öğretmenlerin sorumluluğunun arttığını daha yüksek ücretlerle bu öğretmenlerin desteklenmesi gerektiğini fakat bunun tersinin yaşandığını belirtmektedir.

Araştırmanın kaynaştırmaya ilişkin tutumlarla ilgili ikinci sonucu ise *cinsiyetle* ilgilidir. Araştırmadan cinsiyete göre sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmaya ilişkin tutumlarından elde ettikleri puanlarının farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Diğer bir deyişle sınıf öğretmenlerinin cinsiyetlerinin kaynaştırma eğitime yönelik tutumları üzerinde etkili olmadığı söylenebilir. Konu ile ilgili yapılan araştırmalarda da (Bilen, 2007; Şahbaz ve Kalay, 2010) elde edilen sonuca benzer sonuçlar elde edildiği görülmektedir.

Araştırmanın kaynaştırmaya ilişkin tutumlarla ilgili üçüncü sonucu da *hizmet içi eğitim alma durumudur*. Araştırmanın bu sonucuna göre hizmet içi eğitim alıp almama durumunun sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmaya yönelik tutumlarını etkilemediği görülmektedir. Diğer bir deyişle sınıf öğretmenlerinin hizmet içi eğitim alma durumlarının kaynaştırma eğitime yönelik tutumları üzerinde etkili olmadığı söylenebilir. Diğer yandan Gözün ve Yıkılmış (2004) öğretmen adaylarına, Türkoğlu (2007)'nin öğretmenlere yönelik yaptıkları bilgilendirme çalışmalarının kaynaştırma eğitime yönelik tutumlarını etkilediğini ortaya koymuştur. Bu araştırmada böyle bir sonucun çıkma nedeni olarak öğretmenlere sorulan hizmet içi eğitim sorusunun özelleştirilmemesi olabileceği gibi hizmet içi eğitimlerin teorik olarak sunulmasından, özellikle de kaynaştırma eğitimi ile ilgili uygulamalı eğitimlerin gerçekleştirilmemesinden kaynaklanabileceği ileri sürülebilir.

Araştırmanın kaynaştırmaya ilişkin tutumlarla ilgili dördüncü sonucuna göre *mesleki kıdeme göre* sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmaya ilişkin tutumlarının farklılaştığı görülmektedir. Diğer bir deyişle mesleki kıdemi fazla olan sınıf öğretmenleri mesleki kıdemi daha az olan öğretmenlere göre kaynaştırmaya ilişkin tutumları, engelli öğrencinin yeterliği ve kaynaştırmanın faydası alt boyutundan daha düşük puanlar almışlardır. Yani mesleki kıdem arttıkça öğretmenlerin kaynaştırma sınıflarındaki engelli öğrenciyi yeterli görme ve kaynaştırmanın faydalı olacağına dair olumlu tutumlara sahip oldukları ileri sürülebilir. İmrak (2009)'ın yaptığı araştırma

sonuçlarının araştırmanın bu sonucuyla örtüştüğü görülmektedir. İmrak'a göre öğretmenler mesleki kıdemleri arttıkça kaynaştırma eğitime yönelik daha fazla olumlu tutum göstermektedir. Buna göre sınıf öğretmenlerinin öğretmenlik deneyimlerinin artmasının kaynaştırma eğitimi ile ilgili tutumlarını da olumlulaştırabileceği söylenebilir.

Araştırmanın kaynaştırmaya ilişkin tutumlarla ilgili beşinci sonucu incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin *okutmakta oldukları sınıf düzeyine göre* kaynaştırmaya ilişkin tutumlar alt ölçek ve ölçek toplam puanlarının farklılaşmadığı görülmektedir. Diğer bir deyişle sınıf öğretmenlerinin okuttukları sınıfa göre kaynaştırma eğitime yönelik tutumları üzerinde etkili olmadığı söylenebilir. Araştırmanın bu sonucu Durgun (2010)'un araştırmasından elde ettiği sonuçla örtüştüğü görülmektedir. Durgun yaptığı çalışmada sınıfında kaynaştırma öğrencisi bulunan sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmaya yönelik tutumlarının okuttukları sınıfa göre farklılaşmadığı sonucuna ulaştığı görülmektedir. Buna göre kaynaştırma eğitiminin tüm sınıflarda benzer koşullar altında uygulanmasından kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Araştırmanın kaynaştırmaya yönelik tutumlarla ilgili altıncı sonucu öğretmenlerin okullarında *rehber öğretmen bulunma durumuyla* ilgilidir. Okulunda rehber öğretmen bulunan sınıf öğretmenlerinin bulunmayan sınıf öğretmenlerine göre; kaynaştırmaya yönelik tutumlar, kaynaştırmanın yararları ve engelli öğrencinin yeterliği ile kaynaştırmanın faydası alt boyutlarına ilişkin puan ortalamaları daha düşüktür. Diğer bir anlatımla okulunda rehber öğretmen bulunan sınıf öğretmenlerinin bulunmayan sınıf öğretmenlerine göre kaynaştırmanın yararlarına ve engelli öğrencinin yeterliğine ilişkin daha olumlu tutumlara sahip oldukları söylenebilir. Araştırmacılara (Sucuoğlu, Ünsal ve Özokçu, 2004; Bilen, 2007) göre rehber öğretmen bulunan okullardaki öğretmenler kaynaştırma eğitimi konusunda kendilerini daha güvende hissetmektedirler.

Araştırmanın kaynaştırmaya yönelik tutumlarla ilgili yedinci ve en son sonucu da sınıf öğretmenlerinin *okutmakta oldukları sınıftaki öğrenci sayıları* ile ilgilidir. Araştırmanın bu sonucuna göre sınıftaki öğrenci sayılarının sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmaya yönelik tutumlarını etkilemediği yani öğrenci sayısına göre sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmaya yönelik tutum puanlarının farklılaşmadığı görülmektedir. Diğer bir deyişle sınıf mevcutlarının, öğretmenlerin kaynaştırma eğitimine yönelik tutumları üzerinde etkili olmadığı söylenebilir. Araştırmanın bu sonucu Bilen (2007)'in araştırma sonucu ile örtüşmektedir. Bunun nedeni, resmi ilköğretim okullarındaki sınıflarda yer alan öğrenci sayılarının birbirine yakın olması olabilir. Yapılacak diğer çalışmalarda sınıf mevcudu değişkeni; resmi ve özel okullar şeklinde karşılaştırılarak etkisinin yeniden sınanması gerektiği düşünülmektedir. Çünkü kalabalık sınıfların kaynaştırma eğitimini güçleştirebileceği beklenmektedir.

BÖLÜM 5

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmadan elde edilen sonuçlar ve bu sonuçlar doğrultusunda geliştirilen önerilere yer verilmiştir.

SONUÇLAR

Araştırmanın ilk sonucu sınıf öğretmenlerinin *öz-yeterlik inançları* ile ilgilidir. Sonuçlara göre öğretmenlerin genel öz-yeterlik inançları, sınıf yönetimi öz-yeterlik inançları, meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algıladıkları öz-yeterlik inançları ve idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algıladıkları öz-yeterlik inançlarının olumlu olduğu görülmektedir.

Aylık gelirinden memnun olma durumuna göre sınıf öğretmenlerinin genel öz-yeterlik inançları, sınıf yönetimi öz-yeterlik inançları, meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algıladıkları öz-yeterlik inançları farklılaşmazken idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin öz-yeterlik inançlarına ait puanları farklılaşmaktadır. Diğer bir deyişle, aylık gelirinden memnun olan öğretmenlerin memnun olmayan öğretmenlere göre, idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin öz-yeterlik inancının daha yüksek olduğu söylenebilir.

Cinsiyete göre sınıf öğretmenlerinin genel öz-yeterlik inançları, sınıf yönetimi öz-yeterlik inançları, meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algıladıkları öz-yeterlik inançları ve idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin öz-yeterlik inançlarına ait puanları farklılaşmamaktadır.

Hizmet içi eğitim alma durumuna göre sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi öz-yeterlik inançları; meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algıladıkları öz-yeterlik inançları ve idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin öz-yeterlik inançları açısından farklılık göstermezken, hizmet içi eğitim alan sınıf öğretmenlerinin genel öz-yeterlik inançları almayanlardan daha yüksek bulunmuştur.

Araştırmanın öz-yeterlik ile ilgili en son sonucu da sınıf öğretmenlerinin *mesleki kıdemi, okutmakta oldukları sınıf düzeyi, çalıştıkları okulda rehber öğretmen bulunma durumları, sınıflarındaki öğrenci sayılarına göre öz-yeterlik inancı* puanlarının farklılaşmamasıdır. Diğer bir deyişle sınıf öğretmenlerinin mesleki kıdemleri, okutmakta oldukları sınıf düzeyi, çalıştıkları okulda rehber öğretmen bulunma durumları ve sınıflarındaki öğrenci sayılarına göre; genel öz-yeterlik, sınıf yönetiminde algılanan öz-yeterlik, idarecilerden elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik ve meslektaşlardan elde edilen desteğe ilişkin algılanan öz-yeterlik inançları açısından benzerlik göstermektedir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlardan bir diğeri de sınıf öğretmenlerinin *kaynaştırmaya yönelik tutumlarıdır*. Araştırma sonuçlarına göre sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimi ile ilgili yaklaşık üçte birinin olumsuz tutuma sahip olduğu, büyük bir kısmının sınıf kontrolü ve kaynaştırmaya karşı tutumlarının olumsuz olduğu, yarısının kaynaştırmada kendi yeterliliğine yönelik tutumlarının olumsuz olduğu, çok azının kaynaştırmanın yararları ile ilgili tutumlarının olumsuz olduğu, yarıya yakınının engelli öğrencinin yeterliği ve kaynaştırmanın faydası ile ilgili tutumlarının olumsuz olduğu ve yarıya yakınının da kaynaştırmanın etkileriyle ilgili tutumlarının olumsuz olduğu görülmektedir.

Aylık gelirinden memnun olan sınıf öğretmenlerinin memnun olmayan sınıf öğretmenlerine göre öğretmen yeterliği alt boyutunda daha düşük puanlar aldıkları, diğer bir anlatımla aylık gelirinden memnun olan sınıf öğretmenlerinin memnun olmayan sınıf öğretmenlerine göre kendilerini kaynaştırmaya ilişkin daha yeterli gördükleri söylenebilir.

Cinsiyete göre sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmaya yönelik tutumları benzerlik göstermektedir.

Hizmet içi eğitim alıp almama durumu öğretmenlerin kaynaştırmaya yönelik tutumlarını etkilememektedir.

Mesleki kıdeme göre sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmaya ilişkin tutumları farklılaşmaktadır. Diğer bir deyişle mesleki kıdemi fazla olan sınıf öğretmenlerinin

mesleki kıdemi daha az olan sınıf öğretmenlerine göre engelli öğrencinin yeterliği ve kaynaştırmanın faydası alt boyutunda puanları daha düşüktür. Yani mesleki kıdem arttıkça sınıf öğretmenlerinin, kaynaştırma sınıflarındaki engelli öğrencileri yeterli görme düzeyleri ve kaynaştırmanın faydasına dair inançları daha olumlu hale gelmektedir.

Sınıf öğretmenlerinin *okutmakta oldukları sınıf düzeyine göre* kaynaştırmaya ilişkin tutumları hem toplam hem de alt boyutlar açısından farklılaşmamaktadır. Yani okutulan sınıf düzeyi, öğretmenlerin kaynaştırmaya yönelik tutumlarını etkilememektedir.

Okulunda rehber öğretmen bulunan sınıf öğretmenlerinin bulunmayan sınıf öğretmenlerine göre, kaynaştırmanın yararları ve engelli öğrencinin yeterliği ve kaynaştırmanın faydası puan ortalamalarının daha düşük olduğu görülmektedir. Diğer bir anlatımla okulunda rehber öğretmen bulunan sınıf öğretmenleri bulunmayan sınıf öğretmenlerine göre kaynaştırmanın yararlarına ve engelli öğrencinin yeterliğine yönelik daha olumlu tutumlara sahiptir.

Araştırmanın kaynaştırmaya yönelik tutumlarla ilgili yedinci ve en son sonucu ise sınıf öğretmenlerinin okutmakta oldukları *sınıftaki öğrenci sayıları* ile ilgilidir. Araştırmanın bu sonucuna göre sınıftaki öğrenci sayılarının sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmaya yönelik tutumlarını etkilemediği yani öğrenci sayısına göre öğretmenlerin kaynaştırmaya yönelik tutum puanlarının farklılaşmadığı görülmektedir.

ÖNERİLER

Araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir.

1-Öğretmenlerin ekonomik koşulları iyileştirilmelidir.

2- Tüm okullarda rehber öğretmen bulunmalı ve rehber öğretmenle sınıf öğretmenleri işbirliği yapmalıdır.

3- Belli aralıklarla tüm sınıf öğretmenlerinin hizmet içi eğitim alması sağlanmalıdır.

4- Daha geniş örneklem grupları alınarak benzer araştırmalar yapılmalı ve sonuçlar sınanmalıdır.

5- Öğretmen öz-yeterliği farklı gruplar tarafından değerlendirilebilir. Örneğin, öğrenci, idareci, veli.

6- Sınıf öğretmeni yetiştiren lisans programlarının içeriği yeniden gözden geçirilerek kaynaştırma eğitimi başta olmak üzere özel gereksinimli öğrenciler ve eğitimleri hususunda düzenlemeler yapılmalıdır.

7- Bu araştırma Konya il Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı merkez ilçelerdeki resmi ilköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenleri üzerinde yapılmıştır. Sonraki çalışmalarda farklı kademelerde, kırsalda, özel okullarda görev yapan öğretmenler üzerinde çalışmalar yapılabilir.

8- Bu araştırmada veriler, nicel araştırma teknikleri kullanılarak toplanmıştır. Sonraki çalışmalarda, nitel araştırma teknikleri kullanılarak daha zengin veri kaynakları elde edilebilir.

KAYNAKÇA

Akengin, H., Şahin, C., Kaya, B., Bengiç, G. & Sargın, S. (2010). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Bazı Genel Coğrafya Konuları ve Bunların Öğretimi İle İlgili Öz-yeterlik Algıları. *Marmara Coğrafya Dergisi*, 21, 78–97.

Akçamete, G. & Kargın, T. (1994). Hizmet içi Programının Öğretmenlerin İşitme Özel Gereksinimlere Yönelik Tutumlarına Etkisi. *Özel Eğitim Dergisi*, 1(4),13–19.

Akalın, S.H. (2005). *Türkçe Sözlük* (4. baskı). Ankara: Türk Dil Kurumu.

Alghazo, E. M. & Gaad, E. E. N. (2004). General Education Teachers in the United Arab Emirates and their Acceptance of the Inclusion of Students with Disabilities. *British Journal of Special Education*, 31(2), 94-99.

Altman, B. M. (1981). Studies of Attitudes toward the Handicapped: The Need for a New Direction. *Social Problems*, 28, 321-337.

Anderson, R. J. & Antonak, R. F. (1992). The Influence of Attitudes and Contact on Reactions to Persons with Physical and Speech Disabilities. *Rehabilitation Counseling Bulletin*, 34, 240-47.

Babaoğlan, E. & Yılmaz, Ş. (2010). Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimindeki Yeterlikleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 18, 345–354.

Bacon, E. H. & Schultz, J.B. (1991). A survey of mainstreaming practices. *Teacher Education and Special Education*, 14(2), 144-149.

Balat, G. U. & Artan, İ. (2003). Okul Öncesi Eğitimcilerinin Entegrasyona İlişkin Bilgi Ve Düşüncelerinin İncelenmesi. *Gazi Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi*, 1 (11), 65–80.

Başar, H. (1999). *Sınıf Yönetimi* (3. Baskı). Ankara: MEB Basımevi.

Battal, İ. (2007). *Sınıf Öğretmenlerinin ve Branş Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Yeterliliklerinin Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.

Batu, S. (2000). Kaynaştırma, Destek Hizmetler ve Kaynaştırmaya Hazırlık Etkinlikleri. *Anadolu Üniversitesi Özel Eğitim Dergisi*, 2 (4), 35–45.

Batu, S. & Kırcaali-İftar, G. (2007). *Kaynaştırma (3. Baskı)*. Ankara: Kök Yayıncılık.

Batu, S. & Uysal, A. (2009). Günümüz Sınıflarına Engelli Çocukların Katılımını Destekleme. (Editör: Gönül Akçamete). *Genel Eğitim Okullarında Özel Gereksinimi Olan Öğrenciler ve Özel Eğitim*. Ankara: Kök Yayıncılık, 113–140.

Beattie, J. R., Anderson, R. J., & Antonak, R. R. (1997). Modifying Attitudes of Prospective Educators toward Students with Disabilities and their Integration in to Regular Classrooms. *Journal of Psychology*, 131, 245-260.

Bıkmaz, F. H. (2004). Sınıf Öğretmenlerinin Fen Öğretiminde Öz Yeterlilik İnancı Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *MEB Dergisi*, 161,2. <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/161/bikmaz.htm> Erişim Tarihi:10.11.2010.

Bilen, E. (2007). *Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırma Uygulamalarında Karşılaştıkları Sorunlarla İlişkili Görüşleri ve Çözüm Önerileri*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Chandler, P.(1994). *A Place for Me. Including Children with Special Needs in Early Care and Education Settings*. NAEYC, Washington. 21–24.

Çalışkan, S., Selçuk, G. S., Özcan, Ö. (2010) Fizik Öğretmen Adaylarının Öz yeterlik İnançları: Cinsiyet, Sınıf Düzeyi Ve Akademik Başarının Etkileri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*,18(2), 449-466.

Çankaya, Ö. (2010). *İlköğretim 1. Kademedeki Kaynaştırma Eğitimi Uygulamalarının Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

Çapri, B. & Kan, A. (2006). Öğretmen Kişilerarası Öz-yeterlik Ölçeğinin Türkçe Formunun Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1), 48–61.

Çapri, B. & Çelikkaleli, Ö. (2008). Öğretmen Adaylarının Öğretmenliğe İlişkin Tutum ve Mesleki Yeterlik İnançlarının Cinsiyet, Program ve Fakültelerine Göre İncelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(15), 33–53.

Çiftçi, S. & Taşkaya, S. (2010). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öz-yeterlik ve İletişim Becerileri Arasındaki İlişki. *9. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu*, 20 -22 Mayıs, Elazığ.

Çimen, S. (2007). *İlköğretim Öğretmenlerinin Tükenmişlik Yaşantıları Ve Yeterlik Alguları*. Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.

Çoban, T. A. ve Sanalan, V. A. (2002). Fen bilgisi öğretimi dersinde özgün deney tasarımı sürecinin öğretmen adayının öz-yeterlilik algısına etkisi. *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(2), 1–10.

Çolak, A. (2007). *Kaynaştırma Uygulanan Bir İlköğretim Sınıfındaki Sosyal Yeterlik Özelliklerinin Betimlenmesi ve İyileştirilmesi Çalışması*. Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

Çuhadar, Y. (2006). *İlköğretim Okulu 1–5.Sınıflarda Kaynaştırma Eğitimine Tabi Olan Öğrenciler İçin Bireyselleştirilmiş Eğitim Programlarının Hazırlanması, Uygulanması, İzlenmesi ve Değerlendirilmesi İle İlgili Olarak Sınıf Öğretmenleri ve Yöneticilerin Görüşlerinin Belirlenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Zonguldak Kara Elmas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak.

D'Alonzo, B. J., & Ledon, C. (1992). Successful inclusion of children with disabilities with nondisabled peers in early intervention and preschool settings. *The Transdisciplinary Journal*, 2, 277-283.

Damarcan, E., Uysal, S. & Gencer, C. (2010). Kaynaştırma Eğitimine Yönelik Okulöncesi Öğretmenlerinin Bilgi Düzeylerinin Belirlenmesi. Okul Öncesi Eğitim Kongresi. <http://egitim.cu.edu.tr/okuloncesikongresi2010/openconf/data/papers/52.doc> Erişim Tarihi: 05.01.2011.

Diken, İ. H. (1998). *Sınıfında Zihin Engelli Çocuk Bulunan ve Bulunmayan Sınıf Öğretmenlerinin Zihin Engelli Çocukların Kaynaştırılmasına Yönelik Tutumlarının Karşılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.

Diken, İ. H. & Sucuoğlu, B. (1999). Sınıfında Zihin Engelli Çocuk Bulunan ve Bulunmayan Sınıf Öğretmenlerinin Zihin Engelli Çocukların Kaynaştırılmasına Yönelik Tutumlarının Karşılaştırılması. *Özel Eğitim Dergisi*, 2 (3), 25–39.

Dönmez, N. B., Avcı, N., ve Aslan, N. (1999). *İlk Ve Orta Öğretim Kurumu Öğretmenlerinin Engellilere Ve Kaynaştırmaya İlişkin Bilgi Ve Görüşleri*. IV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Bildirileri. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.

Durgun, B. (2010). *Sınıfında Kaynaştırma Öğrencisi Bulunan Sınıf Öğretmenlerinin, Sınıf Yönetimi Becerilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Enç, M. Çağlar, D. & Özsoy, Y. (1987). *Özel Eğitime Giriş*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları.

Eripek, S. (1986). Özel Gereksinimli Çocukların Normal Sınıflara Yerleştirilmesi Kaynaştırma. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(2), 34.

Eripek, S. (2004). Türkiye’de Zihin Engelli Çocukların Kaynaştırılmasına İlişkin Olarak Yapılan Araştırmaların Gözden Geçirilmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 5 (2), 25–32.

Erişen, Y. & Çeliköz, N. (2003). Öğretmen Adaylarının Genel Öğretmenlik Davranışları Açısından Kendilerine Yönelik Yeterlilik Algıları. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1, 427–439.

Gençtürk, A. (2008). *İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Öz yeterlik Algıları Ve İş Doyumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak.

Gerçek, C., Köseoğlu, P., Yılmaz, M., Soran, H., (2006). Öğretmen Adaylarının Bilgisayar Kullanımına Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30, 130–139.

Gözün, Ö. & Yıkılmış, A.(2004). Öğretmen Adaylarının Kaynaştırma Konusunda Bilgilendirilmelerinin Kaynaştırmaya Yönelik Tutumlarının Değişimindeki Etkililiği. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 5 (2), 65–77

Gürsoy, M. & Ersoy, E. (2007). Sınıf Öğretmenliği Son Sınıf Öğrencilerinin Fen Öğretiminde Yeterlilik Düzeyi Algıları. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(1),51–62.

İmrak, H.(2009). *Okulöncesi Dönemde Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Öğretmen Ve Ebeveyn Tutumları İle Kaynaştırma Eğitimi Uygulanan Sınıflarda Akran İlişkilerinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

İpek, C. & Bayraktar, C. (2009).Sınıf Öğretmeni Adaylarının Beden Eğitimi Dersine İlişkin Öz-yeterlilik Algıları. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10 (2), 67–84.

Jobe, D., Rust, J. O., & Brissie, J. (1996). Teachers' attitudes toward inclusion of students with disabilities into regular classrooms. *Education*, 117 (1), 148-154.

Kahyaoğlu, M. & Yangın S. (2007). İlköğretim Öğretmen Adaylarının Mesleki Öz-yeterliliklerine İlişkin Görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 15 (1), 73–84.

Kaner, S. (2010). Özel Gereksinimli Olan ve Olmayan Öğrencilerin Öğretmenlerinin Öz-Yetkinlik İnançları. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 43(1), 193–217.

Karacaoğlu, İ. (2008). *İlköğretim Okullarında Görev Yapmakta Olan Öğretmenlerin Okul İklimi Algıları İle Kaynaştırmaya İlişkin Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Karasar, N. (1994). *Bilimsel Araştırma Yöntemi* (5. Baskı). Ankara: 3A Araştırma Eğitim Danışmanlık Ltd.

Kargın, T. (2004). Kaynaştırma: Tanımı, Gelişimi ve İlkeleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 5 (2), 1–13.

Küçükıılmaz, A. & Duban, N. (2006). Sınıf öğretmeni adaylarının fen öğretimi Öz-yeterlik inançlarının artırılabilmesi için alınacak önlemlere ilişkin görüşleri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(2),1–23.

Kırcaali-İftar, G. (1992). Özel Eğitimde Kaynaştırma. *Eğitim ve Bilim*, 16, 45–50.

Kırcaali İftar, G. (1997). *Kaynaştırmaya ilişkin görüşler ölçeği'nin geçerlik ve güvenirlik çalışması*. Yayımlanmamış Araştırma Raporu, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.

Kırcaali-İftar, G.(1998). *Kaynaştırma ve Destek Özel Eğitim Hizmetleri*. Eskişehir: Açık öğretim Fakültesi Yayınları.

Köse, İ. A. (2007). *Öğretmen Öz-Yeterlik Algısı Ölçeğinin Farklı Gruplarda Yapı Geçerliğinin Sınanması*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Larrivee, B. & Cook, L. (1979). Mainstreaming: A Study of the Variables Effecting Teachers' attitude. *Journal of Special Education*, 13(3), 315-324.

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) (1973). 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu Madde 43. <http://mevzuat.meb.gov.tr/html/88.html> Erişim Tarihi: 05.11.2010.

MEB Özel Eğitim Hakkında 573 Sayılı K.H.K. (1997). Özel Eğitim ve Rehberlik Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü, madde: 3, 12, 14.

MEB Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği (2000). Özel Eğitim ve Rehberlik Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü, madde: 62, 63, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73.

MEB İlköğretim Okulları Yönetmeliği (2003). Resmi Gazete, 27.08.2003 / 25212.

MEB Öğretmen Yetiştirme Genel Müdürlüğü (2009). *Öğretmen Yeterlilikleri*. Ankara: MEB Yayınları.

MEB Eğitim Kurumları Yöneticilerinin Atama Ve Yer Değiştirmelerine İlişkin Yönetmelik (2009). Resmi Gazete, 13.08.2009 / 27318.

MEB Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği. (2006). Resmi Gazete, 26184 (mevzuat.meb.gov.tr/html/26184_0.html) Erişim Tarihi: 05.11.2010.

Metin, N. (1999). Engelli Çocuğa Sahip Ailelerin Kaynaştırma Programlarına Yaklaşımı ve Katılımı. *Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Dergisi* 1, 28–33.

Metin, N. & Çakmak, H. (1998). İlköğretim Okullarındaki Eğitimcilerin Özürlü Çocuklarla Normal Çocukların Kaynaştırıldığı Programlar Hakkındaki Düşüncelerinin İncelenmesi. *8.Ulusal Özel Eğitim Kongresi Bildirileri*, Edirne.

Metin, N. & Güleç, H. (1999). Eğitimcilerin Özürlü Çocuklarla Normal Çocukların Kaynaştırıldığı Programlar Hakkındaki Düşüncelerinin İncelenmesi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3 (1), 59–73.

Nizamoğlu, N. (2006). *Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırma Uygulamalarındaki Yeterlilikleri*. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.

Odom, S. L., Peck, C. A., Hanson, M., Beckman, P., Kaiser, A., Lieber, J., Brown, W. H., Horn, E. M., & Schwartz, I. S. (1996). Inclusion at the preschool level: An ecological systems analysis. *SRCD Social Policy Report*, 10, 18–30.

Odom, S. L. (2000). Preschool inclusion: What we know and where we go from here. *Topics in Early Childhood Special Education*, 20(1), 20-27.

Öncül, N. (2003). *Kaynaştırma Uygulaması Yapılan İlköğretim Okuluna Devam Eden Zihin Özürlü Öğrencinin Bulunduğu Sınıfta Normal Çocuk Annelerinin Kaynaştırma Uygulamasına İlişkin Görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

Önder, M. (2007). *Sınıf Öğretmenlerinin Zihin Engelli Kaynaştırma Öğrencileri İçin Sınıf İçinde Yaptıkları Öğretimsel Uygulamaların Belirlenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.

Özata, H. (2007). *Öğretmenlerin Öz-yeterlik Algılarının Ve Örgütsel Yenileşmeye İlişkin Görüşlerinin Araştırılması*. Yüksek Lisans Tezi. Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.

Özçalı, S. (2007). *Possible Effects of In-service Education on EFL Teachers' Professional Development in Terms of Teacher Efficacy and Reflective Thinking*. Yüksek Lisans Tezi, Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul.

Özerkan, E. (2007). *Öğretmenlerin Öz yeterlilik Algıları İle Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Benlik Kavramı Arasındaki İlişki*. Yüksek Lisans Tezi. Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.

Özdemir, N. (2008). *Sınıfında Kaynaştırma Öğrencisi Olan ve Olmayan İlköğretim Öğretmenlerinin Tükenmişlik Düzeylerinin Karşılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.

Saracaloğlu, A. & Yenice, N. (2009). Fen Bilgisi ve Sınıf Öğretmenlerinin Öz-yeterlik İnançlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. Çanakkale Eğitim Fakültesi Eğitimde Kuram ve Uygulama, 5 (2), 244–260 http://eku.comu.edu.tr/index/5/2/assaracoglu_nyenice.pdf Erişim Tarihi: 05.11.2010.

Sarı, H. Çeliköz, N. & Seçer, Z. (2009). An Analysis of Pre-School Teachers' and Student Teacher's Attitudes to Inclusion And Their Self-Efficacy. *International Journal of Special Education*, 24 (3), 30.

Seçer, Z. Çeliköz, N. Sarı, H. Çetin, Ş. Büyüктаşkapu, S. (2010). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Çalışan Öğretmenlerin Kaynaştırma Eğitimine Yönelik Tutumları (Konya İli Örneği). *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29, 393–406.

Smith, T. E. C., Polloway, E. A., Patton, J. R., & Dowdy, C. A. (2001). *Teaching Students with Special Needs in Inclusive Settings (3 ed.)*. Allyn & Bacon, Boston.

Sönmez, V. (1989). Öğretmenin Ekonomik Durumu. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2, 77–84.

Sucuoğlu, B. (1996). Kaynaştırma Programlarında Anne Baba Katılımı. *Ankara Üniversitesi Özel Eğitim Dergisi*, 2 (2), 25–43.

Sucuoğlu, B. (2004) Türkiye'de Kaynaştırma Uygulamaları: Yayınlar / Araştırmalar. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 5 (2), 15–23.

Sucuoğlu, B. & Kargın, T. (2006). *İlköğretimde Kaynaştırma Uygulamaları. Yaklaşımlar, Yöntemler, Teknikler*. İstanbul: Morpa kültür Yayınları.

Sucuoğlu, B., Ünsal, P. & Özokçu, O. (2004). Kaynaştırma Sınıfı Öğretmenlerinin Önleyici Sınıf Yönetimi Becerilerinin İncelenmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 5 (2), 51–64.

Şahbaz, Ü. & Kalay, G. (2010). Okulöncesi Eğitimi Öğretmen Adaylarının Kaynaştırmaya İlişkin Görüşlerinin Belirlenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19, 116–135.

Şahin, İ. (1999). *İlköğretim Okullarında Görevli Öğretmenlerin İş Doyum Düzeyleri*. Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Taşdemir, M. (2006) Sınıf Öğretmenlerinin Planlama Yeterliklerini Algılama Düzeyleri. www.tebd.gazi.edu.tr/arsiv/2006_cilt4/sayi_3/287-307.pdf Erişim Tarihi:10.11.2010.

Tekin, O. (2007). *Uzaktan Eğitim Yöntemi İle Verilen Hizmet-İçi Eğitim Programının Öğretmenlerin Öz-Yeterlik Algıları Ve Tutumlarına Etkisi-Muğla İli Örneğinde*. Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.

Tschannen-Moran, M. & Woolfolk Hoy, A. (2001). Teacher Efficacy: Capturing an Elusive Construct. *Teaching and Teacher Education*, 17 (7), 783-805.

Tschannen-Moran, M. ve Woolfolk Hoy, A. (2002). The influence of resources and support on teachers' efficacy beliefs. The Annual Meeting of the American Educational Research Association, New Orleans.LA.

Türk, Ö. (2008). *İlköğretim Sınıf Öğretmenlerinin Öz yeterlikleri Ve Mesleki Doyumlarının İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Türkoğlu, Y. K. (2007). *İlköğretim okulu öğretmenleri ile gerçekleştirilen bilgilendirme çalışmalarının öncesi ve sonrasında öğretmenlerin kaynaştırmaya ilişkin görüşlerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

Umaz, D. (2010). *Diyarbakır'daki İlköğretim Öğretmenlerinin Öz-yeterlik Düzeyi ve Yaşadıkları İletişim Sorunları*. Yüksek Lisans Tezi. Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.

Uysal, A. (2004). Kaynaştırma Uygulaması Yapan Öğretmenlerin Kaynaştırmaya İlişkin Görüşleri. *13. Ulusal Özel Eğitim Kongresi Bildirileri*. Ankara: Kök Yayıncılık.

Variş, F. (1996). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Alkım Yayınları.

Yaman, S., Koray, Ö. & Altunçekiç, A. (2004). Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Öz-yeterlik inançları Düzeylerinin İncelenmesi Üzerine Bir Araştırma. *Gazi Üniversitesi Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2 (3), 355–366

Yıkılmış, A. & Bahar, M. (2002). Kaynaştırma Sınıflarında Çalışan Öğretmenlerin Kaynaştırma Becerilerini Geliştirme Durumlarının Saptanması. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2 (3), 85–95.

Yılmaz, H. (1995). Normal Öğrencilerin Devam Ettiği Sınıflarda Öğretim Gören Özürlü Çocukların Sorunları. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 208, 16–22.

Yılmaz, K. & Bökeoğlu, Ö. (2008) İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Yeterlik İnançları. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 41(2), 143–167.

Yılmaz, M., Köseoğlu, P., Gerçek C. & Soran H. (2004). Öğretmen Öz-yeterlik İnancı. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*, 5 (58), 50–54.

Yılmaz, M., Köseoğlu, P., Gerçek C. & Soran, H. (2004). Yabancı Dilde Hazırlanan Bir Öğretmen Öz-yeterlik Ölçeğinin Türkçe'ye Uyarlanması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27, 260–267.

Yigen, S. (2008). *Çocuğu İlköğretim Kademesinde Kaynaştırma Uygulamasına Devam Eden Anne-Babaların Kaynaştırmaya İlişkin Görüş ve Beklentileri*. Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

EKLER

ÖĞRETMEN KİŞİLERARASI ÖZ-YETERLİK ÖLÇEĞİ

Aşağıda Öz-yeterlik algısı ile ilgili 18 cümle bulunmaktadır. Cümlelerde belirtilen tutum ifadesine tümüyle katılıyorsanız 5 seçeneğini, katılıyorsanız 4 seçeneğini, kararsız iseniz 3 seçeneğini, katılmıyorsanız, 2 seçeneğini, kesinlikle katılmıyorsanız 1 seçeneğini işaretleyiniz. Bütün soruları mutlaka cevaplayınız. Her cümle için sadece bir seçeneği işaretleyiniz ve adınızı soyadınızı yazmayınız. İçtenlikle vereceğinize inandığım cevaplar için şimdiden teşekkür ederim.

	5 Tümüyle Katılıyorum	4 katılıyorum	3 Kararsızım	2 katılmıyorum	1 Kesinlikle Katılmıyorum
1. Problemlili ya da uyumsuz öğrencilerin derse katılımını sağlayabilirim.					
2. Gerekğinde problemleri okul idaresine iletebilirim.					
3. Problemlili ya da uyumsuz öğrencilere yeterince hitap edebilirim.					
4. Meslektaşlarımla işyerimdeki problemler hakkında rahatlıkla konuşabilirim.					
5. Sınıfı çok iyi yönetebilirim.					
6. Başa çıkamayacağım az sayıda öğrencim vardır.					
7. Gerekğinde meslektaşlarımdan herhangi bir konuda yardım isteyebilirim.					
8. Gerekğinde okul idaresinin tavsiye ya da önerisine başvurma konusunda kendimi rahat hissedirim.					
9. Her zaman iş yerindeki problemleri konuşabileceğim bir meslektaşımı bulabilirim.					
10. Problemlili öğrencilerin tüm sınıfı rahatsız etmelerini önleyebilirim.					
11. Gerekğinde okul yöneticisinin bana destek olmasını sağlayabilirim.					
12. Meslektaşlarımla yardım edebileceğim bir problemle karşılaştığımda onlardan yardım isteyebilirim.					
13. İşyerindeki problemler hakkında okul yöneticisiyle rahatlıkla konuşabilirim.					
14. Öğrenciler dersten uzaklaştığında onları tekrar motive edebilirim.					
15. Gerekğinde meslektaşlarımla tavsiyelerine başvurma konusunda çekinmem.					
16. Bir öğrenci dersin işleyişini bozuyorsa onu yeniden derse yönlendirebilirim.					
17. Gerekğinde okul yöneticisinin bana yardım etmesini sağlama konusunda kendimi rahat hissedirim.					
18. En problemlili öğrencilere bile ulaşabilirim.					

KAYNAŞTIRMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLER ÖLÇEĞİ

Bu ölçeğin amacı, sizin özürlü öğrencilerin normal eğitim ortamlarına kaynaştırılmasına ilişkin görüşlerinizi belirlemektir. Dolayısıyla, doğru cevapların neler olacağı kaygısından uzak, görüşlerinizi zihinsel engelli çocukların normal sınıflara kaynaştırılmasını göz önünde bulundurarak işaretleme yapmanızı rica ediyorum. Cümlede belirtilen tutum ifadesine tamamen katılıyorsanız 1 seçeneğini, katılıyorsanız 2 seçeneğini, kararsız iseniz 3 seçeneğini, katılmıyorsanız 4 seçeneğini, hiç katılmıyorsanız 5 seçeneğini işaretleyiniz. Bütün soruları mutlaka cevaplayınız. Her cümle için sadece bir seçeneği işaretleyiniz ve adınızı, soyadınızı yazmayınız. Katılımınız ve ölçeği doldurmadaki samimiyetiniz için şimdiden çok teşekkür ederim.

	1 Tümüyle Katılıyorum	2 katılıyorum	3 Kararsızım	4 Katılmıyorum	5 Kesinlikle Katılmıyorum
1.Özürlü öğrencilerin çoğu ödevlerini etkinliklerini yapmada yeterli çabayı gösterirler.					
2. Özürlü öğrencilerin kaynaştırılması, kaynaştırma uygulamasında yer alacak öğretmenlerinin yoğun bir eğitim almalarını gerektirir.					
3.Kaynaştırmanın sağladığı toplumsal etkileşim öğrenciler arası farklılıkların anlaşılmasını ve kabul edilmesini kolaylaştırır.					
4.Özürlü öğrencinin normal sınıfta davranış sorunlarını gösterme olasılığı yüksektir.					
5.Özürlü öğrenciye normal sınıfta gösterilecek özel ilgi, diğer öğrencilerin zararına olur.					
6.Normal sınıfta bulunmanın yol açtığı zorlu koşullar, özürlü öğrencinin akademik gelişimini hızlandırır.					
7.Özürlü öğrencilerin kaynaştırılması, normal sınıf düzeninde önemli değişiklikler yapılmasını gerektirir.					
8. Normal sınıftaki rahatlık, özürlü öğrencinin karmaşa yaşamasına yol açar.					
9. Normal sınıf öğretmenleri, özürlü öğrencilerle çalışabilecek yetenektedirler.					
10. Sınıfta özürlü bir öğrencinin bulunması, normal öğrencilerin öğrenciler arası farklılıkları kabul etmelerine katkıda bulunur.					
11.Özürlü öğrencinin kaynaştırılması, bağımsızlık kazanmasına katkıda bulunmaz.					

12. Kaynaştırma öğrencisi bulunan bir sınıfta kontrol sağlamak, kaynaştırma öğrencisi bulunmayan bir sınıfta kontrol sağlamaktan daha zor değildir.					
13.Özürlü öğrencini kaynaştırılması, sınıftaki normal öğrenciler açısından yararlıdır.					
14. Özürlü öğrenci, normal sınıfta karmaşaya yol açabilir.					
15. Normal anasınıfı veya anaokulu öğretmenleri, özürlü öğrencilerin eğitimiyle ilgili yeterli bilgi ve beceriye sahiptirler					
16. Özürlü öğrenciye, normal sınıftaki tüm etkinliklere katılabilmesi için her türlü fırsat verilmelidir.					
17. Özürlü öğrencinin sınıf içi davranışları öğretmenin diğer öğrencilere gösterdiğinden daha fazla sabır göstermesini gerektirmez.					
18. Özürlü öğrencilerin eğitimini en iyi şekilde gerçekleştirecek kişiler, özel eğitim öğretmenleridir.					
19. Özel sınıftaki ayrıştırılmış eğitim, özürlü öğrencinin toplumsal ve duygusal gelişimi açısından yararlıdır.					
20. Özürlü öğrenci normal sınıfta diğer öğrencilerden soyutlanmaz.					

Ek- 1: Özgeçmiş

T. C.

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Özgeçmiş

Adı Soyadı:	Fahri SEÇER			
Doğum Yeri:	İzmit			
Doğum Tarihi:	09.06.1974			
Medeni Durumu:	Evli			
Öğrenim Durumu				
Derece	Okulun Adı	Program	Yer	Yıl
İlköğretim	Seka	İlkokul	Afyon	1981–1985
Ortaokul	Çay lisesi	Ortaokul	Afyon	1985–1988
Lise	Çay EML	Elektrik	Afyon	1988–1991
Lisans	S.Ü.E.F.	Almanca Öğretmenliği	Konya	1996–2000
Yüksek Lisans				
Becerileri:				
İlgi Alanları:				
İş Deneyimi:	<p>2000 Siirt Meydandere İ.Ö.O.</p> <p>2001-2004 Karatay Çatalhüyük İ.Ö.O.</p> <p>2004- Selçuklu Ertuğrul Gazi İ.Ö.O. halen devam ediyor..</p>			
Aldığı Ödüller:	<p>MEB, (2006). 657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna Göre (64. Madde3) 6 Yıl Üst Üste 90 Puandan Fazla Sicil Notu Alanlar İçin 1 Kademe Terfi</p>			
Hakkımda bilgi almak için önerebileceğim şahıslar:	<p>Prof.Dr. Mahmut ATAY</p> <p>Doç.Dr. Doğan YÖRÜK</p>			
Tel:	05057414634			
E-Posta:	fahrisecer@hotmail.com			
Adres	Ertuğrul Gazi İ.Ö.O. Selçuklu /Konya			